

27/3 Ver. Martijn

PERSFOCUS

NEGENTIENDE JAARGANG NUMMER 2 - FEBRUARI 2003

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

ZAK ^{VK} 19/10/01

In dit nummer:

In bed met Michael Jackson	pag. 2
...en andere pedosterren	pag. 17
Pedopriesters, sekstoerisme en Gambia's oorlog tegen pedofielen	pag. 19
De chatbox als pedoparadijs	pag. 22
Houd internet pedovrij! / Ontucht van de maand	pag. 23
Seksuele psychopaten onverbeterlijk	pag. 26
Neuken doe je zo!	pag. 31
Jeugd en seks: 't blijft tobben	pag. 33
Klikken, identificeren en de roep om 'veiligheid'	pag. 35
De schone kunsten	pag. 39
Achtergrond	pag. 42

PERSFOCUS, NEGENTIENDE JAARGANG, NUMMER 2, FEBRUARI 2003

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Telegraaf	Tel
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Sp!ts	
Metro	
Dagblad van het Noorden	DvhN
Apeldoornse courant	Ap. C.
Gooi en Eemlander	G+E
VPRO-gids	VPRO
Vrij Nederland	VN
Nieuwe Revu	NR
De Journalist	
Gay & Night	
Gay Krant	GK
Uit België:	
De Morgen	DM
Gazet van Antwerpen	GvA
La Dernière Heure	LDH
La Libre Belgique	
Het Volk	
Uit Engeland:	
The Times	TIM
The Eveing Standard	
The Herald	
BBC News	
Uit de Verenigde Staten:	
USA Today	
Diversen	
Pattaya Mail	
New Zealand Herald	
www.azcentral.com	
De Cursor	

Abonnementen op Persfocus kosten € 43,- per jaar.
Losse nummers € 5,-.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

5/2 Michael Jackson slaapt met kinderen

„Je moet er niets achter zoeken”, zegt Jackson. „Ik stopte de kinderen gewoon onder de wol”.

Michael Jackson heeft opnieuw een storm van verontwaardiging losgemaakt. In een interview dat maandag op de Britse zender ITV werd uitgezonden, bekende hij „met veel kinderen in één bed te hebben geslapen.” Onlangs kwam de 44-jarige King Of Pop ook zwaar onder vuur te liggen toen hij zijn baby over een Berlijns balkon liet bungelen.

„Een schokkende bekentenis”, zo klinkt het in Groot-Brittannië

waar men zich afvraagt of deze uitspraak niet het einde van Jacksons carrière zal betekenen. De popster, die in '93 van pedofilie werd beschuldigd, deed de uitspraken in een documentaire die over een tijdspanne van acht maanden werd gemaakt.

In *Living with Michael Jackson* legt de 44-jarige zanger uit dat het altijd de kinderen waren die ervoor kozen om in zijn kamer te slapen. Hij vertelt voorts dat hij een innige relatie onderhoudt met de 12-jarige Gavin. Gavin brengt regelmatig de nacht door in Jacksons wo-

ning. Volgens hem dacht Gavin dat deze relatie hem hielp om van de kanker te genezen waaraan hij leed.

Liefde delen

Michael Jackson legt uit dat hij altijd op de grond sliep wanneer de jongen in zijn kamer was. Maar hij geeft wel toe dat hij het bed met meerdere kinderen heeft gedeeld. Een daarvan zou acteur Macaulay Culkin (*Home alone*) zijn geweest.

„Het was niet seksueel. Wij gingen slapen. Ik stopte hen in, zette

een beetje muziek op en las hen voor uit een boek. Wij stopten ons-zelf in bed met het licht aan en ik bracht hen warme melk en koekjes.”

„Het was echt leuk. Het meeste liefdevolle is zijn bed met iemand delen. Wat is er verkeerd aan liefde te delen?”

In hetzelfde interview zegt Jackson ook slechts twee keer aan zijn neus geopereerd te zijn. „Daardoor kan ik beter ademen en hogere noten halen. Ik vertel je de waarheid. Ik heb niets met mijn gezicht gedaan.” (HMP/belga)

Michael Jackson slaapt bij kinderen

LONDEN ■ Michael Jackson heeft in Groot-Brittannië een storm van verontwaardiging losgemaakt. In een door het Britse televisiestation ITV uitgezonden documentaire bekende hij „met veel kinderen in één bed te hebben geslapen”. Een van die kinderen zou de acteur Macaulay „Home Alone” Culkin zijn geweest. De 44-jarige King of Pop zei er meteen bij dat dat niets met seks te maken had: „Ik stop hen in en we gaan slapen. Het is erg schattig, het is erg lief.”

YORIN, 20.30 uur

De spannende serie '24' wordt ervoor aan de kant geschoven: Yorin heeft de hand weten te leggen op de spraakmakende documentaire over Michael Jackson, die gisteren in première ging in Engeland. Voor 'Living with Michael Jackson' volgde journalist Martin Bashir de megaster acht maanden lang van zeer nabij. Het resultaat is een twee uur durende documentaire, die veel van het privé-leven van Jackson laat zien, ook op niet zulke leuke momenten. Bashir was er bijvoorbeeld bij toen Michael in Berlijn zijn baby uit het hotel-raam liet bungelen. Ook krijgt het publiek een kijkje op Jacksons sprookjesachtige ranch 'Neverland' in Californië, waar Jackson een teruggetrokken leven leidt, in zijn persoonlijke pretpark met diertuin. Uit de interviews die Bashir met hem hield, zal blijken of Jackson echt een compleet wereldvreemde figuur is, of een normaal persoon die slachtoffer is van de media. En hoe zit het nou met die plastische chirurgie? **SPITS 4-2**

Is Michael Jackson inderdaad de wereldvreemde popster waarvoor hij wordt versleten en aan wie meerdere steekjes los zitten? Ja, zo blijkt uit de documentaire *Living with Michael Jackson* van Martin Bashir (de Ivo Niehe van Groot-Brittannië). Gisteravond beleefde die zijn première op de Engelse semi-commercial zender ITV en vanavond wordt hij in Nederland op het scherm gebracht door Yorin. Over een periode van zeven maanden had Bashir verscheidene interviews met de popster en kreeg een nog niet eerder vertoonde blik op diens privé-leven. Hij was er ook bij toen de 44-jarige Jackson vorig jaar zijn jongste zoontje uit het raam van een hotel in Berlijn hield, waarna menig boulevardblad concludeerde dat Jackson een gevaarlijke gek aan het worden was. Maar wie de documentaire ziet,

Jackson uit de doeken

LONDEN ■ Michael Jackson is een charmante man, maar tegelijk ook gestoord. De Britse reporter Martin Bashir, die naam maakte met documentaires over sterren als prinses Diana, volgde de megaster acht maanden van heel nabij en goot zijn ervaringen in een anderhalf uur durend televisieprogramma. De reportage, die gisteravond is uitgezonden op de Britse zender ITV maar de komende maanden de wereld zal rondgaan, werpt een onthullend licht op de figuur van Michael Jackson en zijn entourage. Bashir was erbij toen Wacko Jacko zijn elf maanden oude baby over het balkon van een Berlijns hotel liet bungelen om hem aan de ver-

Michael Jackson: ik slaap met kinderen

Acteur Michael Jackson heeft in Groot-Brittannië een storm van verontwaardiging losgemaakt. In een uitgezonden interview bekende hij met veel kinderen in één bed te hebben geslapen. Een van die kinderen zou de acteur Macaulay „Home Alone” Culkin zijn geweest. De 44-jarige King of Pop zei er meteen bij dat dat niets met seks te maken

Megaster Michael Jackson gaf journalist Martin Bashir, bekend door zijn exclusieve interview met Prinses Diana, onvoorwaardelijke en exclusieve toegang tot zijn privé-leven en dat resulteerde volgens Yorin in een spraakmakende documentaire.

Yorin brengt deze vanavond op de Nederlandse televisie, een dag na de wereldpremière in Engeland. Bashir volgde Jackson de afgelopen acht maanden zeer intensief en van dichtbij. Nooit eerder is het iemand gelukt om zo in het privé-leven van de zanger door te dringen. De bijna twee uur durende documentaire geeft de kijkers een persoonlijke kijk in het leven van één van 's werelds grootste sterren. Zo was Bashir bij het omstrepen moment in Berlijn waar Jackson zijn baby over een hotelbalkon liet bungelen en daarmee wereldwijd de aandacht op zich vestigde. De special neemt de kijkers ook mee achter de schermen in 'Neverland'. Jacksons sprookjesachtige ranch in Californië met zijn eigen pretpark en diertuin.

komt tot een geheel andere conclusie. Jackson houdt echt van zijn kinderen, en hield zijn baby alleen maar buiten het raam om hem eventjes trots te showen aan de buiten samengestroomde fans. In de documentaire komt Jackson geen moment over als gevaarlijk. Hij is in tegendeel de zachtmoedige vader, maar is geestelijk danig verminkt door een agressieve vader die hem en zijn broers afranselde met alles wat hij voorhanden had en die hem voortdurend voorhield dat hij een lelijke dikke neus had. Geen wonder dat die neus later bijgewerkt is, maar Jackson ontkent in alle toonaarden dat er nog andere plastische chirurgie op hem is toegepast. Verder probeert Michael inderdaad het kind te zijn dat hij in zijn jeugd nooit mocht zijn, en hij omgeeft zich het liefst met kinderen. Zijn vermogen van meer dan een miljard dollar

Bashir filmde Jackson gedurende de meest turbulente periode in zijn leven. Een reeks openhartige gesprekken met de ster, die in Amerika en Europa plaatsvonden, geeft een uitzonderlijke kijk in het teruggetrokken leven van één van de beroemdste en meest controversiële personen in de wereld. Insiders beweren dat dit de Michael Jackson is zoals zij hem nog nooit gezien hebben.

Martin Bashir en zijn team van het Britse ITV's 'Tonight with Trevor McDonald' hebben de laatste jaren naam gemaakt met een collectie exclusieve interviews met diverse onbereikbaar geachte persoonlijkheden. Zo spraken ze met de Amerikaanse president Bush over zijn strijd tegen het terrorisme, met Diana's butler Paul Burrell, Prinses Diana zelf en ex-voetballer George Best. Bashirs portret van Michael Jackson is een nieuwe 'triomf' in dit rijtje exclusieve en spraakmakende interviews.

Interview Michael Jackson
20.30 uur, Yorin

geeft hem daarbij de mogelijkheid om al zijn materiële wensen in vervulling te laten gaan. Dat uit zich met name in Neverland, Jacksons' 1600 hectare grote landgoed in Californië waar hij voor zijn eigen genoegen een complete diertuin en een kermis heeft laten bouwen. Geregeld nodigt hij er groepen kinderen uit om er met hem te komen spelen en ijsjes te eten. Peter Pan is Jacksons grote held. „Ik identificeer me volledig met Peter Pan, hij is magic, hij kan vliegen, hij is kindertijd, eigenlijk ben ik Peter Pan”, zegt Jackson op zeker moment. Ook laat hij wel kinderen bij zich slapen, maar op streng doorvragen van Bashir antwoordt hij stellig en vrij overtuigend nooit seks met kinderen te bedrijven. Jackson onthult dat zijn derde kind is verwekt bij een draagmoeder die hij nog nooit heeft gezien. Het jongetje, Prince Michael II, is inmiddels een jaar

METRO (1) 4-2

zamelde pers te tonen. „En niemand die hem durfde te zeggen dat dat gevaarlijk was”, zegt de reporter. „Er is nauwelijks iemand die hem wil of kan terugfluiten.” De reporter volgde Jackson ook op een shopping-uitstapje in Las Vegas, waarbij The King of Pop op één dag liefst € 6 miljoen uitgaf. „Hij is in zekere zin een heel charmant persoon”, besluit de reporter. „Maar tegelijkertijd is zijn persoonlijkheid verontwaardigend, onder meer omdat hij door zijn geld alles onmiddellijk krijgt zoals hij het wil.”

www.itv.com

Nee, dan het vraaggesprek met Michael Jackson. WILMA DE REK 1-2
Dat werd wel afgenomen door een journalist. En wat voor een! Martin Bashir, de man die eerder Diana aan het hullen maakte. Meedogenloos, vasthoudend, onverzettelijk. Zelf Michael dat hij maar twee neusverbouwinkjes had ondergaan? Bashir geloofde er niks van en vroeg keihard door. Dacht Michael dat het niet erg was om na het spelen nog even met een paar jongens na te stoeien in de slaapkamer? Bashir dacht van wel. Hij deed me een beetje aan Felix Rottenberg denken, de deze week opgestapte anchorman van Nova. Die jaagt (joeg) iedereen tegen zich in het harnas, blaft (blafte) en brult (brulde) er op los, maar

oud. De zanger had eerder verklaard dat hij de moeder van het kind kende en dat hij bij de bevalling aanwezig was. Duidelijk wordt dat een normaal leven voor een megaster als Jackson onmogelijk is. Waar hij zijn merkwaardige gezicht vertoont drommen fans in rijen voor hem samen, en vallen pubermeisjes als ze de kans krijgen hem hysterisch om de hals. Zijn drie kinderen vertonen zich in het openbaar inderdaad altijd met een masker op - ter bescherming van hun privé-leven - en de eigenaar van een winkel in dure kitsch is de koning te rijk als Michael Jackson in een half uur tijd voor 6 miljoen dollar aan prullaria bij hem koopt. Jacksons droomwens doet denken aan de ark van Noach. Hij wil ooit nog eens twee kinderen van ieder continent adopteren.

Harm Harkema 6+8 4/2
'Living with Michael Jackson', vanavond om 20.30 uur bij Yorin.

Michael Jackson spreekt VR 4/2

Het moet het interview van het jaar worden, vanavond op Yorin: Martin Bashir in gesprek met popkoning Michael Jackson. Zo'n zeven miljoen Engelsen zetten er gisteren hun televisietoestel voor aan. Vanavond is de beurt aan ons, de Australiërs, Nieuw-Zeelanders en de Pakistani. Vrijdag volgt Amerika; televisiestation ABC kocht het ITV-programma na een heftige strijd voor vijf miljoen euro. Een coup, zowel financieel als inhoudelijk. Want welke journalist wil niet de eerste beelden tonen van Jacksons ranch *Neverland*? Of met de zanger praten over kindermissbruik of zijn steeds blanker wordende huid. Martin Bashir is het gelukt.

Deels komt dat door lepelbuiger Uri Geller, die op zijn huwelijk - waar Jackson getuige en eregast was - een goed woordje deed voor Bashir. Mits de Engelse journalist tenminste een telefoontje zou plegen naar NASA. Want Michael Jackson wil graag wandelen op de maan en Geller heeft hem beloofd dat hij dat zou regelen. Maar de belangrijkste reden is Martin Bashir zelf. Sinds het interview dat hij in 1995 had met prinses Diana is hij zelf een ster. Iedereen die zich, net als Diana, onbegrepen voelt of behoefte heeft aan een opgepoetst imago, is bij hem aan het goede adres. Michael Jackson had geen betere biechtvader kunnen kiezen. Yorin, 20.30 uur.

Jackson bekend: Ik slaap met kinderen

Michael Jackson heeft in Engeland een storm van verontwaardiging losgemaakt. In een interview, dat gisteren ook op Yorin werd uitgezonden, bekende hij „met veel kinderen in één bed te hebben geslapen”. Een van hen zou de acteur Macaulay Culkin zijn geweest. Volgens Jackson heeft het niets met seks te maken. „Ik stop hen in. Het is erg schattig, erg lief.”

het levert (leverde) wel prachtige programma's op, waarvan ik van harte hoop dat hij ze blijft maken, desnoods voor Yorin. Hij noemt zichzelf nog steeds geen journalist, maar hij is het inmiddels natuurlijk wel.

En daar mag hij trots op zijn.

Michael Jackson: Ongezonder en onthutsend
Door Annemart van Rhee AD, 6 feb
Sneu én aandoenlijk. Maar ook: zeer ongezond en onthutsend. Nederland telt na het inkijkje in Michael Jacksons turbulente leven plots anderhalf miljoen amateurpsychologen. En evenveel voyeurs. Dat hij extravagant gedrag vertoont, weet iedereen allang. Maar de mate waarin, wekt alom verbazing en beroering. Yorin scoorde dinsdagavond met de licht hysterische avonturen van de King of Pop. Ruim anderhalf miljoen kijkers - goed voor een marktaandeel van maar liefst 21% - schakelden in om Martin Bashirs documentaire over Michael Jackson te zien.

Pure fascinatie-tv. Want Nederland telt na de vertoning van die bijna twee uur durende productie plots anderhalf miljoen psychologen van de koude grond. Iedereen heeft wel een mening. En vooral fragmenten over het gemaskerde kroost van de

zanger, zijn krankzinnige koopdrift en zijn naïeve reactie op kinderlogeerpartijen op zijn landgoed Neverland leiden tot speculaties.

Jos van der Laan, een fanatieke fan: „Ik kreeg medelijden door het interview, maar was ook bezorgd. Michael wil niet opgroeien. Maar dat heeft ook gevolgen voor zijn kinderen. Zoals hij z'n baby de fles gaf: met trillende knieën en een sluur over dat gezichtje. Dit kan niet gezond zijn. Sneu.”

Debbie de Vries, eveneens Michael Jackson-adept: „Ik vond het enorm meevallen. Michael blijkt een lieve man die het goed bedoelt. Het enige jammere: zijn leugens over plastische chirurgie. Slechts twee kleine ingreepjes, zei hij... Niemand van 44 heeft zo'n strakke huid van zichzelf. Je kon ook goed zien hoe erg het is om prooi van de pers te zijn.”

Een aanzienlijk minder mild oordeel over Jacksons gedrag velt psycholoog J. van Ginneken. Zou zo'n situatie zich in Nederland voordoen, dan zou de kindbescherming direct ingrijpen, meent hij. „Zwaar neurotisch en licht psychotisch. Kinderen voor wie contractueel is vastgelegd dat ze hun moeder niet mogen zien, de maskers, de privé-scholen, Jackson die zich alleen met de opvoeding bemoeit wanneer het hem uitkomt. Een zeer zieke toestand.”

En: „Dat hij slechts twee operaties aan zijn gezicht zou hebben gehad, taxeer ik als een pr-verhaal. Hij lijkt zich er wel van bewust dat dat niet waar is. Meer verontrustend vind ik zijn naïviteit. Hij gelooft echt in zijn zuiverheid wanneer het gaat om zijn relaties met kinderen. En ik sluit ook helemaal niet uit dat er geen seksualiteit bij komt kijken. Maar hij ziet niet dat het uiterst curieus is en dat het uitleven van je privéfantasie in de ogen van de gewone maatschappij niet kan. Het zegt iets over de perversiteit van de sociale verhoudingen in een dergelijke afgeschermd wereld.”

Britse tabloids - in Engeland keken deze week 15 miljoen mensen naar de documentaire - voorspellen dat het interview de definitieve ondergang van Jacksons artistieke carrière inluidt. Maar Nederlandse platenboeren vinden dat te ver gaan.

„We hebben weliswaar vandaag niet één enkele cd van hem verkocht, maar we verwachten veel van het weekeinde. Er wordt veel over hem gepraat, hij wordt weer gedraaid op de radio. Liedje hier, liedje daar, dat is nooit slecht voor de omzet”, aldus een woordvoerder van

de Mediamarkt in Rotterdam. En zijn platenmaatschappij Sony: „Dit is hoe dan ook fantastische publiciteit”.

Amerika zal vandaag via de zender ABC kijken naar de geruchtmakende vraaggesprekken. Dat er kijkrecords worden verwacht, blijkt uit het feit dat de concurrerende stations NBC en CBS hun programmering hebben omgegooid. Zij vertonen op het tijdstip van de Jackson-documentaire alleen herhalingen. ABC betaalt naar verluidt ruim 8 miljoen euro voor het programma.

Cd's Jackson weer in trek

Van een onzer verslaggevers AD, 7 feb

De platenverkoppen van Michael Jackson zijn in Engeland na de uitzending van de geruchtmakende documentaire Living with Michael Jackson met 400 tot 500 procent gestegen.

Voor het album Thriller en History doen het bijzonder goed. „Eerder verkochten we niet veel, nu is het redelijk”, relativeert een woordvoerder van Jacksons platenmaatschappij Sony de gestegen verkoppen. In Nederland is het commerciële effect nog onduidelijk. Sony verwacht wel veel van de uitzending in de Verenigde Staten. De Amerikanen keken vannacht. „We hopen op records”, aldus de Sony-zegsman. Michael Jackson zelf voelt zich intussen 'totaal verraden' door het portret dat journalist Martin Bashir van hem schetste.

Michael Jackson beschuldigt documentairemaker Martin Bashir ervan dat hij hem bewust zou hebben afgeschilderd als een vader die niet goed voor zijn kinderen kan zorgen. Jackson is 'woedend' omdat het programma kijkers 'de indruk zou kunnen geven dat hij kinderen misbruikt', aldus een verklaring van de popster.

In de vraaggesprekken vertelt de zanger onder meer dat hij nog steeds met kinderen in dezelfde slaapkamer en in hetzelfde bed slaapt. Zijn ex-vrouw Debbie Rowe, die twee van Jacksons oudste kinderen verwekte, zei in een reactie over hem: „Er is niemand die een betere vader zou kunnen zijn. En ik neem het iedereen kwalijk die beweert dat hij geen goede vader is, en dat hij dat niet zou zijn.”

De Amerikaanse topadvocate Gloria Allred heeft een aanklacht ingediend tegen Jackson. Zij roept de Amerikaanse autoriteiten op een onderzoek in te stellen naar zijn omgang met zijn eigen kinderen en het feit dat hij zijn slaapkamer deelt met kinderen.

Het 'verwoestende effect' van de documentaire op de cd-verkoop en de carrière van

Jackson - zoals velen hadden voorspeld - is uitgebleven. „Ik denk niet dat het schadelijk is voor zijn carrière”, aldus de woordvoerder van Sony. „Popmuziek is van nature tegendraads, rebels. De een

Met stijgende verbazing en ontzetting hebben mensen over de hele wereld de onthullende reportage over het dagelijks leven van Michael Jackson (44) gezien. De gevolgen voor Wacko Jacko zijn onverwacht heftig. In Amerika wil de kindbescherming de beelden nader analyseren om te bekijken of Jackson, die zijn kroost gesluierd en gemaskerd voor de camera bracht, wel in staat moet worden geacht om kinderen groot te brengen. Voorlopige conclusie is: absoluut niet.

De Amerikaanse autoriteiten die hem met zijn twee kleuters, een laatste baby en een stoet kindermeisjes tot nu toe met rust lieten in zijn pretpark Neverland, zijn wakker geworden. Plastisch chirurgie hebben in close-ups voor het eerst zijn gezicht van nabij kunnen analyseren en vermoeden, in tegenpraak tot wat hij daar zelf over zegt, tientallen operaties. En psychiaters doen uitspraken over de veelheid van geestelijke afwijkingen van de popster.

De tranen liepen Michael Jackson over het vervormde gezicht. „Ik was doods bang van mijn vader Joe. Ik herinner me hoe mijn moeder schreeuwde: 'Pas op Joe, je zult hem nog vermoorden. Je zult hem nog vermoorden. Ik weet nog dat ik heel snel was en weg schoot op de vlucht voor zijn riem. Maar als hij me te pakken had, was het erg, heel erg. Elk fout danspasje werd keihard afgestraft. Ik ben mishandeld. Vlak voordat ik op moest treden, wilde ik vaak dood.’”

De vooraanstaande Britse hoogleraar psychiatrie Alex Gardner was de eerste die zich na zorgvuldige bestudering van de reportage uitliet over de vermoedelijke geestestoestand van de popster. Volgens Gardner lijdt Michael aan een complex aantal afwijkingen en is hij een zeer gekweld en beschadigde ziel. „Michael vlucht uit de realiteit terug in een jeugd zoals hij zich die gewent had. Daarom heeft hij op Neverland een hele wereld gebouwd waarin hij in treintjes kan rijden, spelletjes kan spelen en zoveel snoepgoed kan eten als hij maar wil.”

„Dit terugtrekken in de kinderwereld is in elk aspect van zijn gedrag terug te zien.

draagt een spraakmakend stringetje. Anderen, zoals rappers, roepen weer op elkaar af te maken. Dat is nog nooit schadelijk geweest. Kijk maar naar Eminem. Die staat overal op 1.”

De schrille, huilerige toon in zijn stem als er moeilijke vragen werden gesteld, het de handen voor het gezicht slaan als hij geen antwoord wist. Daarin zit het zeer kinderlijke smeken om goedkeuring. Het jokken over dingen die de wereld, oftewel zijn ouders, afkeuren, zoals de plastische chirurgie, is dan ook logisch. Net zoals zijn manier van omgaan met 'zijn' kinderen. Het hysterische wippen toen hij zijn jongste zoontje Prince Michael II de fles gaf. Zijn complete ontkenning van de angsten van zijn kinderen toen zij tijdens een gesluierd die-rentuinbezoekje bijna werden geplet door pers en fans. Voor hem zijn die kinderen een soort levende poppen, waar hij erg veel van houdt maar in feite niet mee om kan gaan.

Het betoog van Gardner wordt ondersteund door andere psychologen die in de Britse pers en op televisie hun verhaal doen: „Michael is een gestoorde volwassen kleuter. En hij voelt zich dus verwant met kleine kinderen. Zijn omgang met hen is waarschijnlijk niet seksueel. Maar vriendschappelijk. Met kinderen kan hij communiceren. Hij spreekt de kindertaal, omdat hij de volwassen wereld heeft buitengesloten”, aldus psycholoog Oliver James.

Intussen is het Amerikaanse departement van Sociale Service, County Children en Family Services in Santa Barbara in alle staten van alarm. Michael Jackson die zijn eerste twee kinderen heeft van verpleegster Debbie Rowe en zijn laatste kunstmatig liet verwekken bij een donormoeder, kondigde aan nog tien kleine kinderen te willen opvoeden. „Twee uit elk werelddeel. Ik geef hun een droomjeugd”, aldus de popster. „Geld is geen enkel probleem.” De kindbescherming vindt het verontrustend dat Michael zijn kinderen, Prince Michael, Paris Michael en Prince Michael II altijd gesluierd of gemaskerd

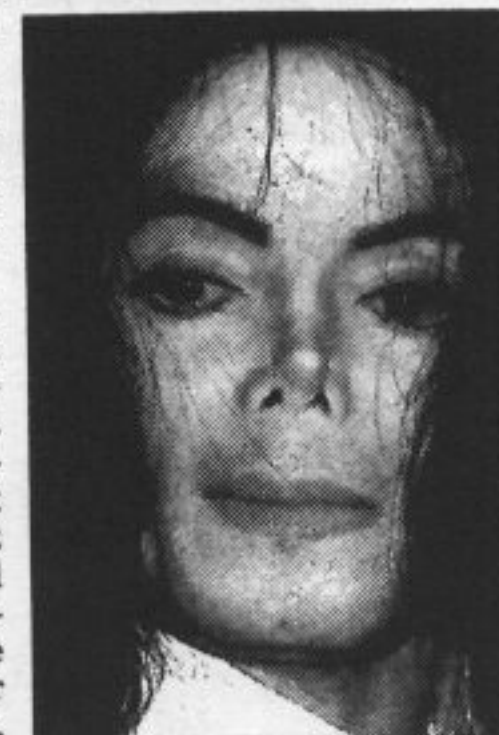
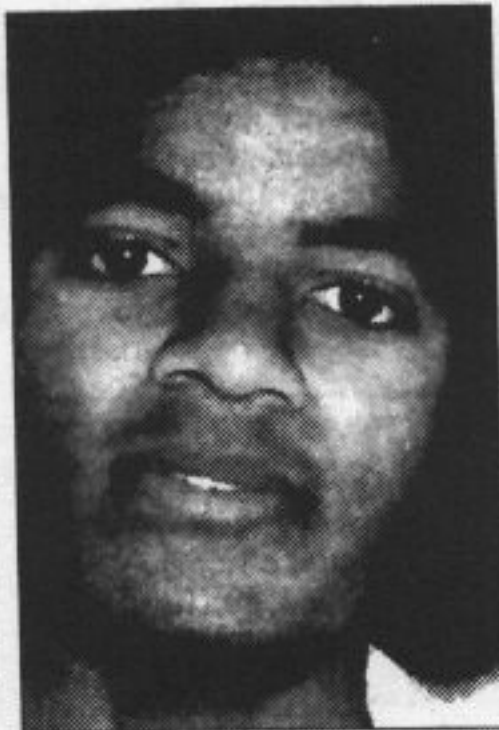
laat lopen. „Normale kinderen zouden die lappen van zich af gooien, maar deze drie schijnen eraan gewend. Dat is vreemd.”

De Britse psychiater Gardner gelooft dat zijn behoefte hun gezichten te sluiert er

ook mee te maken heeft dat Michael de persoonlijkheid van de kinderen ontkent. „Net zoals hij dat bij zichzelf doet. Hij zit vol zelfhaat en al die plastische operaties draaien, denk ik, ook daarom. Michael Jackson leek vroeger op zijn vader Joe. Die gelijkenis met de zo gehate vader heeft hij teniet willen doen door zichzelf zo veel mogelijk te veranderen.”

Het feit dat Michael Jackson beweert slechts twee keer aan de neus te zijn geopereerd wordt gelogenstraft door verklaringen begin jaren tachtig als die van plastisch chirurg Wallace Goodstein. „Ik opereerde Michael in die tijd iedere 6 tot 8 weken.”

Zijn collega Jan Stanek vertelt nu: „Zijn neus is tientallen keren geopereerd. Zijn huid is gebleekt en zijn ogen zijn veranderd. Het gehele resultaat ziet er abnormaal uit.”

■ Plastisch chirurgen vertellen dat Michael in de jaren '80 om de 6 à 8 weken een plastische operatie wilde ondergaan. Hij wilde zijn hele uiterlijk veranderen om zo min mogelijk op zijn vader Joe te lijken. Papa Joe heeft de kleine Michael zijn hele jeugd mishandeld.

FOTO'S: AP

■ Voor deze foto, ook in Berlijn gemaakt toen hij zijn jongste spruit Prince Michael II aan de pers toonde, is de popster bijna aangeklaagd. De Duitse kindbescherming vond dat hij het leven van zijn zoontje in gevaar bracht.

FOTO: REUTERS

Amerikaanse autoriteiten gealarmeerd

DE TELEGRAAF

PSYCHOLOOG KARIN DE KORTE: „Spelen met kleintjes juist vertederend”

TEL 6/2

De bekende Nederlandse psychologe Karin de Korte kan bij Michael Jackson geen slechte inborst ontdekken. „De kinderwereld is zijn wereld. Hij communiceert het beste met kinderen omdat hij zelf eigenlijk geen jeugd heeft gehad. Ik denk ook niet dat hij een seksueel gevaar is voor kinderen. Ik vind hoe hij met hen omgaat juist iets vertederends hebben. Samen spelen, samen speelgoed kopen. Hij creëert een soort droomjeugd. En er zijn ook veel kindermisjes in huis die het strengere gedeelte van de opvoeding voor hun rekening kunnen nemen.”

Volgens Karin kan het sluiëren van zijn kroost ook worden gezien als een „sprookjesachtige manier om hen te beschermen tegen de schijnwerpers die altijd op hem en dat wat hem omringd gericht zijn. Het is een lieve manier om hun privacy te beschermen. Hoe merkwaardig het misschien ook overkomt”. Het weghalen van zijn kinderen vindt Karin dan ook

een zeer slecht idee. „Vroeger haalde men in Nederland kinderen weg bij prostituees. Daar is onze kinderbescherming helemaal op terug gekomen. Kleine kinderen gaan tegenwoordig zelfs mee de gevangenis in met hun criminele moeders. Niets is nu eenmaal vergelijkbaar met de liefde van een echte vader of moeder. Kinderen en ouders moeten indien mogelijk zoveel mogelijk bij elkaar worden gehouden. Ook al neem je soms maatregelen om de goede voortgang van de opvoeding te garanderen.”

■ Karin de Korte:
„Laat Michael zijn kinderen
houden.” FOTO: AKKE VAN ECK

Michael Jackson zierend

LONDEN Martin Bashir schetst in de documentaire 'Living with Michael Jackson' een 'afschuwelijk en oneerlijk' beeld van The King of Pop. Michael Jackson is niet te vreden met de uitzending. In de televisiedocumentaire geeft Wacko Jacko toe dat hij met kinderen slaapt. „Ik heb Martin in mijn leven toegelaten omdat ik wilde dat hij de waarheid vertelde”, zegt Jackson. „Ik voel me nu verraden. Martin heeft mijn vertrouwen geschonden. Iedereen die me kent, weet dat kinderen het belangrijkste voor me zijn. Ik zou een kind nooit schade toebrengen.” De tabloids omschreven Jackson als een „gestoorde volwassen kleuter”. METRO (S) 7-2

www.itv.com/news/Tonight/Jackson.html

Michael Jackson boos op filmmakers

D'VN 7/2
„Mijn vertrouwen is geschonden”

LONDEN ■ Michael Jackson voelt zich verraden door Martin Bashir, de maker van de geruchtmaakende documentaire 'Living with Michael Jackson', waarin de 'King of Pop' bekend graag met kinderen in één bed te slapen.

„Volgens Jackson is het een 'afschuwelijk en oneerlijk programma'. „Ik heb Martin Bashir in mijn leven toegelaten omdat ik wilde dat de waarheid werd verteld”, zegt Jackson in een gisteren uitgegeven verklaring. „Vandaag voel ik mij meer verraden dan ooit tevoren. Iemand die ik vertrouwde en aan wie ik de waarheid heb verteld, die mijn kinderen, mijn personeel en mijzelf heeft leren kennen, heeft mijn vertrouwen geschonden. Iedereen die mij kent weet dat mijn kinderen het belangrijkste voor mij zijn en dat ik een kind nooit schade zou toebrengen.”

De documentaire werd

maandag in Groot-Brittannië en dinsdag in Nederland uitgezonden. Jackson zegt veel steunbetuigingen van fans te hebben ontvangen. De pers valt echter over 'Wacko Jacko' heen. De Britse tabloids hebben het over een 'schokkende bekentenis' en 'een golf van walging'. In De Telegraaf heet de 44-jarige Jackson een 'gestoorde volwassen kleuter' die ongeschikt is om kinderen op te voeden.

Granada, het televisiebedrijf dat de documentaire heeft gemaakt, verwerpt de kritiek. Het programma is een waarheidsgetrouw, open en intiem portret van veel aspecten van Michael Jacksons bijzondere leven, aldus het bedrijf. „Michael is een controversieel figuur en heeft vele critici. Het is niet verrassend dat een film over hem die zo open en onthullend is, vijandige reacties en commentaar over hem losmaakt. We betreuren het dat Michael daardoor van streek is geraakt, maar misschien was dat onvermijdelijk.”

Michael Jackson boos op makers van documentaire

Michael Jackson voelt zich „totaal verraden” door de makers van de documentaire die maandagavond in Groot-Brittannië is uitgezonden. Dat laat hij in een verklaring weten. De zanger kreeg kritiek op zijn bekentenis dat hij met veel kinderen heeft geslapen. De documentaire was dinsdag ook op Yorin te zien. Jackson heeft de documentaire woensdag bekeken en spreekt van een „schunnig” product dat alleen de bedoeling had veel kijkers te trekken. Hij zou nooit een kind schade toebrengen. Ongeveer veertien miljoen Britten en 1,4 miljoen Nederlanders hebben de documentaire gezien, waarin Martin Bashir de zanger interviewt. Bashir, bekend van een interview met prinses Diana, volgde

Jackson acht maanden lang, sprak verscheidene keren met hem en bracht urenlang door op Neverland, de boerderij van de zanger in Californië. „Ik liet vol vertrouwen Martin Bashir toe in mijn leven en dat van mijn gezin, omdat ik wilde dat de waarheid verteld werd”, aldus Jackson. Hij zegt verrast te zijn dat een goed journalist als Bashir zijn integriteit op het spel zet door hem zo om de tuin te leiden. Fans van Jackson zijn volgens de BBC in actie gekomen tegen de aanvallen op hun idool. Zo heeft de internetsite MJ News International de fans opgeroepen de media te laten weten dat zij de zanger oneerlijk behandelen. Ook Jacksons ex-vrouw Debbie Rowe neemt het voor hem op. (ANP)

Michael Jackson kwaad op makers documentaire

De Amerikaanse popster Michael Jackson voelt zich „totaal verraden” door de makers van de documentaire die maandagavond in Groot-Brittannië is uitgezonden.

De zanger kreeg kritiek op zijn bekentenis dat hij met veel kinderen heeft geslapen. De documentaire was gisteren in de VS te zien, en is dinsdag in Nederland uitgezonden. Jackson heeft de documentaire woensdag voor het eerst kunnen bekijken en spreekt van een „schunnig” product dat alleen de bedoeling had veel kijkers te trekken. Hij zou zelf nooit een

kind schade toebrengen.

Ongeveer veertien miljoen Britten hebben de documentaire gezien, waarin Martin Bashir de zanger interviewt. Volgens de dienst Kijk- en Luisteronderzoek van de NOS hebben in Nederland 1,4 miljoen mensen naar het programma gekeken.

Bashir, bekend van een interview met prinses Diana, volgde Jackson acht maanden lang, sprak diverse keren met hem en bracht uren door op Neverland, de boerderij van de zanger in Californië. „Ik liet vol vertrouwen Martin Bashir toe in mijn leven en

dat van mijn gezin, omdat ik wilde dat de waarheid zou worden verteld”, aldus Jackson in zijn verklaring. Hij zegt verrast te zijn dat een goed journalist als Bashir zijn integriteit op het spel zet door hem zo om de tuin te leiden.

Fans van Jackson zijn volgens de BBC in actie gekomen tegen de aanvallen op hun idool. Zo heeft de site MJ News International liefhebbers van zijn muziek opgeroepen de media te laten weten dat zij de zanger oneerlijk behandelen. Ook Jacksons ex-vrouw Debbie Rowe heeft het voor hem opgenomen. (ANP)

Michael Jackson voelt zich enorm verraden

Zelf is hij ook geschrokken. Michael Jackson liet donderdag in een verklaring weten dat hij 'ontzet' is over 'Living with Michael Jackson', de documentaire van de Brit Martin Bashir over zijn privéleven. „Ik heb me nog nooit zo verraden gevoeld”, aldus Jackson. „Dat iemand die mijn kinderen, mijn personeel en mij heeft leren kennen, die ik in mijn hart heb gesloten en de waarheid heb verteld, mijn vertrouwen zó heeft kunnen beschamen en dit vreselijke en oneerlijke programma heeft kunnen maken.”

Voor wie de negentig minuten durende documentaire heeft gemist, afgelopen maandag in Groot-Brittannië op televisie en een dag later bij Yorin, en er ook niet over heeft horen praten: Bashir heeft de ster acht maanden van dichtbij mogen volgen. Een aantal opvallende fragmenten: Jackson klimt in een boom en zegt dat hij Peter Pan is; Jackson is in Las Vegas waar hij 's nachts in zijn hotel door de gangen rijdt in een invalidewagentje; Jackson troont Bashir mee naar een winkel om te laten zien dat hij eerder bijna de hele zaak heeft leeggekoofd; Jackson beweert dat hij zich slechts twee keer door een plastisch chirurg heeft laten opereren, aan zijn neus.

De film wordt pas echt fascinerend als het over kinderen gaat. Bashir heeft de eer Jacksons kinderen te ontmoeten: Prince Michael I (5), dochter Paris (4) en baby Prince Michael II, die Blanck (Deken) wordt genoemd. De kleine Jacksons worden zoveel mogelijk uit de publiciteit gehou-

den. Daarom dragen de oudste twee in het openbaar een maskertje. Baby Deken, die in het nieuws was omdat Jackson hem onhandig aan zijn fans liet zien vanaf een balkon van een Berlijns hotel, is bedekt met een doek als zijn vader hem de fles geeft. Jackson voedt de kinderen alleen op.

Hij vertelt uitvoerig over kinderen met wie hij bevriend is; die overnachten in zijn slaapkamer, zelf slaapt hij op de grond. Op Bashirs vraag of het niet een beetje raar is dat een 44-jarige man een jongetje van 12 in zijn bed laat slapen, antwoordt Jackson dat het niets met seks te maken heeft.

De documentaire is donderdag in de VS uitgezonden. Woensdag heeft de Californische advocaat Gloria Allred al een brief gestuurd naar de kinderbescherming met het verzoek alle kinderen te ondervragen die zonder hun ouders in Jacksons huis zijn geweest. In 1993 werd de popster beschuldigd van misbruik van een 14-jarige jongen; die zaak werd geschikt.

Jackson is woedend op de documentairmaker. „Michael vindt dat de film alleen maar is gemaakt voor hoge kijkcijfers en ter meerdere glorie van Martin Bashir”, aldus de verklaring. Producent Granda verwerpt de kritiek. Het televisiebedrijf liet donderdag weten: „Michael is een controversieel figuur en heeft vele critici. Het is niet verrassend dat een film die zo open en onthullend is, vijandige reacties en commentaar losmaakt. We betreuren het dat Michael daardoor van streek is geraakt, maar misschien was dat onvermijdelijk.”

MICHAEL JACKSON GESCHOKT DOOR DOCUMENTAIRE

„Ik zal nooit een kind kwaad doen”

Michael Jackson is „geschokt” door de makers van de Britse documentaire over zijn leven. De popster kreeg kritiek op zijn bekentenis dat hij met veel kinderen heeft geslapen. Bij ons heeft VTM Living with Michael Jackson ondertussen aangekocht om het zo snel mogelijk uit te zenden. Jackson heeft de documentaire woensdag bekeken en spreekt van een product dat alleen de bedoeling had veel kijkers te trekken.

„Ik heb me nog nooit zo verraden gevoeld in mijn leven. Dat iemand die ik in mijn hart heb toegelaten en de waarheid heb verteld, zo mijn vertrouwen kon beschamen. Iedereen die mij kent, kent de echte waarheid. En die is dat ik nooit een kind kwaad zou doen.”

Jacksons ex-vrouw Debbie Rowe heeft het ook al voor hem opgenomen. „Het breekt mijn hart, te denken dat iemand zou geloven dat Michael ook maar iets zou doen om onze kinderen schade zou berokkenen. Ze zijn het belangrijkste in zijn leven.” De controverse zorgde in Engeland voor een spectaculaire meerverkoop van de cd's van de popkoning. (HMP)

Jackson woedend na interview

NRU 0/2

„Ik voel me volkomen verraden”, zei popster Michael Jackson woensdag in een verklaring, na het uitgebreide tv-portret dat de Britse journalist Martin Bashir van hem maakte. De documentaire werd deze week in Groot-Brittannië, Nederland, Australië en de VS uitgezonden – in Engeland keken 14 miljoen mensen, in Nederland 1,5 miljoen (tegen een half miljoen naar het interview met Saddam Hoessein, gelijktijdig uitgezonden). Jackson vindt dat Bashir geen integer portret van hem heeft gemaakt. We zagen de zanger op zijn afgesloten landgoed Neverland, in huis, in Las Vegas en in Berlijn. We kregen de (gemaskerde) drie kinderen van de teruggetrokken popster te zien. Hij vertelde over zijn gemiste jeugd als kindsterretje en zijn fascinatie voor Peter Pan, de

jongen die nooit volwassen wordt. De zanger, ooit verdacht van misbruik van jongetjes, vertelde dat hij nog steeds (kansarme) kinderen op zijn landgoed met kermis ontvangt. Soms slapen ze ook bij hem, in hetzelfde bed als de popster. Bashir liet weten dat ongelooflijk te vinden, na alle beschuldigingen van misbruik. Jackson hield vol dat het allemaal onschuldig is. Hij is boos dat de suggestie van kindermisbruik gewekt wordt. Hij is ook boos dat zijn kinderen zo uitgebreid in beeld komen. Kinderrechtenorganisaties hebben schande gesproken van het feit dat Jackson het bed deelt met kinderen. Maar de moeder van twee van zijn kinderen, Debbie Rowe, liet weten dat Jackson een liefhebbende vader is die kinderen niet misbruikt. De ophef is het tegendeel van wat

Michael Jackson: 'verraden' Foto AP

Jackson met het interview beoogde: hij vertrouwde Bashir, omdat die een imago-verbeterend tv-interview met wijlen prinses Diana maakte. De ingezakte verkopen van Jacksons platen zijn omhooggeschoten na het interview.

PAUL STEENHUIS

Michael Jackson, Courtney Love en Phil Spector. Als de wereld het deze week al over popsterren had, dan ging het in elk geval niet over hun muziek. Drie rockberoemdheden kwamen ieder op hun manier bewijzen dat ze elk gevoel voor realiteit kwijt zijn. Hoe komt het toch dat sterren zo dikwijls over de schreef gaan? „Het zijn sterke schouders die de roem kunnen dragen.” Met dat spreekwoord vat psychotherapeut Bob Vansant het probleem samen.

door Hans-Maarten POST NB 8-2

Rockers zonder remmen

Om de haverklap gaan rockers door het lint. Dit zijn enkele van de bekendste, onhandelbare sterren.

FOTO RR

toebracht aan instrumenten, auto's en hotelkamers.

■ **Oasis-broers:** Met elkaar op de vuist gaan, fotograferen aanvallen, op het laatste nippertje concerten afgelasten, niets is Noel en Liam Gallagher te gek. Ze bouwden hun carrière op hun reputatie.

■ **Eminem:** Aangehouden omdat hij een kennis met een pistool bedreigde. Hij veegde publiekelijk de vloer aan met zijn vrouw en zijn moeder. Niemand weet nog wat show en wat echt is bij de Amerikaanse rapper.

FOTO AP

■ **Ozzy Osbourne:** Je misdragen en er nog rijk mee worden ook. De hardrocker bewees als geen ander dat het kan. De tv-serie *The Osbournes* waarin het groteske leven van de excentrieke familie te zien is, werd wereldwijd een hit.

„Courtney Love is rock-'n-roll. We nemen haar niets kwalijk.” De woorden waarmee Virgin-baas Richard Branson zand gooide over de affaire Courtney Love. De weduwe van Kurt Cobain had keet geschopt aan boord van een Virgin-vliegtuig en werd bij aankomst in Londen door de politie opgepakt. Uiteindelijk is er geen klacht ingediend. Love kreeg van de Virgin-baas wel een aantal gratis eerste-klasketickets om haar te paaien. Hallo? Om het even welk normaal mens dat amok maakt in een vliegtuig, komt op een zwarte lijst. Courtney Love krijgt nog een cadeautje ook?

Van buitenwereld afgeschermd

„Sterren leven dikwijls al jarenlang niet meer in de realiteit”, reageert psychotherapeut Bob Vansant. „Ze leven met bodyguards, slapen in de chique hotels, geld is voor hen geen zorg. Ze weten bij wijze van spreken niet meer dat brood van bij de bakker komt.”

Iets wat zeker opgaat voor de notoire kluzenaar Phil Spector, de topproducer die deze week opge-

pakt werd op verdenking van moord. Maar Michael Jackson, die via een veelbesproken tv-documentaire het nieuws haalde, is wat dat betreft wellicht het beste voorbeeld. „Al van in zijn jeugd is hij van de buitenwereld afgeschermd. Mensen zoals hij leven in een wereld die niets meer te maken heeft met de normale. Ze weten niet meer hoe ze moeten functioneren in een reële, dagdagelijkse maatschappij.”

Bob Vansant

Psychotherapeut

„Ze kunnen de druk niet aan”

FOTO PDW

Tot daar aan toe. Maar betekent dat dat ze dan moeten ontsporen? Dat de rest van de wereld moet leren leven met hun grillen? „Van popsterren, politici en sportmensen worden in onze maatschappij grootse prestaties verwacht. Het is voor hen lastig om te voldoen aan al de eisen die hen gesteld worden. En dus knapt het vroeg of laat. Of ze gaan

door het lint, of ze raken opgebrand. Ik heb in mijn praktijk ook al een paar BV's gehad, die de druk niet aankonden.”

Gebrek aan liefde

„Daarnaast is er het feit dat de gebreken die ze al zouden kunnen hebben, nog worden uitvergroot door het milieu waarin ze zitten. Door de bewondering en het applaus bijvoorbeeld.” En dus worden sterren die al in hun jeugd kampten met een gebrek aan liefde, verslaafd aan de liefde die ze van het publiek krijgen. En o wee, als ze die op een bepaald moment niet meer ervaren.

„Daarom ben ik ook niet zo te vinden voor Eurosong voor kinderen”, zegt Vansant. „Je hebt daar te maken met ouders die hun kinderen van jongs af aan als sterren willen zien. Psychologisch worden ze behandeld als minivolwassenen, terwijl ze nog kinderen zijn. Zo kunnen ze hun eigen psychologische ontwikkeling niet afmaken. Natuurlijk gaat zich dat later wreken. Ze denken dat ze zich alles kunnen permitteren.”

„Dikwijls is dat excessief gedrag vooral een schreeuw om aandacht”, concludeert Vansant. „Een noodkreet. Wat ze eigenlijk willen zeggen, is: het is genoeg geweest, ik kan het niet meer aan.”

USA Today
Posted 2/6/2003 4:16 PM
Updated 2/7/2003 7:23 AM

Jackson: Documentary betrayed my trust

LONDON (AP) — Michael Jackson said Thursday he felt betrayed by a "terrible and unfair" TV documentary about his life, in which the King of Pop revealed he sometimes lets children sleep in his bed.

In a statement issued Thursday by his London representative, Jackson said British journalist Martin Bashir broke the trust placed in him, and added he felt "more betrayed than perhaps ever before."

Bashir spent eight months making the 90-minute program, which was shown in the United States Thursday night on ABC's 20/20.

"I trusted Martin Bashir to come into my life and that of my family because I wanted the truth to be told," Jackson said in the statement, released by his London representative, Stephen Lock.

"Martin Bashir persuaded me to trust him, that his would be an honest and fair portrayal of my life and told me that he was 'the man that turned Diana's life around.'"

Bashir is well known for an interview with Princess Diana

during which she spoke about her troubled marriage and admitted being unfaithful to Prince Charles.

"Today, I feel more betrayed than perhaps ever before; that someone who had got to know my children, my staff and me, whom I let into my heart and told the truth, could then sacrifice the trust I placed in him and produce this terrible and unfair program," Jackson said.

"Everyone who knows me will know the truth which is that my children come first in my life and that I would never harm any child."

Granada, the television company behind the documentary, rejected Jackson's criticism, however, and said the program was "a truthful, open and intimate portrayal of many aspects of Michael Jackson's extraordinary life."

"There has been no distortion, misrepresentation or breach of trust. Martin Bashir agreed with Michael that we'd make an honest film about his life and we've fulfilled that promise," Granada said in a statement.

After the program was broadcast in Britain on Monday, the country's tabloid newspapers were scathing about the man they call "Wacko Jacko." The Sun said the "shocking confession" Jackson sometimes slept with

children would end his career, while the Daily Express said Jackson "faces a wave of revulsion."

But not all the fallout was bad. Jackson said he had received many messages of support from fans in Britain since the documentary was aired.

In California's Santa Barbara County, where Jackson's Neverland ranch is located, District Attorney Thomas W. Sneddon, Jr., condemned the "media circus" around the documentary and called Jackson's admission that he has slept in the same bed as children "much ado about nothing."

"Sleeping in bed with a kid is not a crime that I know of," Sneddon told the Santa Barbara News-Press.

And record stores in Britain reported a surge in sales of Jackson's records. Virgin Megastores said sales of his 1982 Thriller album were up 473% from last week, while the greatest hits package HIStory was up 383% — sending both albums into the lower reaches of the chain's Top 100 chart.

At HMV, sales of HIStory increased tenfold.

"I think it shows that exposure may not be particularly favorable, but it will always add to some degree of sales increase,"

said HMV spokesman Gennaro Castaldo. In 1993, Jackson was accused of molesting a boy who had stayed at his home. He denied the allegations and reached a financial settlement with the boy's family. No charges were filed.

When Bashir asked Jackson about his friendships with children, the singer said: "I have slept in a bed with many children," including actor Macaulay Culkin and his brother, Kieran.

"When you say 'bed,' you're thinking sexual," Jackson said. "It's not sexual, we're going to sleep. I tuck them in. ... It's very charming, it's very sweet."

The singer has a 5-year-old son, Prince Michael I, and 4-year-old daughter, Paris, born during his marriage to nurse Debbie Rowe, which ended in 1999. He also has an infant son, Prince Michael II, whose mother has not been identified.

During filming, Bashir visited Jackson at Neverland, accompanied him on a Las Vegas shopping spree and was at a Berlin hotel in November when Jackson sparked worldwide outrage by briefly dangling Prince Michael II from a fourth-floor hotel balcony.

Speaking to GMTV television Thursday, Rowe defended

Jackson and described him as a "really wonderful, loving, caring man."

"There could be no other person that could be a better father. And I resent anyone making allegations that he is not a parent, and that he is not a proper parent," she said.

USA Today
Posted 2/6/2003 4:15 PM
Updated 2/6/2003 4:15 PM

'Jackson' shocks and saddens

By Robert Bianco

Watching a lot of TV these days, you don't know whether to laugh or cry. Or whether you should even be watching.

Jackson says he used a black surrogate mother for his baby, but he doesn't identify her.

Certainly, with disaster in the headlines and war clouds on the horizon, spending two prime-time hours Living With Michael Jackson seems like less than the best use of our time. But interest goes where it goes, and there's no denying that Jackson has always managed to command the nation's interest, which is why ABC paid good money to bring this British news special over to America.

In TV terms, at least, it looks

biographer is an active participant and commentator. Making good use of his unprecedented access, Bashir continually presses the notoriously shy and not particularly introspective Jackson to dig deeper. any changes will be minor.) Following Jackson over eight months — from the mind-boggling Neverland Ranch to Las Vegas to that infamous balcony in Berlin — reporter Martin Bashir has constructed not so much an interview as a mini-biography in which the like a smart purchase. Indeed, it's hard to imagine a more thorough, fascinating or disquieting celebrity documentary than Living, which ABC will repackage as a 20/20 special. (Only the British version was available for preview, but ABC says

Bashir's style can be unduly intrusive, but in the end he serves as our surrogate, as uneasy and perplexed around Jackson as viewers are likely to be.

The major sound bites march Jackson acknowledges having plastic surgery twice, but only on his nose. He says he used a black surrogate mother for his baby, but he doesn't identify her. He defends holding the baby over that balcony, and he sees nothing wrong with cutting his other children off from their mom or in making them wear masks whenever they're in public.

Nor does he see any problem with continuing to share his bedroom — though not, he says, his bed — with children. Bashir asks, "Can you understand why people would worry about that?" And Jackson replies, "Because they're ignorant."

What emerges is a picture of a man who is so odd that he doesn't appear to know how odd he is. Surely, if most of us decided to share a story about running out of the hospital with a newborn baby still covered in the placenta, we would at least acknowledge that the behavior was a bit strange.

You get no such sense of self-awareness from Jackson. The tragedy is not that Jackson has demons, but that he seems unable to confront them; it's why he hasn't grown as an artist, despite his talent.

There are moments in Living that call out for gasping mockery. But ultimately, the isolation and freakishness on display here is heartbreaking. This is a 44-year-old man who yearns to be Peter Pan and who apparently has no one in his life who can tell him that's both impossible and unhealthy.

Jackson won't face police investigation
<http://ents.lycos.co.uk/tvnews.html>
 Superstar Michael Jackson will not face a police investigation into his relationship with children. Under Californian law merely sleeping with a child without "offensive conduct" taking place is not an offence. Police also require the cooperation of a child before a prosecution can be brought. A local child charity had called for Jackson to be investigated. In the Tonight Special Michael Jackson said he often slept with children in his bed. He denied any sexual motive. This was despite the high-profile 1993 investigation into allegations of sexual misconduct against a child. That case remains "open but inactive" according to police.

Jackson, 44, reached an out-of-court settlement worth several million dollars with the family. The star refused to talk about the case when questioned by Martin Bashir in the documentary.

Michael Jackson 'devastated' by documentary

Reuters
 Feb. 6, 2003 07:10 AM
 LONDON - Eccentric American pop superstar Michael Jackson complained on Thursday he was "devastated" by a documentary on British TV about his personal life and angry it may give an impression he abuses children. "Today I feel more betrayed than perhaps ever before, that someone who had got to know my children, my staff and me, whom I let into my heart and told the truth, could then sacrifice the trust I placed in him and produce this terrible and unfair program," Jackson said in a statement released in London.

"Everyone who knows me will know the truth, which is that my children come first in my life and that I would never harm any child." In a rare behind-the-scenes look at his fiercely guarded private life, Monday's documentary by well-known British journalist Martin Bashir showed Jackson revealing he shared his bed with children at his Neverland ranch. He insisted there was nothing wrong with that and vowed to kill himself if there were no children left in the world.

His two older children, five-year-old Prince Michael I and four-year-old Paris, appeared on film with Jackson wearing party masks. He fed his third child - whom he has nicknamed Blanket - with a bottle of milk while draping a veil over his head. Jackson has been dogged by controversy and rumor ever since 1993 when he reached a multi-million dollar settlement with a 14-year-old boy who had accused him of sexual molestation. The star maintained his own innocence throughout. "Michael is devastated and feels utterly betrayed by the British television programme, 'Living with Michael Jackson,'" said the statement issued by a London PR firm. It added that Jackson regarded the program -- due to be broadcast in the United States on Thursday -- "as a gross distortion of the truth and a tawdry attempt to misrepresent his life and his abilities as a father."

"Michael feels deeply angry that the program could have led viewers to conclude that he abuses children in any way," it added. "Michael Jackson has never, and would never, treat a child inappropriately or expose them to any harm and totally refutes any suggestions to the contrary."

Jackson accused Bashir, who filmed with the star over eight months, of breaking an assurance not to feature his children and of ignoring pleas to cut some footage from the final edit.

"Michael is deeply upset that the program sensationally sets out to use two or three pieces of footage giving a wholly distorted picture of his behavior and conduct as a father," the statement said. "Michael believes that what was eventually broadcast was a salacious ratings-chaser, designed to celebrate Martin Bashir and which was indifferent to the effect on Michael personally, his family and his close friends."

No comment from Bashir was immediately available. Debbie Rowe, Michael's ex-wife and mother of two of his children, was quoted as supporting Jackson. "It breaks my heart that anyone could truly believe that Michael would do anything to harm or endanger our children," she said, according to the statement, released by a London public relations firm.

The Jackson documentary was viewed by nearly a quarter of Britain's 60 million inhabitants. As well as the massive interest in Jackson, journalist Bashir is also famed in Britain for a seminal interview with the late Princess Diana in which she confessed to being unfaithful to Prince Charles. UK media said the documentary, rather than putting people off Jackson's music as some had predicted, in fact boosted sales and reported 1,000 percent increases. It was "the greatest comeback in pop history," the Daily Star said.

Friday, 7 February, 2003, 15:56 GMT
 BBC News
Michael Jackson film: US users' views

The public are fascinated by the singer's personal life. Reporter Martin Bashir spent eight months filming reclusive pop star Michael Jackson, resulting in the documentary, Living with Michael Jackson. The singer has said he feels "utterly betrayed" by the programme, and also stated that it was "a salacious ratings chaser".

But what did US viewers think? Did it change your opinion of the musician? Was anything new revealed?
 This discussion is now closed but you can read what people thought below.
[Click here to read UK readers' views.](#)

I'm sick to death of defending Michael Jackson; people shouldn't have to. It's no secret he never had much of a childhood to speak of, particularly at the hands of his parents. He's an insanely talented man, trapped in the naivety of a boy. Perhaps he's not the only naive one, as the interview seems to reveal. Even more

discouraging were the headlines the next day in the press -- "Michael admits sleeping with boys". Sensationalism at its best. And people wonder why Michael Jackson is a bit odd.
Brian, USA
 I still love Michael Jackson. He is a very talented soul. I think his love for children is 100% innocent. I think he needs a little help to deal with his horrible past. But I do not think he would harm a child anyway. He is a very kind-hearted, caring man for all the people of this world, and I do hope he does heal the world.

The interview was very good. It was insightful on his day to day life and getting up close and personal with the king of pop. I hope this doesn't ruin his legendary career. I think the media can be very cruel and disrespectful. He

Amy Reed, USA
 I feel that Mr Jackson needs special medical help and his kids need special medical attention to handle what has possibly gone on. I also think only a specialist could ask the right questions of the children to know the truth. If the children have been harmed, we need to act quickly for their sakes

Verrie Pearce, USA
 I stayed up late to make sure that I watched this programme. My heart went out to his children. They have no mother & yes his children need their mom. He has them dress in mask, veils, etc. The only part that worried me was the effect that this could have on their little minds later on in life. I feel sorry for Jackson & I was glad to see what a HUMAN he is. But, I think after years of mental, physical abuse of his father it has taken a toll on him as a man now. And under no circumstance should he think that it is OK for his children to hide who they are behind mask. If anything he should be proud of them & want to show them off to the world. They look as if they are beautiful, healthy children & should not be brought up like that. After seeing this he is in my prayers.

Carrie Blair, USA
 I think the interview was fine, when Michael Jackson agreed to it he said it was to be a full insight and that's what we got. However, the post interview mania has gone a little far and although his thoughts on sharing a room with children is naive I now don't think he has committed any crime. I don't think that the fact that his children's mother is not in their life is in any way strange but I do think that having a mask on them all the time is.

R Wood, USA
 Bashir's interview was aired in the USA last night. I was so saddened by the cheap tactics he used to try and goad out of Jackson admissions of wrong doing or inappropriate behaviour. It was clear that Michale was set-up and portrayed in a

negative light by the manipulation of voice dubs. The interview was baised with Bashir looking for the smoking gun. I must admit as an ex-Brit I am disappointed by the stoop so low of Granada TV in making this documentary. Please refrain from sending any further programmes like this if you chose to drag the gutter. Such a contrast after the Diana programme. Bashir cannot be trusted to deliver honest and truthful programs. Granada should dump him - seriously!

Dave V, New York, USA
 Michael Jackson is a perfect example of how fragile human beings are. Without the self worth that comes from a knowledge of God, he tortures himself both mentally and physically. People expect that because he is a "super star", that he is somehow immune to the throes of every day life. On the contrary, he is much, much more vulnerable to the problems of the common man. Great amounts of money does not solve problems, it creates them.

Poor Michael is really much more like the rest of us than anyone wants to admit. He has "...changed the truth of God into a lie, and worshipped and served the creature more than the Creator, who is blessed for ever....For this cause God gave (him) up unto vile affections..."

People who are appalled by Michael Jackson should take a good long look at the Man in the Mirror.

Christopher Sortman, USA
 I think he was betrayed, he humbly allowed these people in his home and now he is accused of all-sorts. I saw a man that had a bad childhood that has effected him but not the way it has been projected to the public. Michael Jackson is the KING OF POP, he loves entertaining and loves children because he knows how innocent their views are, these views make him happy, what's wrong with that? He's dedicated his life to children's happiness, something he didn't have although he had more than enough money to buy almost anything he wants. He needs to be left alone and to enjoy the rest of his life before he becomes a dieing legend!

Sonney, UK
 The way I see it Michael is an innocent man. He loves kids so dearly he wouldn't hurt them. Actually I am ashamed of Martin Bashir's line of questions. He keeps asking the same dumb question. We all should live by what is right not by what people think about us or our behaviour. I don't see any problem with Michael's sleeping with children. He has some childhood problems and that's why he is acting like this and it is understandable. Shame on Martin Bashir.
Bisrat Woldeyohannes, USA
 Quoting from CNN.com: "In

I have sympathy for people who deserve it, but I don't feel the need to empathise with Michael Jackson. If he doesn't know the difference between right and wrong than he's no different than people in prisons or institutions. Again, I thought your reporter was more than fair and did a

lives through unlimited donations since he "loves them so much". I feel sorry for the kids he's attempting to raise and don't feel sorry for the mother of their kids since it seems they chose to not be mothers but to "turn their kids over" to somebody such as the so-called father.

think he is an odd character with values I wouldn't have around my children. If he has so much money to spend on unnecessary items and mothers to give him children, than he has enough money to put himself into therapy and get off of this self pity trip or change children's

interview and he didn't have to answer the questions, but he did. It was his decision to open up and his decision to put his life, values, morals, and behaviour in the spotlight. I'm disappointed that I spent my time watching Michael Jackson (no offence to the network) because I

grabbing the child immediately upon birth and running off with it, surely must be criminal acts.
Donna Holder, USA
 I think your reporter was fair and open with Michael Jackson throughout the interview. Michael Jackson didn't have to do this

nothing."
 "Sleeping in bed with a kid is not a crime that I know of," Sneddon told the Santa Barbara News-Press.
 Sleeping in bed with a kid might not be a crime, but dangling one off a balcony and trying to feed one through a veil, not to mention

California's Santa Barbara County, where Jackson's Neverland ranch is located, District Attorney Thomas W. Sneddon, Jr., condemned the "media circus" around the documentary and called Jackson's admission that he has slept in the same bed as children "much ado about

great job...the subject of the interview I think needs to grow up and accept responsibility!

Erika Milligan, USA

Martin Bashir is disgusting. He kept twisting every situation into something "disturbing". MJ seems like a nice guy who has a genuine love and concern for children. The world could learn a lot from him. Love a little more...Climb a tree...

Choosegreen, USA

I think Michael Jackson the person is just another eccentric celebrity. Very strange, but above all harmless. I don't think he would ever harm the children who stay with him, from what I can see he thinks himself as a child still. Nor do I think he was betrayed by the interview, on the contrary I thought it was a very honest, very respectful portrait of his life.

Chris, Deltona, FL USA (UK ex-pat)

Well, I was not sure what to think to be quite honest. I have to admit his face has taken quite a transformation over the years. It kind of freaked me out. But that's his prerogative. One of the main things that stuck in my mind was the way that he was feeding that baby. He kept shaking his leg up and down and I thought that the poor child might aspirate the formula. I was also surprised that the kids kept those masks on. I have a five-year-old and though she might think it was fun to wear a colorful mask for dress-up play, I don't think I would have much luck keeping it on her.

As far as the sleeping together with other people's children are concerned, I think that as a parent I personally wouldn't allow my child to have a sleepover party with a 44-year-old man or woman. If it was a slumber party with other kids that's one thing, but he's not a child. The other thing is, Michael Jackson isn't hanging out with these children's parents and befriending them necessarily! He's making friends with and hanging out with their children. I think it's a bit odd to say the least.

The question is, is it criminal? If it isn't directly physically sexual then how do we know that it isn't psychologically arousing to him in some sense. I hate to say these things especially if it is truly innocent but I can't help but to wonder.

Isabelle, USA

I found the trend of questioning - some leading, some presumptuous - utterly disgusting. Bashir's style of journalism can be described simply: CHEAP! He has immensely undermined the trust of the public. Honestly, he should search for a different profession. Good journalists provide facts and good analysis to help readers make their own judgements.

A journalist who delves in insinuations, false premises, and entrapment is a shame to the whole profession.

Michael Asante, USA

Except for the infamous baby-dangling scene, everything we saw on screen was pretty innocuous. And the documentary included absolutely nothing that we had not heard before. It was the dark innuendo of the interviewer that gave the show its peculiarly salacious hue. Poor Michael-- even climbing trees was made to look like a crime. As Robert Frost put it, "one could do worse than be a swinger of birches."

JD, USA

I think Martin Bashir's career as an interviewer is over - shame on him. MJ is a childish immature man, but no harm to children - he obviously loves them in a very innocent way. The positive thing that came out of the interview, I believe, is that people can truly see how naive he is, and begin to understand his innocence when it comes to him sleeping with children. He is a child himself - having a kind of sleepover. He would not be holding Gavin's hand on film, or revealing who he'd let sleep in his bed if he had anything to hide. I hope he survives this. He has brought so much happiness to so many children and it seems he is being punished for it. Good luck to him.

Cyan, USA

Jackson in official complaint over film

Star claims unfair treatment in Bashir documentary, writes ALISON CHIESA

www.theherald.co.uk Michael Jackson yesterday made an official complaint to TV watchdogs over the controversial documentary about his life.

His lawyers sent complaints to the Independent Television Commission and the Broadcasting Standards Commission, claiming he had been "unfairly treated" by the Martin Bashir programme. His legal team also claimed Living With Michael Jackson, which was broadcast on ITV1 on Monday night, was an infringement of his privacy. The move came as the US media attacked interviewer Bashir for being "callous" in the documentary, broadcast in America last night.

The New York Times described Jackson as a victim, not only of an abusive father and his own psyche, but also "his interviewer's callous self-interest masked as sympathy".

USA Today said Bashir's interviewing style was "unduly intrusive". The Washington Post described the documentary as "nearly two hours of shock TV". ABC reportedly paid Granada TV £3.5m for the documentary following a furious bidding war with rival

networks.

Jackson accused the makers of betraying him, and said he was angry that the interview may lead viewers to conclude that he abuses children.

In a statement, he said: "I everyone who knows me will know the truth, which is that my children come first in my life and that I would never harm any child."

The behind-the-scenes look at his fiercely guarded private life, showed Jackson revealing he shared his bed with children at his Neverland ranch. His two older children, five-year-old Prince Michael I and four-year-old Paris, appeared on film with Jackson wearing party masks.

He fed his third child - whom he has nicknamed Blanket - a bottle of milk, while draping a veil over his head.

Debbie Rowe, Jackson's ex-wife and mother of two of his children, yesterday went on GMTV to defend the star and described him as a "wonderful caring man".

"He's not portrayed as he really is," she insisted. "There could be no other person that could be a better father ... He is such a fabulous man."

Jackson has been dogged by controversy since 1993 when he reached a multi-million-dollar settlement with a 14-year-old boy who had accused him of sexual molestation. The celebrity maintained his innocence throughout.

He said he regarded the interview with Bashir as "a gross distortion of the truth and a tawdry attempt to misrepresent his life and his abilities as a father". The statement added: "Michael Jackson has never, and would never, treat a child inappropriately or expose them to any harm, and totally refutes any suggestions to the contrary."

A Scots mother who is sending her son to Jackson's mansion later this year, said she would be happy for him to share a bedroom with the star.

Gaynor Morgan, 44, daughter of Willie Morgan, the ex-Scotland and Manchester United footballer, said yesterday she is "totally comfortable" about leaving Alex, 10, with Jackson.

-Feb 7th

Jackson Hits Back at UK Child Revelations

Andrew Cawthorne

<http://www.azcentral.com> Feb. 06, 2003 15:32 EDT LONDON - Pop icon Michael Jackson lashed out on Thursday at a "tawdry" documentary he helped make for British television and denied he would ever abuse children, as his lawyers filed complaints with UK broadcasting authorities. In Monday's film -- a rare look at the American singer's private life that was shot over eight months -- Jackson admitted sharing a bed with children at his Neverland

ranch.

The bed-sharing revelations prompted a storm of controversy including a call by a California lawyer for a probe into life at his fairytale estate.

"Today I feel more betrayed than perhaps ever before, that someone who had got to know my children, my staff and me, whom I let into my heart and told the truth, could then sacrifice the trust I placed in him and produce this terrible and unfair program," Jackson, 44, said in a statement released in London.

"Everyone who knows me will know the truth, which is that my children come first in my life and that I would never harm any child."

His lawyers filed official complaints with Britain's Broadcasting Standards Commission and Independent Television Commission, arguing that the program was unfair and violated his right to privacy.

The complaints said the filmmakers used footage of Jackson's children despite him forbidding them to do so, and had unfairly asked him about a 1993 child abuse allegation without "prior warning in writing or otherwise."

He also complained that the filmmakers had interviewed a 12-year-old boy who slept in Jackson's bed, without asking permission from the boy's parents for the interview.

CONTROVERSY

Jackson has been dogged by controversy and rumor since 1993 when he reached a multi-million dollar settlement with a 14-year-old boy who had accused him of sexual molestation.

In the documentary, the eccentric star insisted there was nothing wrong with having children in his bedroom and vowed to kill himself if there were no kids left in the world.

His two older children, five-year-old Prince Michael I and four-year-old Paris, appeared on film with Jackson wearing party masks. He fed his third child -- whom he has nicknamed Blanket -- with a bottle while draping a veil over his head.

Granada Television, which produced the film "Living with Michael Jackson," stood by its journalist Martin Bashir but said perhaps it was "inevitable" Jackson would be upset.

"It's not surprising that a film about him, which is so open and revealing, draws some hostile reaction and comment about him. It's regrettable that Michael should feel devastated as a result of that, but perhaps inevitable," it said in a statement.

"GROSS DISTORTION" The statement issued for Jackson by a PR firm in London said the star was "devastated and feels utterly betrayed."

It added that Jackson regarded the program -- due to be broadcast in the United

States on Thursday -- as a gross distortion of the truth and a tawdry attempt to misrepresent his life and his abilities as a father."

"Michael feels deeply angry that the program could have led viewers to conclude that he abuses children in any way," it added. "Michael Jackson has never, and would never, treat a child inappropriately or expose them to any harm and totally refutes any suggestions to the contrary."

Jackson accused Bashir of breaking an assurance not to feature his children and of ignoring pleas to cut footage. Granada said it respected his desire not to show the children's faces but that there was no agreement not to show them at all.

The singer accused Granada of airing "a salacious ratings-chaser" and was backed up by friends and family.

"It breaks my heart that anyone could truly believe that Michael would do anything to harm or endanger our children," said ex-wife Debbie Rowe, mother of two of his children.

Friend Uri Geller, the spoonbending psychic, said fans were sending messages of support, adding: "The people who think about the sexual connotations, they have the warped minds, not Michael."

The Jackson documentary -- made by the same journalist who coaxed a televised confession of adultery out of the late Princess Diana -- was viewed by nearly one in four Britons.

Jackson Files Complaints on Documentary

<http://www.optonline.net/Singer/Michael/Jackson/Files/Complaints-With-TV-Watchdogs-Over-Documentary-About-His-Life>

Fri Feb 7, 7:27 AM Michael Jackson filed complaints with two TV watchdogs Thursday over a controversial documentary about his life, during which the King of Pop revealed he sometimes lets children sleep in his bed.

Jackson, who said he felt betrayed by the "terrible" documentary, had his lawyers file the complaints with Britain's Independent Television Commission and the Broadcasting Standards Commission, saying he had been "unfairly treated" by the program.

His legal team also claimed that "Living With Michael Jackson," which was broadcast in Britain on Monday was an infringement of his privacy. The program was scheduled to air Thursday night on ABC's "20/20."

The complaint filed with the Independent Television Commission alleged the documentary "contains the clear innuendo that Mr. Jackson is guilty of inappropriate behavior with children." It said the show's voiceovers, questions and

than perhaps ever before; that someone who had got to know my children, my staff and me, whom I let into my heart and told the truth, could then sacrifice the trust I placed in him and produce this terrible and unfair

"I trusted Martin Bashir to come into my life and that of my family because I wanted the truth to be told," Jackson said in the statement, released by his London representative Stephen Lock. "Today I feel more betrayed perhaps ever before."

representative, Jackson said British journalist Martin Bashir, who spent eight months making the 90-minute program, broke the trust placed in him, and added he felt "more betrayed than perhaps ever before."

accused of molesting a boy who had stayed at his home. He denied the allegations and reached a financial settlement with the boy's family. No charges were filed. In a statement issued earlier Thursday by his London

filmed and he wasn't allowed to see the documentary, as promised, before it was broadcast. The watchdogs have the power to censure offending broadcasters. In 1993, Jackson was

warning of the narrator's intent to interview him about the 1993 incident or to question the legality of his current relationships with children. The singer also said his own children were improperly

editing gave credence to allegations made against him in 1993 of a sexual offense against a child. In the complaint filed with the Broadcasting Standards Commission, Jackson said he was not given any prior

Tuesday, 4 February, 2003, 12:38 GMT **BBC**
Michael Jackson documentary: Your views

The public are fascinated by the singer's personal life. Reporter Martin Bashir spent eight months filming reclusive pop star Michael Jackson, resulting in ITV1 Tonight's documentary, Living with Michael Jackson.

Unusually for the media-shy star, no areas of the singer's career or personal life were off limits. Filming took place during a difficult period in Jackson's life, including the episode when he dangled his baby over a hotel balcony.

So what did you think? Did it change your opinion of the musician? Was anything new revealed? Here is a selection of BBC News Online users' comments.

I was distressed to see how he is bringing up his children. To cover their faces, especially the baby when he was being fed, is something I am sure will damage them in later life. I would like to see them taken away from him. If we normal mortals treated our children in this way they would be taken into care. Surely the lifestyle they are reared in is not how most stars treat their children.

Mrs Barbara Tilbury, England
 The documentary revealed what we already know; the guy has a problem with reality and telling the truth.

BB, UK
 I think the most disturbing outcome of the documentary was Martin Bashir's conduct. He had a massive opportunity to show the world what MJ is really about, his day to day living, his world, his life, his worries, his tribulations, etc. 8 months of access and what did Martin show us? Tabloid sensationalism!! Martin really needs to look in the mirror as much as MJ and ask himself, did he produce a programme worthy of the 8 months spent with MJ? I was cringing at the tone, manner, demeanour that Martin undertook. Poor by any standards. Please send in Ruby or Louis next time!!

In the end MJ came across a man that had a lot of love for kids and he trying to make for a lost childhood given that MJ has alot of money it is only logical that many of us would do exactly the same? Really the world should question itself - is what MJ is doing really that wrong? I suppose the only thing that I disliked about MJ was that he couldnt bring himself to be honest about the plastic surgery.

Nasser, England

The interview changed my whole perspective of Michael Jackson. The tabloids mould him into what can sell a paper, not the gifted man that made one of the biggest impacts on music today. He is brave to have let himself open to the public like he has. I was astonished to see the tabloids this morning still twisting and spinning his words and way of life. I turned off the television off last night feeling relieved that there are people out there that use their status to help others. Why not compliment him on his music and campaigns, why always condemn him about things that have nothing to do with anyone but himself and his family?

Claire, England
 I thought it was an appallingly conducted series of interviews. From the outset, Bashir's patronising, overtly disapproving tone had me squirming with embarrassment. His demeanour, the constant frowning expressions, the sly "get that!" camera switches - it was all very leading, and felt designed to force-confess some salacious titbit from the interviewee. Even the way that the questions were structured, such that the most probing questions were left until last (as if - were they to push to hard - it would be ok because they'd covered the bulk of material earlier on, and it wouldn't matter if they lost access to Jackson); things had obviously been scripted very carefully to order events so that they could build up to some sort of ratings grabbing climax, but ultimately it came across as a betrayal of trust. Rather I have much more sympathy for the man having now heard the stories of his upbringing and difficult early adult life.

George, UK
 I believe that Michael Jackson is basically a nice but very naive guy

Andrew Rawlinson, UK

I am informed by younger folk in my family that he is a role model for thousands of youngsters. What a sad thought.

Thomas, Essex, UK
 The programme offered a fascinating insight into Michael Jackson's relationships with children, but I do wonder whether Mr Bashir really needed to lace his report with such prejudiced opinions. Was he, unlike many other reporters, frightened that we might not

reach the same conclusion as himself without his repeated statements of concern? People who are "disturbed" by such caring relationships are people who don't understand their nature. Those viewers able to disregard the commentary may have been able to appreciate just how important and beneficial the friendship was to the children concerned.

Michael, UK, UK
 I thought that this was an extraordinary piece of TV and did create a lot of sympathy and insight into Michael's life. A lot of people are saying the kids in the bedroom incidents are shocking, the problem is that now my family and I understand he is genuinely just very kind and generous with children and trying to recreate his childhood that was lost. It was truly impressive and compelling TV.

Joseph Dougal, Scotland
 I changed my opinion of him after viewing this interview, prior to this I thought he was seriously disturbed in a sick way now I see a man desperately chasing his childhood - and although I find his fascination with children strange I believed him when he said it was innocent.

G Lamb, UK
 I believe that Michael Jackson is basically a nice but very naive guy. And I truly think that most of the reasons behind his eccentricities stem from the way he was treated by his father. He is now trying to create the childhood that he never had when he was younger. That said his advisors really should not let him have children sleeping in his room as he is leaving himself open to further repercussions. A strange man but then has he ever known normality?

Andrew Rawlinson, United Kingdom
 He is doomed to live the life sentence of his fairytale existence. Good PR job though

O'Shea, Ireland
 I got a bit fed up with his repetitive defence of any allegation put to him, which was simply that the media are 'ignorant'.

Surely it is equally ignorant of him to imagine that the General Public would quite happily swallow his claim that he has not had major plastic surgery on his face, it simply 'changed'. As it does.....

Danny Salter, UK
 I'm disappointed in the way M.J was portrayed by Martin Bashir. The whole world has grown up with ideas and preconceptions about MJ and his life/lifestyle. This was a fantastic chance to gain an insight from the man himself. However, Bashir merely played and preyed upon many of the falsities which M.J himself complained that the tabloids create.

Rachel Batty, England

I thought the snow started well but the second half just wanted scandal. However I think Michael Jackson needs to wake up a bit and realise just how much he sets himself up for the tabloid media. At the end of the day, he came across wacky but with a good heart.

Dave Burke, UK
 Bonkers!

Jon, Wales
 He is clearly a victim of his past but also totally lacking in challenging guidance or friends as an adult. He needs friendly advice from trusted people who understand the way the world works and the importance the media will place on what he seems to consider throw away and/or innocent comments. He came across as an abused and simple person that is totally lost in a sexually mature and cynical adult world. It didn't help that he undermined his own credibility by denying obvious plastic surgery and didn't seem to understand why people might be concerned about his attitudes to children. As a result of this interview I think he will be seen more as a tragic figure than as a threat to others.

Matt, UK
 If proof were needed that fame produces damaged individuals, Michael Jackson is it. I feel terribly sorry for him, but even more sorry for his children.

Cat, UK
 None the less I can't imagine anyone else I'd rather go shopping with ...

Baz Rush, UK
 There is only one thing to say and that he is more strange than we could have possibly imagined

Peter Bull, England

The overriding impression I got from the documentary was that he is merely extremely naive. His obsession with children at no time ever indicated anything of a sexual nature towards them and his motivations seemed overridingly to be those of a man who only feels comfortable interacting with people of a young age. To me this man did not seem like a paedophile but simply a man who cares overzealously for children. He may be 'obsessed' with kids but he was not 'sexually obsessed' with them.

Jake Manders, England
 I watched with initial great interest at what I did think would be an insightful look into this persons life, after the Urn fixation episode in the Vegas store and the ensuing blatantly obvious denials from Jackson, the core questions of what makes this man remain unanswered. He is doomed to live the life sentence of his fairytale existence. Good PR job though.

O Shea, Ireland
 I thought the documentary was excellent - a real insight into a man who is so devoted

surgery/skin lightening, the totally odd behaviour with his own children and most disturbing his behaviour with other peoples' children all remained unanswered. I don't think there will ever be a day when Michael Jackson will give answers and Martin

I think the interview with Michael Jackson create more questions than answers. Sure some of the victimisation from his father and the far too early stardom can excuse some of his behaviour. But the non admittance of the blatantly obvious plastic

level, he is truly unique. Only someone who has that amount of money can really enjoy life and appreciate it at such a simple level. To that end there is nothing wrong with him. But the plastic surgery was a bit fake.

John, UK

if you looked at it on one

when you felt sorry for him at the beginning, up when you saw how easily he spends, then right back down with the rather disturbing relationship with children. The worst part is that he rides this without thought for anyone but himself, especially when he

that way. I pray for his happiness and health! There will always be only one Michael Jackson!

to making others ives happier! When the truth of the matter is he is so lonely! I can see why he does so much for the children at his Neverland ranch (plus the hundreds of other children he supports through charities) but I don't think other people will see it

program," Jackson said. "Everyone who knows me will know the truth which is that my children come first in my life and that I would never harm any child." Granada, the television company behind the documentary, said the program was "a truthful, open and intimate portrayal of many aspects of Michael Jackson's extraordinary life." "There has been no distortion, misrepresentation or breach of trust. Martin Bashir agreed with Michael that we'd make an honest film about his life and we've fulfilled that promise," Granada said in a statement. British tabloids have used the broadcast to criticize Jackson, but not all the fallout was bad. Jackson said he had received many messages of support from fans in Britain since the documentary was aired. In California's Santa Barbara County, where Jackson's Neverland ranch is located, District Attorney Thomas W. Sneddon, Jr., condemned the "media circus" around the documentary and called Jackson's admission that he has slept in the same bed as children "much ado about nothing."

"Sleeping in bed with a kid is not a crime that I know of," Sneddon told the Santa Barbara News-Press. Record stores in Britain reported a surge in sales of Jackson's records. Virgin Megastores said sales of his 1982 "Thriller" album were up 473 percent from last week, while the greatest hits package "HIStory" was up 383 percent - sending both albums into the lower reaches of the chain's Top 100 chart.

When Bashir asked Jackson about his friendships with children, Jackson said: "I have slept in a bed with many children," including actor Macaulay Culkin and his brother Kieran. "When you say 'bed,' you're thinking sexual," Jackson said. "It's not sexual, we're going to sleep. I tucked them in. ... It's very charming, it's very sweet."

The singer has a 5-year-old son, Prince Michael I, and 4-year-old daughter, Paris, born during his marriage to nurse Debbie Rowe, which ended in 1999. He also has an infant son, Prince Michael II, whose mother has not been identified.

Meer verhalen op <http://michaeljackson.newstrove.com/>

Bashir is probably not the person to bring this out. Jackson will remain under a cloud with his behaviour as he has been since the child molestation accusations in 1993. No coincidence that since then he has not sold records at anything like the rate that he did before.

Glen, UK

The only person who came off nasty in this interview was Martin Bashir himself!

Stuart, UK

I was really hoping that the documentary would reveal to us all that Michael Jackson really is a nice, normal person. It's such a shame that he isn't, because his music is so brilliant, and it's a crime that it's being overshadowed by his macabre life.

Anon, UK

Well as most people, I was interested in watching the documentary. The most disturbing aspect for me was the way Martin Bashir interviewed Michael Jackson. It portrayed him in a totally negative light, and as an interviewer he was far too judgemental and patronising. To put your own values on anyone is bad enough, but to do it to such a complex person as Michael Jackson is just damn right ignorant.

The impression given by the programme is of an immature, screwed up paedophile. This I would surmise is a long way from the truth.

Deep down most of the viewers would wish for a world where all children are loved and protected. At no time was there even a hint of sexuality in his demeanour around children, his overriding feelings seemed to be of genuine concern for their welfare when in his care. There where episodes contained within the programme that clearly demonstrated that he can become totally immersed in the gratification of the people that follow him and I would concede that this has a detrimental effect on the people close to him.

There where contradictions within the subject of plastic surgery, but if this is his only falsehood so be it.

In summary I would guess he has done more for children's charities than most of us and his detractors could only dream of.

Andrew Ratcliffe, UK

In this documentary, MJ came across as a man constantly trying to chase the childhood he never had. It's obvious that he loves children and feels comfortable in their presence but at no time was there anything sexual about it. Martin Bashir tried to use the camera to show something that wasn't there. One incident was where MJ was holding hands with a 12-year-old boy. This is a boy who believes MJ helped him

get over his cancer, of course this boy is going to feel close to him. He was only holding MJ's hand out of support! The only person who came off nasty in this interview was Martin Bashir himself!

Stuart, UK

The interview started well, giving us a fantastic insight into the life of a very sad and lonely figure. The second half became an insult to intelligent journalism however, with its blatant attempt to get MJ to admit to child abuse. Bashir's constant "disturbs me" comments merely show what a cynical and accusing world we have created for ourselves. Do we not trust anyone?

Steve, UK

I think it is a sad reflection on today's society that the kindness he has shown to children is automatically linked to abusing them

Jessica, Ireland

I thought the show was amazing. It was really great to be able to get some insight into this brilliant man's life. So what if some people find him strange, I just think that it is great that he has done so much for disadvantaged children.

Jonny, UK

Didn't anyone spot the massive lies he was telling - even on film - he for example first told the interviewer that he knew the mother of his baby...that he had a relationship in fact with her - only then to say she was a surrogate he had never known later in the programme and no plastic surgery...then a nose job...then a couple?...woah...I was eating a fruitcake at the time...and he's certainly one of those.

Colin, UK

Much has been made by posters above of the charity work the MJ funds for kids and his childlike love for them. One wonders that if he truly cares for children, why he has not spent a significantly larger part of his vast wealth on charity work rather than giant chess sets and roller coasters. What it comes down to is a deeply disturbed adult that spends hundreds of millions of dollars on essentially amusing himself. Lastly, to those who defend the sleeping with children part, I would imagine they have no kids of their own yet.

Dan M, UK

I found it compulsive and disturbing viewing and it left me profoundly sorry for him. He seems to have a mental and emotional age of eight. What was even more disturbing was that if you looked at the cartoon images of Peter Pan in his home, you realised that that is what he now looks like, and that far from trying to make himself more attractive with operations, he has probably asked the surgeons to turn

him into Peter Pan, the character he most wants to be. His utter surprise when confronted with questions of his own death ("But I want to live forever!") shows this.

Far from abusing children, I doubt if he'd be capable of any kind of sexual activity at all, since he obviously found the whole idea distasteful in the extreme, and has a well-documented fear of contamination and illness. He is an absolute genius musically, but an abused, sad, and mentally disturbed individual who has chosen to live his life as a child in Neverland.

Kate, UK

I had some preconceptions of MJ before this programme, namely that he was robbed of his childhood by a pushy father, has been in the public eye since ever since he can remember, and that he is an extremely talented musician and dancer. Whilst I found the programme fascinating, I found myself embarrassed at the way in which Bashir probed Jackson for answers. What an opportunity to find out more about the man behind some of the best selling music in the world. Yet Bashir took the opportunity to ask tabloid style questions to which he already knew the answers (yes he has had plastic surgery....doofus), surely his time would have been better spent trying to find out more about the man himself?

Louis Theroux's would have been far better than Bashir's condescending probing. The programme may then have gone some way to explain his strangely asexual outlook on life, (children are gifts, and it's alright for a 44-year-old man to spend time with young children), and his obsession with celebrity. I think MJ has been very lonely, has lacked moral guidance, and never really known normal life (think about how his children must feel), and he has clearly had a traumatic childhood.

Given then that he's worth \$1bn, it's not surprising that he does what he feels like doing, with little regard for what others think. Given his early experiences of adults, is it any surprise that he wants to spend time with children. All in all - A psychiatrist's field day. Bashir, you should feel ashamed, what a waste.

Andrew Goodman, England

I thought Michael Jackson came across as a very nice person. I think it is a sad reflection on today's society that the kindness he has shown to children is automatically linked to abusing them. I think what came across most was Michael Jackson's innocence and Martin Bashir's one track mind. Martin Bashir was a disgrace. I think no matter what Michael Jackson does he cannot win and think he is great to go on trying to help children after what he has been through.

Jessica, Ireland

Whilst I accept that he doesn't want to grow up, I felt that his trip to the zoo was despicable

Becky, UK

Like all brilliantly creative people, he is somewhat eccentric and bizarre. He is incredibly naive but he shows the damage of a lost childhood. And he must have very weak advisers. But he is a typical casualty of child stardom, nothing more than a commodity, driven by the needs of others without the care and sensitivity that we like to preach about today. Everyone loved the product but did anyone love the person, and now the novelty has worn, the critics take their turn.

Gill, UK

He has clearly been deeply affected by his childhood and taunts about his looks. Whilst it may seem that his enjoyment of the company of children, even in sleep-over parties is purely innocent and the children enjoy rather than fear his company, as adulthood approaches those children, the realisation of the oddity of the situation will dawn on them causing real mental pain.

His idea of parenthood and love is damaging to his own children and they will certainly grow up with their own mental problems. How on earth will he react when his own children progress from childhood to an adulthood that he has never found or understood. We can feel sad for him and treat him as a bizarre eccentric but what we saw last night was a man in need of help and laying the groundwork for so much pain and mental torture to come for his own and possibly other children.

Someone should do something. If he wore a mac and lived in an ordinary house down your street and got up to these things, social services would be round like a shot. Michael needs that kind of intervention, even if only to ensure that he receives the psychiatric help that he so obviously needs.

Phillip Holley, UK, London

Watching the first half of the programme I began to feel sorry for Michael. His childhood must have been horrendous. However as the programme went on I found it highly disturbing. This man has absolutely no grip on reality!! He claims that his children don't need their mother, that may be true but is it right for him to tell them that they don't have a mother? Overall I think that Michael is a sad lonely man who lives in a fantasy world because he is not equipped to deal with the real world but should a man like that then be allowed to father children and bring them up in his world?

Michelle, Scotland

I can relate to Michael not feeling loved and wanting to

help children but I can not understand why he feels the need to let them sleep in his bed. You can be caring and loving and help children without resorting to the bedroom. I as a parent I would certainly not allow my children to sleep in a bed with 44 year old man. It's not normal!!!

Michaela Pinchin, England

This programme really held no surprises. I never felt he was "normal" beforehand and that being denied his childhood, and driven ruthlessly by his father because he was so gifted so early, has manifested itself in his childlike personality and naivety. It was interesting to see him do all the wrong things for all the right reasons due to lack of guidance from those closest to him.

Unfortunately all genius is flawed.

Richard, England

Whilst I accept that he doesn't want to grow up, I felt that his trip to the zoo was despicable. His two children were trampled and crushed, they must have been frightened, yet he didn't seem to care. That was when I realised that his so called adoration of children was a sham.

Becky, UK

I thought he was going to be open and honest with Martin but he was anything but that and often contradicted himself

Jeanette Douglas, UK

At first I felt sorry for him, I mean if your dad beats you then that will leave a scar on your mind, but the more I watched the more I cringed, this guy should be locked up, the way he sat with that poor lad holding his hand, I mean we lock child molesters up for less. But I suppose it comes down to the more money you have the further from the law you are!!!!

Chris, UK

Peter Pan he is - and all those who find him sick and repulsive are only jealous that they to do not have the money or facilities to live out their childhood dreams.

Brooke, England

Why is it not commented upon that Michael Jackson's children have blonde hair and blue eyes, but their "father" is a black man, albeit one who now has pale skin?

Is his magical skin complaint a hereditary thing? Or are we not allowed to notice and mention this for fear of being called racist?

This isn't a racist comment...it is purely observational and makes me wonder on the DNA of these poor children.

Carol, UK

I think Michael Jackson needs to grow up really, he shouldn't be sharing a bed with children as people are going to get the wrong idea.

Emma, England

Michael Jackson is the only member of his family that

able to adopt children

Chris, UK

Great artist, very sad man!!

Jeanette Lucas, England

He acted in this way and he wasn't the rich and powerful man that he is, he would not be seen as a fit parent and he certainly wouldn't be

thought he was going to be open and honest with Martin

but he was anything but that

very disturbing and should he and often contradicted himself. Lots of us have had difficult childhoods but the majority of us still have our feet firmly on the ground.

"sad" really says enough to describe the man. His passion for young people is

and he often contradicted himself. Lots of us have had

own kids. If the young people of today look to him as a role model then God help us all. I

subject in context. Strange doesn't necessarily mean

him sadly, as he lacks advisors to protect him from

peroxide blonde? I did watch this from start to end but simply because I could not believe what I was hearing. I don't think the word

stopped at anytime.

Owen Manby, UK

Bashir went for low shots and hit some targets - but a tedious interview. The zoo scene showed the scale of media circus he faces. I wouldn't let my children near

claims he had a bad childhood. He is always happy to pipe up about how awful his father was to him. His brothers all say that he had a good childhood and wanted the fame as much as anybody and he could've

stopped at anytime.

stopped at anytime.

Am I getting this wrong or does "My dream is to adopt two children from every continent" sound just a little bit twisted. Who will benefit from this kind of arrangement? The kids who get to live without a mother, or Jackson who gets ten new playthings to supplement his lonely life. My advice is to get out, find some friends of your own age and some semblance of a normal life.

Andy, UK

Many people will say Michael has lost touch with reality and can't tell the difference between it and fantasy. However what is reality? If you have millions in the bank, reality is going to be extremely different from someone living close to starvation in Africa. Michael's parameters for living life are totally different from ours, not only because of his wealth - but his fame and the duration of it.

Razza Saleem, UK

A black man with three white blonde children, yeah right and I am the tooth fairy. He is a disturbed soul who needs to be surrounded by sycophants. I felt sorry for him as I grew up listening to The Jacksons. No one can sing or dance like him, but come on, the plot has been lost many years since. Let him just go into obscurity and play up his giving tree.

Kevin Pritchard, England

I find it very disturbing that someone that damaged is allowed to bring up children. How can he give them a normal, stable life?

Ashley, UK

I found the programme to be a great eye opener for me personally. I had my own preconceptions about Michael, mainly that his relationship with children is too much. After watching the show last night I realised that Michael is living up his lost childhood. I think it's time for him to concentrate on building more adult relationships as Michael is exposing himself to the media in a very negative way which just results in bad press like last night's show.

Karl, UK

A historical piece of television?? I think not. This was an appalling interview created to sensationalise an over-sensationalised figure. Martin Bashir should hang his head in shame in the way he lead this interview obviously to make it more marketable to sell on. Appalling.

Ade, UK

Martin Bashir's own concerns got in the way of what could have been one of the biggest news reports ever. At the beginning a great deal was revealed to us, the confession of the way his father treated him gave us an understanding of the man trying to recapture his childhood. But towards the end Martin's questions became too aggressive, and although I am concerned about those children sleeping over, a more tactful approach may have revealed more

about the cosmetic surgery he has obviously had. An opportunity wasted!

G Evans, S Wales

So he's never had any improper relationships with children? And of course he's never had plastic surgery except on his nose?! This is one disturbed guy. If he acted in this way and he wasn't the rich and powerful man that he is, he would not be seen as a fit parent and he certainly wouldn't be able to adopt children. Money certainly is power.

Chris, UK

[E] you were messing with young children would you hold hands with a 12-year-old boy on global television?

Ben Wilson, UK

I thought MJ told a pack of lies. That his kid enjoyed being dangled off a balcony, that his nose is the only part of himself that he's had mutilated, that his blonde kid has got a black mother, and on and on. He might think the media are ignorant, but he appears to think the rest of us are completely stupid. A deeply disturbing man.

David White, UK

What a shame Michael, an amazingly talented man has ended up like this. If this were Joe Public sleeping in the same room as a 12-year-old boy that wasn't his son, there would be a public outcry. How much is he deluding himself and trying to delude us... after all he says he hasn't had plastic surgery - and who believes that?! I can understand why he is trying to re-capture his lost childhood, but at what & whose expense I ask myself?

Vicky, UK

Mike needs a best mate. One who has his/her feet on the ground and in touch with modern day reality. Someone who tells him honestly what's what.

Boots, UK

He is where he is because of the music he created, and show he performed. The "on the spot" dance/moonwalk section and early footage clearly shows that he is a brilliant performer and many of us have literally bought into this and put him in the position he is in. Without the wealth, none of the world he has created for himself would be possible.

Tom, UK

If you were messing with young children would you hold hands with a 12-year-old boy on global television? When they find Michael's credit card details on an internet site then I'll believe that there is anything sinister about the man.

Ben Wilson, UK

I thought the programme only served to show what an appalling journalist Martin Bashir is. Desperately trying to get sensational sound-bites out of his victim. Just like the rest of the scavengers who mis-quoted him this morning. Wake up

media land, we aren't as daft as you would hope! I think Michael is just a bloke recapturing his lost youth, it is only us in our cynical "maturity" that are quick to condemn.

Giles, UK

When he so blatantly lied about his plastic surgery can we believe anything he said?

Tricia, UK

I started watching last night's documentary expecting to be disgusted by Michael Jackson: by the end of the programme I was more disgusted by Martin Bashir and ITV. Much to my own surprise, I found myself quite liking the Michael Jackson I saw last night: yes, he is very odd, yes, his life is unlike anything most of us could ever know. But then how normal can we expect his life to be? He seemed to be quite reasonable and fair about a number of aspects of his life which Martin Bashir persistently tried to taint with sleaze or a whiff of scandal. I was left with the feeling that poor old Michael had been betrayed by yet another media vulture. Why should he have to tell the truth about his face if he doesn't want to? Leave him alone, I found myself shouting at the TV...

Caroline Boddy, UK

[E] Micheal Jackson was so concerned about security during the birth of this child, why on earth, with all the money he has, didn't he pay doctors/midwives etc and have the child born at home

Tracey Girdler, UK

Michael Jackson is obviously a deeply damaged individual, but on last night's evidence he shouldn't be allowed to look after next door's goldfish, let alone three little children. Get them away from him now, before all hope of normality is lost for them!

Jake, UK

Hmmm, well what can you say... at first I found myself feeling sorry for him and then it's like he is a very lonely, naive and bizarre character to say the least. And people will be saying that he has so much love to give but certain things aren't right, to say that he has ONLY had 2 nose operations is a blatant lie so what are we to believe that about kids sleeping in his room?? Whatever walk of life you are from that's not right but that is just my opinion. He has more money than he knows what to do with yet he alone could stop a famine in a third world country if he wanted to.

Kath, UK

What about his treatment of his own children? Is it really safe to have them covered up with cloth all the time? I know they may not actually be suffocated (although the baby might!) but will they grow up thinking that the entire world is a strange hue of red or green? Will their eyes develop normally?? And as

for the totally manic bottle feeding scene! I thought he was going to shake the baby right out of his lap, while suffocating him with a green scarf and choking him with the milk bottle. Very strange man - but really quite sad in the end. I can't imagine him having sex with anyone - ever - so I think he is possibly innocent of the pedophile accusations. But then he is so crazy, who really knows?

Paul, UK

I think Jackson's agreement to do the interview was a vain attempt to kick start his moribund career. His records these days are a pale imitation of Off the Wall and Thriller and he seems unable to figure out why he is becoming an irrelevancy in the music world. His remaining fans seem as flakey as he is and his whole life just came across as a complete freak show. All rather sad really - especially the constant lying. Someone needs to help this man grow up. I'm not sure that he can look after himself let alone those poor kids.

David Grover, UK

Why has Martin Bashir suddenly adopted elements of the Louis Theroux style of interviewing? It doesn't suit him.

Anon, UK

A long and much awaited documentary. I agree that MJ missed out on his childhood and is now reliving it. Who can't say that we envy his way of life? The interview started well but it was clear that there was a hidden agenda and it was a shame that these questions were asked at the very end and not explained away at the beginning. I believe MJ is a sincere yet naive person, perhaps he needs the support and guidance of a good woman? I for one now understand him as a person much more than before the show.

CJ, UK

Did Michael Jackson say that he had a loving relationship with the mother of his child called Blanket, then later went on to admit the child was born to a surrogate mother? He also admitted that he snatched his second newborn child with part of the placenta still attached as soon as she was born. If Micheal Jackson was so concerned about security during the birth of this child, why on earth, with all the money he has, didn't he pay doctors/midwives etc and have the child born at home. Would any mother allow a child to be taken away like that if she wasn't a surrogate mother? I thought breast is best, but obviously not in MJ's case.

Tracey Girdler, UK

[E] questions must be asked of the parents of these kids also or does a billion dollars evaporate any doubts?

Peter Danson, UK

MJ was very brave to leave himself open to speculation. I have more admiration for him than I ever did before. He is a child in a child's world deep down.. He is NOT a pervert, he is lonely and I wish the press would leave him alone. Well done Michael for being so brave.

Gerri, Hampshire, UK

Obviously this man is a genius, and like all artists is a bit strange, however I felt the ITV reporter was rubbish, he asked the wrong questions and was generally rude.

Adam, England

Unfortunately, the bizarre life he leads will carry onto the next generation. In twenty years' time, lord knows what we will be reading regarding his children. His lifestyle is not healthy - someone should intervene and fast.

Caroline, UK

I certainly feel sympathy for MJ and appreciation for the amazing music that he has produced, but he appears to be someone who is in serious denial. No plastic surgery? Yeah, right. And then changing the story about his new baby; at first he had "a relationship" with the baby's mother and then, later on, he says "I didn't know her and she didn't know me." And then there's the question of his children. Correct me if I'm wrong, but they definitely appeared to be white, yet MJ should surely have black genes, regardless of what has caused his skin to change colour, implying mixed race children at the very least. And finally, the most disturbing thing was his quest to adopt a pair of children from every continent on Earth. That he should be able to do this on a whim just because of his vast wealth is extremely worrying.

Anon, UK

Jackson still does not seem to get it. Forty-four-year old men do not sleep in the same bedroom as young children. Questions must be asked of the parents of these kids also or does a billion dollars evaporate any doubts?

Peter Danson, UK

The biggest piece of biased reporting I have ever seen. I hope Michael Jackson sues for innuendo.

Paul, UK

[E] think he is a child at heart, and an interest in children from a man of his age isn't healthy, but when put into context it almost becomes understandable

Mike, UK

My opinion was cemented last night, Jacko is wacko! This guy is a danger to kids and himself, does he honestly believe his way of living is the norm compared to the every day person on the street? I think the questions put to MJ were pretty tame, what we all wanted to know is if he is the biological father of the kids (which I doubt he is) then how come they are white, one even has blonde hair, can a black guy have white

healthy, but when put into context it almost becomes understandable. And the plastic surgery? I woke up this morning and detected a definite changes from a man of his age isn't

I think none of us can judge him and his life style as only he has had the experiences that have made him who he is. I think he is a child at heart, and an interest in children from a man of his age isn't

with Jackson and despising Bashir for his "develop the trust, go for the jugular" style of interviewing. Despite his wealth, I felt incredibly sorry for a man desperately trying to have the childhood he never had.

but the documentary built up to a climax from which Martin Bashir acted as judge and jury on a man who, it appears, has endured a life that none of us could imagine. I found myself in the position of sympathising more

pay any woman willing to produce a baby for him, what a scary thought that he could end up with loads of kids, who, like his son said, "I don't have a mummy".

Confused, Surrey, England

A fascinating documentary

danger to all children. **Jag Sahota, England** What a strange person MJ appears to be. I felt he came across as a sad lonely man living in a child's world. The scary thought is that with all his wealth he can afford to

seemed to be on a mission to destroy MJ with innuendos and patronising tone. By the end of the programme I could see that it was all a setup, to gain MJ's confidence and then ridicule him and make him out to be a

kids? MJ is a freak, simple as that. **Concerned Parent, UK** I thought the programme started well, and I thought we would finally get an insight into Mr Jackson's life and thoughts. Martin however

in my bone structure, which only leads me to conclude that I'm starting to look like Jude Law. See, it does happen.

Mike, UK

The programme was initially captivating, I was fascinated to see the real Michael Jackson. However, the programme quickly deteriorated into a witch-hunt. It seemed anything that Michael did in the first half of the show was considered cute and quaint, anything in the second half was considered disturbing and immoral. I felt ashamed to be watching. It also felt like Mr Bashir has been studying one Louis Theroux quite a bit.

Richard Pearson, UK

I think if he'd been honest about his face, which has patently has extensive plastic surgery, then he would have come out on top. As it was, nothing new was revealed and I'm left with the same opinion

James Ollerenshaw, UK

The boy is as nuts as a Picnic bar. But Smooth Criminal is still the best ever song!

Steve, UK

Martin Bashir handled the interview woefully - his "going for the jugular" at the end was about as cringeworthy as you could get when it was so apparent that Jacko is just a nutcase who relates to children better than he does adults. Bashir's questions, so obviously trying to unearth some sexuality about the issue, were so misguided that it made the whole programme appear as it was - just a cynical muck-raking exercise.

Ben, UK

This documentary showed that Jackson is a sad and disturbed individual who is acting out a childhood that he never had using his vast wealth.

That said, I found Martin Bashir's interview even more disturbing in that he abused Jackson's naive trust just in order to obtain a sensational TV programme. Bashir's continuous assertions that he was "disturbed" by Jackson's behaviour was just a vehicle to allow him to attack Jackson for his "inappropriate" behaviour with children.

What came over to me is that Jackson is childlike in every way including his inability to have any form of sexual relationship. It appeared that Jackson truly does not understand why people think he is doing anything wrong. Bashir's approach seemed to be just to jump on the current "child sexual abuse" media bandwagon. It seems that people need to see evil in others, whether it is there or not.

I cannot say that Michael Jackson is totally innocent of what he was being accused of, and his declaration that he had not had plastic surgery

cast doubt on the truthfulness of anything he said. However, I also saw no evidence of any wrongdoing. Only of a naive, disturbed, but essentially good individual living a fantasy life.

Patrick, UK

I thought Martin Bashir played on the tabloid creation a little too much. I sincerely believe that the interview showed Michael to be a 44-year-old man chasing his childhood. I think he is naive and his defence of his life by calling people ignorant is to be expected when so many lies have been made up about him. I do believe he did have plastic surgery, but the skin whitening I doubt. I think he wants to be a great father and loves children (in a non-sleazy way), but that his immaturity hinders his adult behaviour and that he won't be a good father because of this. I think he has the best intentions, but unfortunately his claustrophobic life has damaged his view on life and hindered his adult development. Summary: great artist, good man, sad life.

Phil, UK

Amazing - Wacko Jacko didn't come out looking too bad. Sure, he's got some weird ideas, but all you could really feel is pity. I think if he'd been honest about his face, which has patently has extensive plastic surgery, then he would have come out on top. As it was, nothing new was revealed and I'm left with the same opinion. As for Martin Bashir, his interview style was effective, but unpleasant to watch. He was almost Louis Theroux at times.

James Ollerenshaw, UK

Before I saw the documentary I thought M.J. was very strange. After watching it, I see that he is just naive and lonely with a kind heart. He was unfortunate to have a non-existent childhood, having to attend the studios for recordings instead of playing football and climbing trees with other boys his age and being abused and hurt instead of the love he needed from his father. He is now trying to living his childhood dreams and wants children of today to live the life he didn't have. It is strange that he has children in his bedroom, sleeping in his bed but if it happened to be the sofa, it would sound so much more innocent and people wouldn't bat an eyelid. I feel sorry for him.

Helen, UK

I thought the programme was a real insight into the real Michael Jackson. It really annoyed me this morning when GMTV kept saying that Michael Jackson had admitted to having children sleep in his bed, it was said so out of context. I feel sorry for Michael Jackson, he never had a childhood and must be totally screwed up after all the abuse he took

from his father, I also feel sorry for his children, I'm sure they'll have the love that he never did, but they'll never have a normal life. I just hope that the press leave him alone, but I can't see that happening.

Elaine Robinson, England

Micael Jackson niet op zijn uiterlijk beoordelen

Waarom kan Michael Jackson geen goed meer doen? Ik heb me geërgerd aan commentaar op MJ naar aanleiding van het interview op Yorin. Opmerkingen over zijn uiterlijk, gedrag en muziek. Ik zal toegeven dat hij waarschijnlijk liegt over zijn uiterlijk. Tevens heb je tijdens het interview kunnen zien dat hij niet helemaal meer gezond is in de geest. Maar wat wil je nog meer als je niet uit je eigen huis kan zonder dat paparazzi je lastig moeten vallen? Een dier wordt ook gek als hij zijn hele leven in een hok zit.

Maar het ergste is nog wel dat zijn muziek wordt beoordeeld op zijn uiterlijk en gedrag en niet op zang en tekst zoals normaal het geval is. MJ is een van de weinige muzikanten die zich (in zijn nummers) bekommert op het welzijn van de wereld en haar bevolking. Tevens zijn er maar weinig artiesten die een cd kunnen maken waarop 90 procent van de nummers echt de moeite waard zijn. Michael Jackson blijft de King of Pop, ongeacht zijn manier van leven.

N. de Cort, Goirre

Kijkcijferkanon

Wie haalt de hoogste kijkcijfers, Martin Bashir of Michael Jackson? Volgens de week donderdag zijn in de VS de door Jackson beloofde videobeelden te zien. Daarmee reageert hij op Bashirs documentaire waarin hij naar zijn mening op een oneerlijke manier is afgeschilderd als een slechte vader met pedofiele neigingen.

Een cameraman in dienst van de ster zou Bashir hebben gefilmd terwijl die zich juist positief uitlaat over Jacksons omgang met kinderen. Die beelden zijn verwerkt in de twee uur durende special *Michael Jackson, Take Two: The Interview They Woudn't Show You*, die wordt uitgezonden door Fox. Hierin is geen nieuw interview met Jackson verwerkt, meldt de zender. Zijn ex-vrouw, en moeder van de twee oudste kinderen, komt wel aan het woord.

Bashirs *Living with Michael Jackson* was vorige week het best bekeken programma in de VS, ABC trok er 27,1 miljoen kijkers mee. Jackson zou dat wel eens kunnen gaan verbeteren voor Fox, dat trouwens de eer krijgt omdat de zender het mildst oordeelde over Bashirs documentaire.

Michael Jackson 'slaat terug'

LONDON, 10 FEBR. Michael Jackson wil een videofilm vrijgeven over de journalist die een controversiële tv-documentaire over hem heeft gemaakt. Op deze opname prijst de verslaggever Jacksons goede eigenschappen als ouder. Jackson zei vorige week zich nooit eerder zo verraden te hebben gevoeld. Hij doelde daarmee op het vorige week uitgezonden interview met journalist Martin Bashir, die zijn twijfel uitsprak over Jackson's opvoeding van zijn kinderen in *voice overs* in de documentaire. De film veroorzaakte opschudding doordat Jackson verklaarde dat hij soms kinderen in zijn bed liet overnachten. Bashir zei te twijfelen aan de geschiktheid van Michael Jackson als opvoeder. (AP)

TIK BEN ERIN GELUISD'

Michael Jackson toont achtergehouden beelden

FOTO: EPA

Popster Michael Jackson gaat een videoband uitgeven van beelden die interviewer Martin Bashir niet durfde uitzenden in diens documentaire over het dagelijks leven van de King of Pop. "Bashir heeft mij bedrogen en er ingehuisd. Acht maanden lang heeft hij van mijn gastvrijheid genoten en hij heeft mij urenlang geïnterviewd. De samenvatting die hij daarvan maakte, is bewust bedoeld geweest om mij te schaden. Hij heeft dingen benadrukt die niet belangrijk waren en de documentaire zo sensationeel mogelijk samengesteld. Bashir heeft mij bijvoorbeeld herhaalde malen een heel goede vader genoemd. Daarvan is in de documentaire niets te zien."

Schunnig

Michael noemt de documentaire een schunnig product. Jacksons zegsman Stuart Backerman vertelde dat de

■ Michael Jackson tijdens het interview met Bashir. beelden ook zullen worden uitgezonden op het tv-kanaal Fox onder de prikkelende titel "Michael Jackson, de beelden die u niet mocht zien". "U zult Bashir herhaalde malen de capaciteiten van Michael Jackson horen prijzen en hem horen verklaren hoe verschrikkelijk hij het vindt dat Michael altijd zo onder vuur ligt." Bashir is wereldberoemd geworden na een interview met prinses Diana. Bashir zelf verklaart intussen dat zijn visie op Jackson tijdens het maken van de documentaire is veranderd.

"Op Neverland ging hij vreemd liefdevol met zijn kroost om. Maar ik heb hem ook in Berlijn zijn jongste zoon Prins Michael II uit het raam zien houden."

Fans van Michael Jackson in Los Angeles houden intussen al dagen een wake op de wereldberoemde Walk of Fame in Hollywood. Ze zeggen gebeden, omdat ze vrezen dat hun idool zelfmoord zal plegen na de kritiek die er rondom hem losbarstte.

Megaster slaapt liefst met kinderen FORSE KRITIEK OP MICHAEL JACKSON

LONDEN - Een Britse TV-documentaire over MICHAEL JACKSON, in ons land onlangs uitgezonden door Yorin, heeft voor nogal wat opschudding en verontwaardiging gezorgd. Jackson bekende met jongens te slapen! De Amerikaanse kinderbescherming denkt aan maatregelen.

Vooraf in Engeland en Amerika zijn de onthullingen slecht gevallen. In de documentaire zag je ook Michael's eigen kinderen. Die liepen 'gesluiert' over straat en werden bijna doodgedrukt in de mensenmassa. Ook was te zien dat Michael zijn jongste kind over de balkonrand van zijn hotel in Berlijn aan de fans toonde. Hij hield het kind aan de benen vast. Dat leverde hem veel kritiek op.

In de uitzending bekende Jackson gek op kinderen te zijn. Zelfs werd hij als kind mishandeld door zijn vader. Die kleinerde de jonge Michael ook. Om die reden heeft de megaster zijn gezicht en neus laten verbouwen. Volgens Jackson hebben er slechts twee operaties plaatsgevonden, maar deskundigen geloofden daar helemaal niks van.

VECHTJOURNAAL 13/2 GEEN SEKS

Michael zei dat kinderen bij hem mogen slapen. "Zelf slaap ik dan op de grond. Het heeft niks met seks te maken. Het gaat om genegenheid. Ik stop hen in, lees voor, verder niks. Wie denkt dat ik seks met deze kinderen heb is ziek," aldus Michael Jackson in de tv-documentaire.

Het liefst zou hij zelf ook weer kind willen zijn, want die kindertijd heeft hij vanwege de successen met The Jackson Five en ook als solo-artiest moeten missen. Vader Joe behandelde zijn kinderen als slaven. Het grote geld stroomde immers binnen.

In de uitzending was duidelijk te zien dat Michael zeer geëmotioneerd raakte toen hij sprak over zijn kinderjaren en vader. Deskundigen denken dat hij grote psychische problemen heeft. Dat was ook te zien met hoe hij met zijn drie eigen kinderen omgaat. Eng gewoon! Hij zegt de kinderen te willen beschermen tegen de boze buitenwereld, maar gaat daarin wel erg ver. De Amerikaanse Kinderbescherming bekijkt of Michael zijn kinderen wel echt zelf kan opvoeden - zonder hun moeders - of dat hij beter uit de ouderlijke macht gezet kan worden. Zelf zegt Jackson alleen maar heel veel van zijn kinderen te houden en ze absoluut geen kwaad te doen.

Michael Jackson ontmaskert hypocriete documentaire

(Van onze kunstredactie) **AMSTERDAM** - Michael Jackson, schijnbaar knock-out in de hoek van de ring, is opgekrabbeld en gaat terug slaan. Martin Bashir, maker van de documentaire *Living with Michael Jackson* waarin de popzanger wordt afgeschilderd als een niet al te competente vader, mogelijk pedofiel en in staat van ontkenning over zijn plastisch-chirurgische ingrepen, kan van Jackson een koeke van eigen deeg verwachten.

In een verklaring liet Jackson zondag weten dat hij beschikt over videomateriaal waaruit blijkt dat de documentaire oneerlijk, misleidend

en hypocriet is. Jacksons cameraman zou beelden hebben van Bashir die Jacksons ouderlijke kwaliteiten veelvuldig prijst, en opmerkt dat het jammer is dat de hele wereld zo makkelijk over hem oordeelt.

Bashir zou bovendien beelden van Jacksons kinderen hebben gebruikt, terwijl hem dat uitdrukkelijk verboden was. Voor het interview met een twaalfjarig jongetje (Gary) dat in Jacksons slaapkamer had overnacht, had Bashir geen toestemming gevraagd aan de ouders - iets wat wordt bevestigd door Gary's moeder.

Het is de vraag of Jacksons verweer genoeg zal zijn. Na de documentaire

is de druk toegenomen op de autoriteiten in Santa Barbara County, waar Jackson woont, om hun onderzoek naar zijn omgang met kinderen te hervatten. Intussen is de getuigenis van Jordan Chandler openbaar geworden, het dertienjarige kind dat Jackson in 1993 van seksueel misbruik beschuldigde. De zaak werd indertijd voor ettelijke miljoenen dollars geschikt.

Chandler vertelt in zijn verklaring dat hij niet alleen op Jacksons Neverland Ranch het bed deelde met de zanger, maar ook in diverse hotels. Hij beschrijft hoe hun contact gaande weg steeds seksueler werd, van

toegroenen tot orale seks. Ook zegt hij dat Jackson ging huilen als Chandler duidelijk maakte dat hij zulke dingen niet prettig vond. Hij mocht van Jackson anderen niet vertellen over hun relatie.

In zijn verklaring zegt Jackson niet te begrijpen waarom Chandler inderdij met zijn beschuldigingen kwam. De enige reden kan volgens hem zijn dat anderen er financieel beter van werden.

De Engelse krant *Sunday Times* gooidte zondag olie op het vuur met een interview met Robert Wegner, die begin jaren negentig drie jaar lang deel uitmaakte van Jacksons se-

curity team op Neverland. Wegner, die een paar maanden geleden een boek over die tijd publiceerde, zegt dat hij het aantal kinderen dat in die drie jaar met Jackson in diens afgesloten slaapkamer sliep, op 150 schat. Wegner, een voormalig politiegagent, vond Jacksons gedrag op zijn minst verdacht.

In *The Observer* schiet een vriend van Jackson, schrijver Jonathan Margolis, hem te hulp. Hij noemt Michael Jackson hoogst excentriek, maar ook intelligent en charmant, en iemand die goed heeft nagedacht over zijn ouderschap.

In zijn verklaring van zondag her-

haalt Jackson dat hij nooit een kind iets heeft misdaan, en dat ook nooit zou doen. "Ik word er misselijk van dat mensen mij afschilderen als kindermisbruiker."

In de Verenigde Staten trok de documentaire donderdag ruim 27 miljoen kijkers, een hoog aantal voor een nieuwsprogramma. De documentaire stuwde de kijkcijfers van omroep ABC omhoog: tot nu toe stemden dit seizoen gemiddeld zes-eneenhalf miljoen mensen op donderdagavond af op ABC. Martin Bashir kreeg naar aanleiding van de Jackson-documentaire een miljoenencontract met ABC aangeboden.

Michael Jackson slaat terug

'King of Pop' geeft video vrij om naam te zuiveren

LONDEN ■ Michael Jackson zegt te beschikken over filmmateriaal waarop Martin Bashir, maker van de controversiële documentaire over het leven van de popster, zijn vaardigheden als ouder uitgebreid roemt. De video wordt binnen 24 uur openbaar gemaakt, aldus Jacksons Londense advocaat.

In de documentaire *Living with Michael Jackson*, die vorige

Pressure to reopen case against Michael Jackson
New Zealand Herald
10.02.2003

By ANDREW GUMBEL in Los Angeles
There is no let-up for Michael Jackson. After a ratings-busting 27 million Americans watched him freely admit to inviting young boys to sleep in his bed, the child abuse investigation that ended in a multimillion-dollar out-of-court settlement 10 years ago is roaring back to life.

Martin Bashir's documentary, first shown in Britain on Tuesday, drew one of the biggest audiences all season for ABC. It was shown in New Zealand last night.

"The first step was simply Michael Jackson hugging me," the deposition reads. "The next step was for him to give me a brief kiss on the cheek. He then started kissing me on the lips, first briefly and then for a longer period of time. He would kiss me while we were in bed together." The boy goes on to describe acts of mutual

increasing pressure to reopen their long-dormant files on him and interview the four minors he has most frequent contact with - his own three children and a 12-year-old cancer sufferer identified in the documentary as Gavin. Also, a deposition given by the 13-year-old boy at the centre of the 1993 child abuse allegations has just been made public. It is not a pleasant reading.

The boy, Jordan Chandler, says Jackson had repeated sexual contact with him over a three-month period and talked about doing similar things to other boys the same way.

"The first step was simply Michael Jackson hugging me," the deposition reads. "The next step was for him to give me a brief kiss on the cheek. He then started kissing me on the lips, first briefly and then for a longer period of time. He would kiss me while we were in bed together." The boy goes on to describe acts of mutual

week onder meer in Nederland te zien was, zet Bashir vraagtekens bij Jacksons kwaliteiten als ouder. Bovendien spreekt hij zijn bezorgdheid uit over loegetjes die op het landgoed Neverland met Jackson het bed delen.

Na de vertoning in de VS kwam er een stroom protesten op gang. Advocaten kondigden aan de 'King of Pop' opnieuw te laten vervolgen voor kindermisbruik. Jackson betichtte Bashir na vertoning van misleiding. De Britse journalist zou hem moedwillig in een negatief daglicht hebben geplaatst.

Bovendien heeft de documentairemaker volgens de zanger tegen de afspraken in zijn kinderen in beeld gebracht. Jackson slaat nu terug met materiaal dat zijn eigen cameraman tijdens de opnamen van de documentaire heeft gemaakt van Bashir. Daarin zou Bashir onder meer zeggen dat hij Michaels capaciteiten als vader zo spectaculair vindt, dat het hem bijna tot tranen roert. Verder zou hij meermalen verklaren dat hij het jammer vindt dat de wereld altijd zo snel klaarstaat om de popster te veroordelen. (GPD/DvHn)

services will initiate a much-needed investigation into Mr Jackson's activities with children at Neverland." Jackson says in the television programme that there is nothing sexual about his sharing his bed with children, even ones that are not his own. "It's not sexual, we're going to sleep. I tucked them in," he tells Martin Bashir. "It's very charming, it's very sweet."

The county child welfare services have some discretion in deciding whether to take him at face value or to investigate for themselves. The district attorney's office, however, felt obliged to issue a statement saying it had no grounds to proceed based on "the act of an adult sleeping with a child without touching". Since the broadcast, Jackson has said that he was "devastated" by the portrayal, calling Bashir a "salacious ratings chaser" who manipulated the footage to give "a wholly distorted picture of his behaviour and conduct as a father". US viewers thought otherwise. As Roger Friedman of Fox News said afterwards: "Michael Jackson is over. His career is over.

VOOR PMG. VK 1/2

Jackson kiest voor de aanval

Michael Jackson FOTO EPA

wil Jackson nu aantonen met de videobeelden die hij liet maken tijdens Bashirs aanwezigheid. Bashir zou de zanger meerdere malen prijzen voor de manier waarop hij met kinderen omgaat en zeggen dat hij hem zo'n goede vader vindt. Ook nadat Jackson zijn baby uit een Berlijns hotelraam had laten bungelen, in de documentaire het moment waarop hardop wordt getwijfeld aan zijn capaciteiten als opvoeder. Bovendien zou de Brit hebben gezegd dat het zo erg is dat iedereen altijd een oordeel klaar heeft over Jackson. "Of Bashir loog tegen Michael, of hij misleidt zijn kijkers met zijn commentaar in de film", aldus de jongste verklaring, waarin wordt benadrukt dat Bashir wist dat hij werd gefilmd. Wie er ook gelijk heeft, de kemphanen doen goede zaken. Over Bashirs film wordt continu gepraat en naar Jacksons muziek schijnt ineens opvallend veel vraag te zijn.

Michael Jackson verdedigt zich
Bashir Jackson wel een goede vader vindt. De fragmenten werden opgenomen na het fameuze balkon-incident, waarbij Jackson zijn kind over de reling hield.

De video werd niet stiekem opgenomen, zegt Jackson. Bashir wist dat zijn handel en wandel tijdens de opnames van zijn documentaire op video geregistreerd werden. Bashir heeft nog niet gereageerd op het video-offensief van Jackson. In een mededeling reageerde Jackson ook op de verhalen in de Britse roddelpers over pedofilie. De zaak met Jordy Chandler werd

LONDEN De Michael Jackson-saga blijft aanslepen. De King of Pop zwaait nu met een video over de Britse documentairemaker Martin Bashir. Daarin vertelt Bashir vol lof over de vaderschapskwaliteiten van Jackson.

De documentaire 'Living with Michael Jackson' zorgt voor een welles-nietes spelletje tussen Michael Jackson en de regisseur van de documentaire, Martin Bashir. Bashir verwijt Jackson geen goede vader te zijn. De muziekster geeft binnenkort videofragmenten vrij waarin

in de tabloids gerecycleerd. Jackson benadrukte opnieuw dat hij nooit een kind pijn gedaan heeft. Hij betaalde de familie van Chandler wel een ruime schadevergoeding, maar dat was om de last van een rechtszaak te ontwijken. Tien jaar geleden beweerde Chandler dat hij door Jackson seksueel misbruikt werd.

De documentaire 'Living with Michael Jackson' werd de voorbije dagen in Groot-Brittannië, de Verenigde Staten, Australië en Nederland uitgezonden.

And if he's not careful, he will wind up logging some jail time before his life is over."

Michael Jackson heeft alle redenen kwaad te zijn over documentaire

PAR 13/2

FOTO REUTERS

DE DOCUMENTAIRE van BBC-interviewer Martin Bashir over Michael Jackson heeft de discussie over de geestelijke vermogens van de superster opnieuwe doen opvlammen. Bashir, bekend van zijn interview met Lady Diana, liep acht maanden mee in Jacksons entourage en ondervroeg hem meerdere malen. Vanaf het eerste moment was duidelijk dat hij geen interview voor ogen had, maar een inspectie, geen portret maar een profiel, bedoeld om sensatie op te roepen en te schokken.

Jackson heeft gelijk als hij zich door de documentairemaker verraden voelt. Bashir bedient zich van zeer bedenkelijke technieken om het beeld van Jacko als ongelukkig gek te bevestigen. Zijn voice over waarmee hij het beeld van een valse emotionele laag voorziet, zijn verontwaardigde overpeinzingen in de auto en zijn gespreide bezorgdheid om Jacksons kinderen plaatsen in Jackson in een licht dat hij niet verdient. Goede televisie, moet Bashir gedacht hebben toen hij het ene na het andere ziektebeeld - narcisme, pedofilie, manische depressie, megalomanie - op hem projecteerde.

Michael Jackson heeft eerder naïef aandoenlijk dan verontrustend is. Hij staat dicht bij het kind dan bij de manipulatie- en seksuele agressor. Aan het begin van de documentaire zegt hij het letterlijk: 'Ik ben Peter Pan', de eeuwigjeugd. Hij lijkt er zelfs op. Hij is een stokoude Disney-figuur die worden, een intens vermoed kind dat meer weg heeft van een slachtoffer dan van een zedencrimineel.

Dat Michael Jackson zijn lakens voeden onder een groene vitrage, beeld eerder naïef aandoenlijk dan verontrustend is. Hij staat dicht bij het kind dan bij de manipulatie- en seksuele agressor. Aan het begin van de documentaire zegt hij het letterlijk: 'Ik ben Peter Pan', de eeuwigjeugd. Hij lijkt er zelfs op. Hij is een stokoude Disney-figuur die worden, een intens vermoed kind dat meer weg heeft van een slachtoffer dan van een zedencrimineel.

Een andere eye-catcher was Bashirs interview met de vijf blanke jongemannen die ervan werden verdacht de zwarte student Stephen Lawrence bij een bushalte te hebben doodgeslagen. Het vijfstal ging, tot veler verbijstering, bij de rechter vrijuit, waardoor Bashir hen aan het woord kon laten.

In maart vorig jaar trok hij met Joanne Lees naar de Australische bush, vlak nadat haar vriend Peter Falconio daar was vermoord. Opnieuw een verhaal met een wat criminele achtergrond: Joanne was ten tijde van het interview voor velen nog altijd de hoofdverdachte en ging pas later vrijuit nadat de echte dader werd gepakt.

Veel van zijn recente werk is gemaakt voor de nieuwsshow *Tonight with Trevor McDonald* van de commerciële zender waarnaar Bashir in 1995 overstapte. In dit kader maakte hij onder meer documentaires over huisarts Harold Shipman die eigenhandig honderden patiënten doodde, het eerste interview met de in de gevangenis belande politicus/schrijver Jeffrey Archer, een gesprek met de vroegere topvoetballer en alcoholist George Best en een geruchtmakend gesprek met de Noord-Ierse terrorist

openslaat voor jonge jongetjes onderstreept niet zozeer een seksuele frustratie, maar eerder zijn gekozen zelfbeeld van altruïstische weldoener. Het bewuste bedgenootje, de twaalfjarige Gavin, zweert dat de ster met zijn gezelschap, vrijgevigheid en opoffering wezenlijk heeft bijgedragen aan zijn genezing van kanker. Jackson sliep op de grond en zijn vriendje werd gezond. Om dan toch maar een diagnose te stellen: Jacko is niet Wacko, maar heeft een messiasyndroom.

Op 6 februari stelt Ros Coward op de *Forumpagina van De Volkskrant* dat niet Jackson gek is, maar het dolgedraaide systeem van dollars en maakbaarheid waarin hij zich beweegt. Hij zou een karikatuur van een losgeslagen systeem zijn. Coward illustreert deze stelling met Michaels 'smakeloze aanpak' om een gezin 'aan te kopen' en noemt deze 'symptomatisch voor 'onze waarden'. Hij gaat er gemakshalve aan voorbij dat deze methode van gezinsvorming tot veler geluk dagelijks wordt toegepast.

Wat maakt het uit of hij twee of twintig ingrepen heeft ondergaan en met welke reden? Het lijkt echter evident dat Jackson zich achter de wereldopinie schaaft en zelf ook niet volledig tevreden is met het resultaat. Dat is op zich droevig genoeg. Als zijn gezicht dan toch aan een inhoudsanalyse moet worden onderworpen, dan lijkt het een ontroostbaar pierotmasker, samengeveld uit elementen van alle wereldrassen en daarmee onherkenbaar. Uit Jackson's gezicht spreekt zijn kinderlijke behaagzucht. Het pretpark in Neverland, zijn liefdadigheidswerk, zijn aandacht voor jonggeverschoepelingen, zijn zegeningsdrang; de toenemende vervlakkung in zijn muziek; zijn kin-stuk voor stuk pogingen om iedereen aan te spreken, iedereen aan te raken. Door zijn immense succes is de hele wereld zijn publiek geworden. Jackson is voor elk wat wils en daarom niemand meer. Een hologram.

Aan het eind van de documentaire zit hij twee kinderen van elk continent te willen adopteren en huide-om de 'human condition', het menselijk welbevinden en de verschraling van het gezinsleven: 'That's very im-

portant, Martin.' Hulpverleningsorganisaties zullen huiveren, maar het beantwoordt exact aan zijn globale proporties en planeetomspannende aspiraties. Het niet normale kind, de eeuwige uitzondering, streeft een universaliteit na die hem alleen nog maar verder vervormt.

Elke keer dat Michael Jackson in aanvaring kwam met Bashirs optering van het normale, werd hij nerveus en gaf hij een rare draai aan de waarheid. Waarom? Michael Jackson is royalty, de King of Pop. Adel verontschuldigt zich niet en zoekt geen uitweg in een leugen. Ook niet in een smakeloos kruisverhoor. Wanneer realiseert hij zich hoe controversteel hij is?

Bij de sarcofaag van Toetanchamon riep hij dat hij nooit begraven wilde worden: 'I want to live forever.' Hij zei het lachend, ontspannen, en meende het. Een ongewoon mens in gewone doen. Dat is betere televisie. In plaats van 'it's all lies and ignorance' zou Jackson met het adagium 'it is all true and you know it' weer enige kleur, wat meer smool krijgen. Want ik ben toch blij dat hij bestaat.

Hij heeft wat je noemt trouwe hondenogen achter zijn grote bril. Maar eigenlijk is Martin Bashir beter te omschrijven als een terrier. Het heeft hem vijf jaar gekost voor hij eindelijk binnen was bij Michael Jackson, de man wiens tv-portret van de hand van Bashir zoveel opschudding veroorzaakte en nog steeds veroorzaakt.

Het had Bashir eerder, inmiddels al weer acht jaar geleden, ook heel wat moeite gekost om binnen te komen bij prinses Diana, met wie hij zijn eerste 'meester-interview' maakte. Maar als Bashir eenmaal binnen is, dan weet hij ook de intiemste details los te krijgen. Dat Jackson het bed deelt met de twaalfjarige Gavin is net zo opzienbarend als dat prinses Diana haar huwelijk met drie mensen - zichzelf, echtgenoot prins Charles en zijn eeuwige geliefde Camilla - 'altijd een beetje vol' noemde.

Martin Bashir is van huis uit gewoon journalist. Hij begon zijn loopbaan in 1986 en werkte eerst voor de BBC waar hij veel reportages maakte voor het achtergrondprogramma *Panorama*.

Zijn grote doorbraak kwam met het geruchtmakende interview met prinses Diana in 1995. De emotionele prinses - die wel al drie jaar apart woonde maar nog lang niet officieel gescheiden was - kreeg van de altijd kalme en soms zelfs nauwelijks aanwezige Bashir volop de gelegenheid het hele prinselijke huwelijk en plein public ten toon te spreiden. Waar emoties wat opgepept moesten worden, stelde Bashir - net als nu bij Jackson - op het juiste moment de juiste vraag.

Soms streeft hij zijn slachtoffer nog even, zoals blijkt uit het door Jackson onthulde bandje waarin Bashir hem de hemel in prijst voor de manier waarop hij met zijn eigen kinderen omgaat. "Ik ga er haast van huilen," vertrouwt Bashir hem toe. Hij is vasthoudend maar wekt toch niet de indruk agressief bezig te zijn. Hij is geen Jeremy Paxman, om het in Britse tv-terminen te houden.

Toch hebben vooral de Amerikaanse media de vloer aangeveegd met zijn Jackson-verhaal. Volgens *The New York Times* was de zanger 'vooral het slachtoffer van het als medeleven gebrachte eigen belang van de interviewer.'

Bashirs specialiteit is het geruchtmakende interview, diepgaande gesprekken waarin mensen vooral hun hart luchten en hun diepste geheimen onthullen. Behalve Diana en Jackson heeft hij in Groot-Brittannië zelf flink gescoord met Louise Woodward. Die onschuldige Britse au-pair stond bij een Amerikaanse rechtbank terecht omdat ze de haar toevertrouwde baby zo zou hebben mishandeld dat hij eraan bezweek.

Bashir stelde ook Woodward in de gelegenheid haar hart te luchten. Ze mocht van hem breedvoerig de ouders van de baby door het slijk halen.

Wat maakt het uit of hij twee of twintig ingrepen heeft ondergaan en met welke reden? Het lijkt echter evident dat Jackson zich achter de wereldopinie schaaft en zelf ook niet volledig tevreden is met het resultaat. Dat is op zich droevig genoeg. Als zijn gezicht dan toch aan een inhoudsanalyse moet worden onderworpen, dan lijkt het een ontroostbaar pierotmasker, samengeveld uit elementen van alle wereldrassen en daarmee onherkenbaar. Uit Jackson's gezicht spreekt zijn kinderlijke behaagzucht. Het pretpark in Neverland, zijn liefdadigheidswerk, zijn aandacht voor jonggeverschoepelingen, zijn zegeningsdrang; de toenemende vervlakkung in zijn muziek; zijn kin-stuk voor stuk pogingen om iedereen aan te spreken, iedereen aan te raken. Door zijn immense succes is de hele wereld zijn publiek geworden. Jackson is voor elk wat wils en daarom niemand meer. Een hologram.

Aan het eind van de documentaire zit hij twee kinderen van elk continent te willen adopteren en huide-om de 'human condition', het menselijk welbevinden en de verschraling van het gezinsleven: 'That's very im-

● Geen rechtszaak, maar wel een aanhoudend kemphanen gevecht is ontstaan naar aanleiding van de pas uitgezonden tv-documentaire *Living with Michael Jackson*. De popster beweert dat journalist Martin Bashir, ondanks contracten, hem 'verraden' heeft, door zijn kinderen te veel in beeld te brengen, en door hem af te schilderen als een man die met oneerbare bedoelingen het bed deelt met jongens. Jackson laat op 20 februari in de VS een twee uur durende documentaire zien met beeldmateriaal waaruit moet blijken dat Bashir niet deugt, en hij wel. NRK 15/2

BOEK TOBY YOUNG
Over deze bedilzucht van sterren schrijft de Britse Journalist Toby Young in zijn pas vertaalde boek *Hoe je vrienden verliest & anderen kwijtraakt; Beroemd zijn is een kunst* (uitg. Vassallucci). Young was begin jaren negentig van Londen naar New York verhuisd, om daar voor het topblad voor sterren en beroemdheden *Vanity Fair* te gaan werken. In een dagboek-achtige stijl schrijft hij over zijn belevenissen en leven daar, en vooral over hoe hij daar mislukt. Hij werkt weliswaar voor het topblad, maar krijgt maar geen toegang tot de sterren, en als hij dat al krijgt verknaakt hij de boel steeds door zijn veel te open en kritische aanpak. Langzaam ontdekt hij dat in Amerika, anders dan in Groot-Brittannië, de journalisten volledig aan de leiband van de sterren en hun publiciteitsagenten lopen. Hij komt bijna nooit voorbij de 'klembord-nazi's' (de mensen aan de deur met de gastenlijst), en als hem dat wel lukt wordt dat door zijn hoofdredacteur niet op prijs gesteld: 'Blijf weg van beroemdheden', krijgt hij te horen. Alleen wat sterren willen dat in de bladen komt, komt in de bladen, volgens Young: 'De houding van het Manhattanse perskorps jegens sterren in hun midden was er een van voorspelbare kruiperige eerbied', schrijft hij. Young was onlangs in Nederland om over zijn boek te praten. 'Amerikaanse journalisten ruilen hun ballen in, om toegang tot de sterren te krijgen.' Hij kon niet tegen die houding, en is nu terug in Londen, waar hij ondermeer voor het kritische blad *The Spectator* schrijft. 'Als je de waarheid over sterren wil lezen kun je het beste de echte Amerikaanse roddelbladen lezen: zij zijn onafhankelijk. Glamourbladen zijn publiciteitsmachines voor de sterren.' Dat sterren zo'n goden status bereiken, begrijpt hij wel - 'ze vertegenwoordigen een soort archetypische helden', waar altijd behoefte aan is.' Maar juist daarom moeten ze kritisch gevolgd worden, vindt Young. Om te voorkomen dat ze door hun populariteit ongezond veel autoriteit krijgen. Hij is tegen de vergaande belangenverstrengeling van pers en sterren. 'Sterren doen altijd zo zelielig over hun privacy - ze willen nooit etend op de foto bijvoorbeeld - en doen alsof ze het slachtoffer zijn van hun beroemdheid. Onzin. Wat een slachtoffers, met zoveel geld en zoveel invloed. Be-

halve aanbidding hoort bijsterendom ook kritische nieuwsgierigheid. Niet hun privacy, maar de persvrijheid is in het geding.'

Zijn mening wordt gedeeld door media-juristen, die vrezen dat als bijvoorbeeld het echtpaar Zeta Jones en Douglas in het gelijk gesteld wordt, dat een revolutie voor de media zal betekenen. De Britse media-jurist Mark Stephens zei deze week in *The New York Times* dat als het echtpaar de Hellow-zaak wint, de pers alleen nog maar 'door Hollywood-spindoctors goedgekeurde foto's van beroemdheden' kan plaatsen. 'We zullen sterren dan nooit meer *au naturel* zien.'

Jackson vs. tv-zender NM

LONDEN, 25 FEBR. Popster Michael Jackson gaat juridische stappen ondernemen tegen Granada Television, de Britse tv-zender achter de geruchtmakende documentaire *Living With Michael Jackson* van journalist Martin Bashir. Dat maakten de advocaten van de 44-jarige popster gisteren bekend. Jackson wil dat Granada al het ongebruikte materiaal voor de film achterhoudt totdat het conflict over de documentaire in zijn geheel is opgelost. Volgens Jackson heeft Granada een overeenkomst gesloten om ongebruikt beeldmateriaal van zijn kinderen aan hem af te staan. De zaak komt waarschijnlijk vrijdag voor het Hoogerechtshof. (Reuters)

Jackson-fans bedreigen maker schandaalfilm met de dood -
Het Nieuwsblad, 21/02/2003

Martin Bashir, de maker van de ophefmakende documentaire *Living with Michael Jackson*, wordt zowat dag en nacht met de dood bedreigd. De bedreigingen komen vooral van fans van de King of Pop. Die vinden dat Bashir hun idool afschilderde als een kermisattractie die de slaapkamer deelt met kinderen.

Bashir moet zondag een prijs uitreiken tijdens de Brit Awards, maar blijft thuis. De Britse journalist vreest niet alleen reacties van fans, maar ook van artiesten.

Zanger Justin Timberlake liet al verstaan dat hij niet naast Bashir zou zitten: 'Die kan beter uit mijn buurt blijven. Michael is een fantastische kerel die de wereld door de ogen van een kind ziet.' (TdL)

Michael Jackson is in de tegenwoordige tijd een van de meest ontluisterende documentaire van de Britse journalist Martin Bashir.

De Amerikaanse popster gaf beeldmateriaal vrij dat een van zijn eigen medewerkers had gemaakt tijdens de gesprekken die hij voerde met Bashir. De popartiest haalde ook uit naar zijn ex-vrouw Debbie Rowe, zijn

ARJEN VAN LITH
journalist en filmmaker

PAR 17-2
RUUD PEIJS

7/20 2 20

Michael Jackson, onbegrepen huisvader

Michael Jackson haalde gisteravond hard uit naar Martin Bashir. De Britse interviewer had in zijn portret van de popster de waarheid verdraaid.

Door onze correspondent **NM**
MARC CHAVANNES

WASHINGTON, 21 FEBR. Het is al lemaal laster. Michael Jackson houdt van zijn kinderen als een goed huisvader. Hij is twee keer aan zijn gezicht geopereerd, niet uit ijdelheid, maar omdat een explosie bij de opname van een tv-reclame hem derdegraads brandwonden had bezorgd.

Dat waren enkele conclusies die de Amerikaanse tv-kijkers gisteravond konden overhouden aan een twee uur durend programma waarin fragmenten uit een recente documentaire over de 44-jarige popster werden vergeleken met de beelden die Jacksons staf opnam tijdens de vraaggesprekken voor die zelfde documentaire. Over die documentaire, die in Nederland op 4 februari is uitgezonden, bestond veel ongenoegen bij Jackson.

Onder het motto 'de passages die u niet heeft mogen zien' toonden de makers van *Michael Jackson, Take Two: The Interview They Wouldn't Show You* een beeld van de popster dat al met al aardiger en gewoner was dan wat de Brit Martin Bashir

Jackson en Bashir tijdens de opnames. (Foto Reuters)

er na acht maanden ondervragen van had gemaakt.

De stelling van deze productie van tv-zender Fox is dat Bashir de ster bijna devoot ondervroeg om zijn vertrouwen te winnen en na afloop verdachtmakingen rondstrooide over Jacksons vermeende misbruik van de kinderen die hij gratis uitnodigt in zijn privé pretpark Neverland, bovendien een gevaar voor zijn eigen kindjes.

Het Jackson-kamp bracht diens tweede vrouw Debbie, de moeder van twee van zijn kinderen, in stelling. Zij verbrak haar stilzwijgen – de formulering kon van de roddelpers zijn – omdat zij alle leugens rond haar ex zat was. Zij heeft de kinderen weliswaar aan Jackson af-

gestaan, maar Debbie verzekerde dat hij de beste huisvader op aarde is – hij was onbeschrijflijk gelukkig geweest bij hun geboorte. Dat hij een van de kleintjes in Berlijn even uit over de balustrade van zijn hotelkamer hing was hoogstens een bewijs dat een normaal leven hem niet is gegund.

Michael gaf volmondig toe dat zijn leven vanaf zijn vijfde een onnatuurlijke hel was geweest. Zijn vader had hem en zijn broertjes afgebeeld om maar te repeteren en op te treden, „maar hij was ook een genie“ – een fragment dat Bashir uit zijn film had geknipt om een zwarter beeld te kunnen schetsen, volgens de Jacksons (pa en ma kwamen de vrede in beeld herstellen).

De meest verrassende getuigenis in dit lang uitgesponnen reparatie-document was die van Jacksons particuliere make-up-medewerker. Zij vertelde niet alleen dat zijn gezicht gerepareerd moest worden na zijn ernstige brandwonden. Zij maakte ook korte metten met de roddel dat hij allerlei plastische chirurgie heeft laten toepassen om blank te lijken. Hij heeft een ziekte die het pigment uit zijn huid doet verdwijnen. De witte vlekken die daar het gevolg van zijn had zij eerst donker moeten bleekmaken, later werden de witte plekken zo overheersend dat zij de rest daarbij aanpast.

Michael Jackson had filmbeelden uit zijn eigen bezit ter beschikking gesteld, maar geen enkele zeggenschap over de samenstelling van deze laatste defensie-document, liet Fox trots weten. Wel zou Fox 2,4 miljoen hebben betaald voor het materiaal van Jacksons eigen cameraman. Hoe dan ook, Jackson kan tevreden zijn: hij kwam naar voren als een topartiest, en eigenlijk een heel aardige man, met gevoel voor de absurditeit van zijn bestaan.

'Living with Michael Jackson' wordt 16/3 herhaald op Yorin. Verschillende zenders strijden om de uitzendrechten van 'Take Two'.

• ZATERDAG IN LEVEN:
Michael Jackson is normaal?

ogen en die mislukte neus, toont op dramatische wijze hoezeer hij verslaafd is aan de scalpel. Toch is hij niet meer dan een extreme versie van de vrouw die denkt dat die scalpel de dunne vrouw kan bevrijden die in haar schuilt.

Het is moeilijk in te schatten welk volmaakt beeld Jackson nastreeft, maar de kant die hij met z'n transformatie opgaat, is verontrustend. Wij willen helemaal geen zwarte man zien die een blanke wordt. Wij zijn niet gecharmeerd van deze theatrale verbeelding van de onderbewuste wens van het westerse imperialisme: de transformatie van een zwarte Afro-achtige man in een onmachtige blanke figuur.

Jacksons volledige afwijzing van biologische en natuurlijke grenzen bleek ook op gruwelijke wijze uit de samenstelling van z'n gezinnetje. Maar ook hierin legt hij alleen maar de vinger op de zere plek van enkele van onze meer problematische westerse waarden. Draagmoederschap is geen uitzonderlijk verschijnsel meer en de morele grenzen ervan zijn niet erg scherp getrokken. Jackson kan geen kind krijgen, maar hij kan er wel een kopen. Dat het om een commerciële transactie ging, bleek overduidelijk uit z'n ontkenkende en ontwijkende antwoorden. Aanvankelijk zei hij dat het derde kind voortkwam uit een relatie, maar even later gaf hij toe dat er een draagmoeder in het spel was. Blijkbaar heeft hij 'zijn' tweede kind met placenta en al bij de moeder weggegrist, zogenaamd omdat hij het zo graag thuis wilde hebben, maar misschien was hij wel bang dat ze zich zou bedenken.

Draagmoederschap en voortplantingstechnologie zijn gevoelige terreinen en de meeste mensen gunnen ouders best hulp bij het overwinnen van het verdriet dat onvruchtbaarheid met zich meebrengt. De smakeloze methode van Jackson is echter een signaal dat op het juiste moment komt. We weten niet waar hier de grenzen liggen, en een samenleving die commerciële ruilhandel en het oprekken van de natuurlijke grenzen rond geboorte goedkeurt, is al 'bizar' genoeg zonder de capriolen van Jackson.

Gedrag van Jacko past helemaal in westerse cultuur

De beelden van zijn gezinsleven

Verbod op film over Jackson

LONDEN, 3 MAART. De omstreden documentaire *Living with Michael Jackson* mag in Groot-Brittannië voorlopig niet worden vertoond. Popzanger Michael Jackson had de Londense High Court in kort geding gevraagd om een verbod op uitzending. De Granada Media Groep mag tot de zitting in het onderliggende geschil op 31 maart evenmin onderdelen van de film vertonen of deze op DVD of video uitbrengen.

Direct na de uitzending van het televisieportret van de Britse journalist Martin Bashir, zei Jackson zich „verraden te voelen“. Hij beschuldigt Bashir van bedrog en verdraaiing van de waarheid. In de film onthult de zanger dat hij zijn derde kind kreeg van een surrogaatmoeder die hij nooit heeft ontmoet. Ook vertelde hij dat hij het bed deelde met kinderen op zijn ranch in Californië. Jackson stelt bovendien dat Bashir zich niet aan de overeenkomst heeft gehouden zijn kinderen niet zichtbaar in beeld te brengen.

Jackson heeft zelf een video uitgebracht die hem in een beter daglicht stelt. Hij ontkent dat hij zich blankeer heeft laten maken uit ijdelheid, maar dat zijn gezicht is geopereerd vanwege brandwonden en hij bovendien een pigmentziekte heeft. Kinderrechtenorganisaties spraken schande van het feit dat Jackson het bed deelt met kinderen. Maar de moeder van twee van zijn kinderen noemt hem een liefhebbende vader die kinderen niet misbruikt. (Reuters)

waren schokkend. Zo zagen we hoe hij duidelijk overstuur z'n kleine zontje probeerde te voeden door een verward kluwen van sluiers. De andere kinderen droegen maskers en leefden in een onwerkelijke afzondering. Toch is er niets wat mensen belet om op deze manier in het 'bezit' van kinderen te komen. Door ze te hebben, doet Jackson eigenlijk alleen maar wat we overal verkondigen: dat iedereen recht heeft op kinderen, ongeacht enige biologische belemmering. Het heeft alles te maken met onze culturele arrogantie tegenover de natuur: een techno-logisch superioriteitsdenken dat de natuur te slim af wil zijn en haar wil verbeteren.

Jacksons fantasiewereld Neverland is daarvan het logische eindstation. De meeste commentatoren, ook Bashir, zagen de persoonlijke elementen in dit regressieve fantasieland. Omdat hij door z'n tirannieke vader geen speelse jeugd heeft gehad, probeert Jackson hier de boel terug te draaien, net als met z'n huidskleur en geslacht. Omdat hij als kind vaak te horen kreeg dat hij een man van 42 was in het lichaam van een achtjarig jongetje, speelt hij nu de achtjarige in het lichaam van een man van 44. Andere elementen in Neverland zijn echter simpelweg verlengstukken van de heersende cultuur: het escapisme van de Amerikaanse begrafenisaula waar we de tijd, de natuur en wellicht zelfs de dood te slim af kunnen zijn. Maar bovenal de rotsvaste overtuiging dat hoe idioot iemands wensen ook zijn, hij of zij die in alle privacy moet kunnen proberen te vervullen.

Dit westerse vrijheidsgezinde denken draait vaak uit op het in bescherming nemen van de waanzin. Nergens wordt dat zo duidelijk als in Jacksons voorkeur voor slaapfeestjes en jongetjes van twaalf in z'n bed. Niemand voelt zich gerechtigd om in te grijpen, want niemand kan het onderscheid maken tussen een ongevaarlijke gek die wordt beschermd door individuele rechten en vrijheden, en individuele rechten die worden gebruikt om een gevaarlijke gek buiten schot te houden. Wellicht heeft Jackson zo'n rookgordijn van excentriciteit, talent, geld en burgerrechten weten op te trekken dat zelfs de hoofdrolspe-

maars niet meer weten wat er gaande is.

Maar het meest verontrustende is dat Jacko – terwijl we afsterven op een oorlog ter bescherming van westerse waarden – misschien helemaal geen aberratie is.

Ros Coward is columnist van The Guardian.

© The Guardian.
Vertaling Leo Reijnen.

Bashir is nog niet van Jackson af

Deze ruzie sleept nog wel even voort. De partijen: het Amerikaanse popidool Michael Jackson en de Britse journalist Martin Bashir. Het probleem: de documentaire *Living with Michael Jackson* die begin februari wereldwijd werd uitgezonden, en waarvoor Bashir de ster acht maanden lang volgde. Jackson is boos omdat Bashir hem zou afschilderen als een onvolwassen man die raar omgaat met zowel zijn eigen als anderzins kinderen. Bashir is boos omdat hij wordt beschuldigd van een onzuivere werkwijze.

Sindsdien is Jackson flink in de aanval. Hij stelde in een verklaring dat hij zich enorm verraden voelt. Vervolgens liet hij een twee uur durende tv-special samenstellen, die zijn gelijk moest bewijzen. Zijn eigen cameraman had opnamen gemaakt, waarop te zien is

hoe de Brit Jackson juist prijst om zijn opvoedkundige kwaliteiten.

Die uitzending is donderdag in de VS vertoond. Bashir mocht zich daarin niet verdedigen, maar Debbie Rowe, moeder van Jacksons oudste twee kinderen, en broer Jermaine nemen het voor hem op. Rowe, die weinig contact heeft met haar nageslacht, zegt: 'Mijn kinderen zeggen geen mama tegen me omdat ik dat niet wil. Het zijn Michaels kinderen.' Jermaine Jackson uit kritiek op de wijze waarop de politie onderzoek deed naar mogelijk kindermisbruik door zijn broer: 'Ze moeten hem met rust laten.'

Tijd voor een volgende stap. Michael Jackson eist bij de rechter in Londen Bashirs ongebruikte materiaal op. Hij beweert dat producent Granada hem heeft beloofd de beelden te geven waarop zijn drie kinderen te zien zijn.

Hoezo Whacko Jacko? Michael Jackson is slechts een extreme belichaming van het westerse geloof in maakbaarheid, vindt Ros Coward. Je moet kunnen zijn wie je wil.

Michael Jackson is echt knettergek, zo was de algemene reactie op het interview dat dinsdagavond werd uitgezonden door Yorin. Maar voor mij bleek er juist het tegendeel uit: ik vond eerder dat de cultuur die hem heeft voortgebracht knettergek is. Jacksons idiote leven is immers de belichaming van menige gekoesterde westerse overtuiging: dat je kunt zijn wat je maar wilt, kopen wat je maar wilt, dat je iedere levensstijl kunt aanmeten en kunt toegeven aan elke behoefte die je maar hebt. Een verontrustende gedachte in een tijd waarin langzaam een oorlog naderbij komt die westerse waarden moet verdedigen.

Jacko's veranderingsproces heeft hem veel publieke bewondering opgeleverd. Hij was altijd al een goede zanger en liedjesschrijver, maar met *Thriller* bereikte hij geheel andere hoogten. Met dat nummer, en de bijbehorende video, werd hij tot genie gebombardeerd. Heel even was dat veranderingsproces perfect in balans; er was evenwicht tussen zwart en blank, tussen mannelijk en vrouwelijk, en tussen agressie en passiviteit. Dat sloot perfect aan op de heersende tijdgeest waarin het feminisme de oude zekerheden van de seksen op losse schroeven had gezet. Toen was het opwindend, nu is het eng.

In het gesprek met Martin Bashir zagen we iemand die was losgeslagen van de fysieke werkelijkheid. Jackson ontkende dat hij z'n huid lichter had laten maken of dat hij uitgebreide plastische chirurgie had ondergaan en, niet ongebruikelijk voor brave Amerikanen, hij zag de hand van God in wat in feite een weloverwogen en bewust menselijk ingrijpen was.

Toen Jackson bleef beweren dat zijn gedrag eigenlijk heel gewoon was, had hij in zekere zin wel gelijk. Plastische chirurgie tiert welig in een cultuur waarin mensen menen dat ze lichamelijk perfect moeten zijn om te worden geaccepteerd. Jacksons bizarre gezicht, met die slecht passende

'Jackson ten strijde met voodoo'

LOS ANGELES, 6 MAART. Popster Michael Jackson heeft 150.000 dollar betaald aan een voodoo-ceremonie om zijn vijanden te elimineren. Dat staat in het aprilnummer van het Amerikaanse tijdschrift *Vanity Fair*, dat volgende week verschijnt. Onder de 25 beoogde slachtoffers zouden zich filmregisseur Steven Spielberg en producer David Geffen bevinden. In het artikel is sprake van een voodoo-bijeenkomst in 2000 in Zwitserland, waar een bezwering over Geffen zijn afgeroepen, waardoor deze binnen een week zou sterven.

Volgens in het tijdschrift geciteerde justitiemedewerkers heeft Jackson wel degelijk pedofiele contacten gehad, maar heeft hij vervolging weten af te kopen. Voorts zouden zijn schulden zijn opgelopen tot 240 miljoen dollar, zou hij als gevolg van alle ondergane plastische chirurgie een neusprothese dragen zonder welke hij zou lijken op „een mummie met twee gaten als neus“ en zou Jackson, ondanks zijn ontkening vorige maand, sterke blankmakende crèmes gebruiken. (AFP)

Michael Jackson is niet gek

Michael Jackson is normaal

De omstreden popster is in wezen een heel gewoon man. Althans, niet gekker dan de meesten van ons, stelt Bernard Hulsman

MOEDER ZEGT:

Michael moet zo snel mogelijk trouwen. 'Hij kan niet koken en niet opruimen. Hij zou niet in de problemen zijn gekomen als hij een aardig meisje zou krijgen dat het huishouden runt, en hem kan laten terugkeren waar hij hoort: boven in de hitlijsten.'

Katherine Jackson, Michaels moeder op WE News Network. Foto AP

EX-VROUW 1 ZEGT:

'Dat is niet de persoon die ik kende, die ik zag in Bashir's programma. Ik wilde Michael bellen en zeggen 'jongen, je bent verneukt' [...] 'Het was onnodig wreed. Je kunt bijna alles manipuleren in twee uur'.

Lisa Marie Presley, Jackson echtgenote 1994-1996, op KIIS FM en Alice Radio in de VS en mijnnews.vze.com. Foto AP

EX-VROUW 2 ZEGT:

'Er is geen betere vader dan hij. Ik verafschuw mensen die zeggen dat hij geen goede ouder is. [...] Wij hebben een niet-traditionele familie, en als mensen dat ongemakkelijk maakt, dan is het een schande dat ze niet ruimdenkender zijn.'

Debbie Rowe, Jackson's echtgenote 1997-1999, moeder van 2 van zijn kinderen op GMTV Breakfast TV en www.odj.nl/news. Foto AP

Michael Jackson slaat terug. Hij is geen 'waakjacko' maar een liefhebberend vader. Donderdagnacht wilde hij de Amerikaanse kijkers laten zien dat de Britse journalist Martin Bashir een vals beeld van hem had neergezet in de geruchtmakende documentaire 'Living With Michael Jackson'. In 'Michael Jackson Take 2: The Interview They Wouldn't Show', uitgezonden door de Amerikaanse zender Fox, komen twee uur lang mensen aan het woord die Jackson verdedigen. Zijn tweede ex-vrouw Debbie, die hem huldigend een goede vader noemt, zijn ouders met wie hij zich verzoend heeft, zijn huidverzorgster die uitlegt dat Jackson door brandwonden en pigmentziekte zo'n vreemd gezicht kreeg.

De Holland Media Group (met de zenders RTL4, RTL5 en Yorin) overweegt 'Take 2' in ons land uit te zenden.

Naar de eerste documentaire keken 27,1 miljoen Amerikanen. Het was het best bekeken programma van februari - de maand waarin aan de hand van kijkcijfers de prijzen voor de tv-reclames worden bepaald. Inmiddels is er een ware omroepstrijd rond Jackson losgebarsten: er is sprake van een 'all Jackson, all the time' vloedgolf op tv, schreef de *Los Angeles Times*. Oude en nieuwe reportages over Jackson op vrijwel iedere zender verdringen haast het nieuws over de oorlogsdreiging met Irak in de VS. In Nederland keken drie keer zo veel kijkers (1,5 miljoen) naar Michael Jackson op Yorin als naar het gelijktijdig uitgezonden interview met Saddam Hoessein.

Bizar. Zelig. Deerniswekkend. Krankzinnig. Leugenachtig. Pervers.

Zo ongeveer waren de reacties op 'Living With Michael Jackson'. Bashir had, met tussenpozen, acht maanden mogen optrekken met de teruggetrokken levende popzanger, die de laatste jaren vaker in het nieuws kwam door zijn vreemde gedrag dan door zijn muziek.

Het was inderdaad bizar om in 'Living With Michael Jackson' te zien hoe Jackson zijn landgoed Neverland bij Los Angeles had laten ombouwen tot een groot pretpark voor kinderen, compleet met draaimolens, een reuzenrad, een dieren-tuin en een ijscoman. Bizar was ook hoe hij een in protserige spullen gespecialiseerde winkel in Las Vegas voor zes miljoen dollar vrijwel leegkocht en bij bijna elk voorwerp zei: „Dit is van mij.” Het

was zellig hoe de 44-jarige wereldster Bashir liet weten dat hij zichzelf beschouwde als Peter Pan en het liefst in een oude boom op zijn landgoed zat te mijmeren. Nog zieliger was de wanhoop waarmee Jackson zijn gesluierde jongste kind, baby Prince Michael II, de fles gaf: terwijl het kind lag te schudden op zijn trillende benen, gilte Jackson hem vergeefs toe dat hij van hem hield en dat hij stil moest zijn.

Krankzinnig was het hoe Jackson zijn derde kind, Prince Michael II, uit het raam van hotel Adlon in Berlijn liet bungelen om zijn fans buiten te verrassen. En toen Jackson na lang aandringen van Bashir toegaf dat hij, „voor zover hij zich kon herinneren”, zijn gezicht slechts twee keer chirurgisch had laten veranderen, was het duidelijk dat hij loog. Iedereen kan tenslotte aan Jacksons onwezelijke reeënogen en vooral zijn doorgeconstrueerde neus zien dat hij zijn gelaat niet twee, maar vele malen heeft laten verbouwen. Maar de meeste weezin riep Jacksons onthulling op dat hij wel eens het bed deelde met kleine jongens. Zijn nadrukkelijke toevoeging dat het altijd bij slapen bleef, kon de verontwaardiging niet wegnemen in de vele artikelen die in de dagen na het interview verschenen.

Jackson ontstak onmiddellijk na de uitzending in woede over het portret dat Bashir van hem had geschilderd. Hij kondigde als tegenzet 'Take 2' aan, met de 'echte waarheid' over Bashir en hemzelf.

Het heeft er inderdaad veel van weg dat Jackson is verneukt door Bashir. In 'Take 2' zijn fragmenten te zien waarin Bashir tegen de popster zegt: 'Je relatie met je kinderen is groots...' Jackson: 'Ik hou van ze'. Bashir: '...zo liefdevol. Ik krijg bijna tranen in mijn ogen als ik je met ze zie. Omdat hoe jullie met elkaar omgaan, is zo natuurlijk, zo liefdevol, zo zorgzaam.'

Bashir was in zijn voice-over, die overvloedig voorkomt in zijn 'Living With...' documentaire, veel kritischer en harder over Jackson dan in zijn rechtstreekse gesprekken. Van aangezicht tot aangezicht beperkte Bashir zich in de film meestal tot een vriendelijk verbaasd 'o really?' als Jackson weer eens een beken-tenis deed.

Door Jacksons ontzettingen zal de nasleep ongetwijfeld ontstaan in een welles-nietes-spelletje over geschonden vertrouwen en beloften. Jackson zou zich veel beter verdedigen door te laten zien dat zijn leven goedbeschouwd veel min-

der bizar en pervers is dan Bashir doet voorkomen. Hierop wees de Engelse commentator Ros Coward in *The Guardian* al op de dag nadat het interview in Engeland was uitgezonden. Volgens hem was Michael Jackson helemaal niet zo gek als hij leek, maar was zijn gedrag het logische gevolg van de 'ontspoorde moderne westerse waarden en normen'.

In Bashirs documentaire zei Jackson zelf ook al dat zijn leven eigenlijk heel gewoon was. Toen zijn wonderlijke metamorfose van aandoenlijk zwart jongetje met kroeshaar tot bijna blanke engerd met sluis haar ter sprake kwam, zei hij bijvoorbeeld dat plastische chirurgie natuurlijk „niet voor Michael Jackson was uitgevonden”. Hij weidde er verder niet over uit, omdat hij liever niet sprak over dit onderwerp. Maar als hij slim was geweest, had hij niet alleen gewezen op sterren als de grondig verbouwde en nog altijd jeugdige Cher (56), maar ook de miljoenen andere mensen over de hele wereld die hun lichamen maakbaar achten en van tijd tot tijd voor zichtbaar verval behoeden. Voor velen is plastische chirurgie bijna net zo gewoon als een tandartsbezoek.

PRETPARK

Zo zijn veel bizarre aspecten van Jack-

MICHAEL & MISBRUIK

In 1993 werd Jackson (1958) door een 13-jarige vriend, Jordan Chandler, officieel aangeklaagd wegens seksueel misbruik. Met de ouders van de jongen werd de zaak een jaar later geschikt: Jackson betaalde naar schatting 20 miljoen dollar en het gerechtelijk onderzoek werd stopgezet. Onlangs zijn op internet details van Chandlers beschuldiging openbaar geworden, meldde Het Parool onlangs. Zo zou Jackson niet alleen in zijn ranch Neverland het bed met Chandler gedeeld hebben, maar ook in hotels. Hun contact zou, aldus Chandler, steeds seksueeler geworden zijn, van tongzoenen tot orale seks. Jackson zou zijn gaan huilen als Chandler duidelijk maakte dat hij zulke dingen niet prettig vond. Jackson heeft altijd volgehouden dat de aanklachten louter om geldelijk gewin zijn geuit. Nieuwe pogingen om hem na de recente documentaire aan te klagen wegens kindermisbruik zijn gestrand: met kinderen in bed slapen is in Californië, waar Jackson woont, geen misdad.

METAMORFOSE

MICHAEL: Jackson in 2000 (grote foto) en klein foto's van boven naar beneden in 1972 (13 jaar), 1981, 1984, 1988, en 1995. Foto's AP

Bien sûr, immédiatement après la diffusion du documentaire, certains ont affirmé qu'il fallait ouvrir de nouvelles poursuites. Mais la justice a estimé qu'il n'y avait aucune raison d'intenter une action. Et pour être honnête, en ayant vu les scènes litigieuses, même si on ne peut qu'être interpellé par certains propos de Jackson, à aucun moment il ne nous est apparu comme un pervers sexuel. Il semble y avoir une réelle sincérité dans son discours. Comme si une part de lui était restée en enfance. On a souvent parlé à son propos du syndrome de Peter Pan, du garçon qui ne voulait pas grandir. Et c'est exactement ça. Lorsque Michael Jackson est avec d'autres mères, il est lui-même un enfant. Sauf qu'il a 44 ans.

Reste que, même si le reportage permet aussi de découvrir un Michael Jackson profondément humain, il est clair que ses déclarations outrancières n'ont pas amélioré son image. Depuis un mois, la presse se déchaîne comme jamais contre lui. Pas plus tard que ce lundi, le magazine américain *Vanity Fair* affirmait ainsi que Jackson aurait déboursé 150.000 dollars pour faire appel à un sorcier vaudou afin de jeter un sort mortel sur Steven Spielberg et 23 autres personnes que le chanteur considérerait comme ses ennemis! Accusations fondées ou affabulations d'un journaliste en mal de scoop? Ce qui est sûr, c'est que ces nouvelles révélations ne vont faire qu'entretenir un peu plus le mystère Jackson... F. S.

„Wacko Jacko is failliete mummie“
HN, 05/03/2003

Vanity Fair maakt korte metten met reputatie Michael Jackson

Michael Jacksons neus is een prothese. Michael Jackson betaalde ooit 150.000 dollar voor een voodoo-vervloeking om filmregisseur Steven Spielberg om het leven te brengen. Michael Jackson bleek zijn huid omdat hij geen zwarte wil zijn. Die sterke beweringen over de 44-jarige King of Pop staan zwart op wit in het jongste nummer van het in Los Angeles stukgelezen magazine *Vanity Fair*. Michael Jackson heeft nog niet gereageerd op de „onthullingen“.

De vermoedens over zijn voorliefde voor kinderen en zijn levensgevaarlijk geklungel met z'n baby op een hoteltaloon hadden Jacksons blazen al fel geschonden. Maar de beweringen van *Vanity Fair* zouden voor Michael Jackson wel eens het einde kunnen betekenen.

Kindermisbruik sterpresentator

TEL 5/2

LISSABON, maandag

De populairste televisiepresentator van Portugal, Carlos Cruz, is aangehouden op verdenking van seksueel misbruik van weeskinderen. Hij zou volgens Portugese media hebben behoord tot een bende die zich twintig jaar geleden heeft vergrepen aan honderden jongens die in weeshuizen van de staat woonden.

Cruz werd in de Algarve opgepakt. Kennelijk wilde hij naar de Verenigde Staten vluchten. Ook een kinderarts en een advocaat zijn vastgezet.

De 62-jarige Cruz, die twee dochters heeft, is in Portugal een begrip. Niet alleen heeft hij voor de televisie gewerkt, maar was hij ook middelpunt van de campagne die de Portugezen met de euro vertrouwd moest maken. Ook zat hij de commissie voor die er naar streefde dat Portugal in 2004 het EK-voetbal mocht organiseren. Deze campagne had succes.

Het schandaal kwam in november aan het licht, toen vroegere bewoners van de weeshuizen van de gerenommeerde organisatie Casa Pia met verhalen over seksueel misbruik naar buiten kwamen. (DPA)

R. KELLY

Een beetje lijden kan soms geen kwaad. R&B-zanger R.Kelly had het afgelopen jaar meerdere schandalen rond seksueel misbruik van minderjarige meisjes bij de hand en maakte ondanks - of dankzij - deze omstandigheden de beste plaat van zijn carrière, *Chocolate Factory*. Je kunt zelfs stellen dat R.Kelly in zijn centje er voor zorgt dat r&b nog een acceptabel gezicht heeft. Temidden van alle over-synthetische producties blijft Kelly strijfol, afwisselend en opmerkelijk deemoedig.

Dat hij een beroerde periode achter zich heeft, werd een belangrijk thema op *Chocolate Factory*. Daarnaast zijn seks en verlangen nog altijd zijn grootste zorg. In de teksten wordt veel inleidend gedoucht, en maakt Kelly zich druk over sleutels die in sloten moeten passen (*Ignition*). Muzikaal heeft hij zich losgemaakt van de al te zweverige gospel-sound van vorige cd's. Kelly's stem mag geprotonceerd worden genoten, en wordt begeleid door blinkende gitaar-accents die loom achter de maat komen vallen.

Meer dan ooit klinkt Kelly als Marvin Gaye. Bijvoorbeeld in het samen met Ronald Isley gezongen *Showdown* en in *You Made Me Love You*. Maar hij komt ook goed weg met elektronische instrumentaties, getuige de synthesiser-bas in het lyrische *Dream Girl*. Legaal of niet - R.Kelly's liefdesbetuigingen zijn het luisteren waard.

HESTER CARVALHO NR 2/2
Chocolate Factory (Jive 9225082)

R. Kelly: 'I believe I can fly.'

OPMERKELIJK NR 26/2
Amerikanen nog steeds dol op pedofiele R. Kelly

De carrière van r&b-ster R. Kelly leek vorig jaar zo goed als over, nadat hij werd gearresteerd op verdenking van seksueel misbruik van minderjarigen en het bezit van

THE BATTLE

popartiesten & kinderporno

Met behulp van een door de Amerikaanse FBI opgestelde lijst arresteerde Scotland Yard de afgelopen maanden 1300 Britten. Voor terroristische activiteiten? Nee, voor het bezoeken van kinderpornosites. Onder de gearresteerden waren twee bekende popidolen. BRAM DE GRAAF

PETE TOWNSEND (57), zanger/gitarist van The Who. Bekend vanwege de vele gitaren die hij stuksloeg. Op 11 januari ontdekten rechercheurs dat z'n computer vol viezigheid stond. Hij zei dat hij het had gedaan vanwege research voor zijn autobiografie: "Je moet weten wat er speelt." Ja. In zijn rockopera *Tommy* wordt de jonge hoofdpersoon misbruikt door oom Ernie in het nummer *Fiddle About*.

Neuh. Als kind is hij seksueel misbruikt. Dat vraagt om een behandeling, menen wij.

Zanger van Massive Attack gearresteerd

Van onze medewerker AMSTERDAM

Een speciale kinderporno-unit van de Britse politie heeft dinsdag Robert Del Naja, de voorman van de Britse popgroep Massive Attack, gearresteerd wegens bezit van kinderporno.

Del Naja is 36 uur verhoord en werd op borgtocht vrijgelaten. Zijn computer is in beslag genomen. Ook zou een kleine hoeveelheid drugs in zijn huis in Bristol zijn gevonden.

De arrestatie van Del Naja, die bekend staat om zijn geëngageerde stellingnames, komt als een verrassing. In samenwerking met Blur-artiest Damon Albarn voert hij momenteel actie tegen de oorlog in Irak met krantenadvertenties en protestacties voor het Lagerhuis.

Op de site van Massive Attack staan diverse links naar organisaties als Greenpeace, Amnesty International en het Rode Kruis. Tegenover de Britse krant *The Sun* ontkende Del Naja, ook be-

Wie werd gearresteerd?
Wat gebeurde er?
Hoe reageerde de artiest?
Vertoon z'n oeuvre sporen?

ROBERT DEL NAJA (36), voorman van Massive Attack. Zijn nieuwe CD, *100th Window*, is net uit. Op 25 februari trof de politie in zijn huis kinderporno en drugs aan. Hij is niet aangeklaagd. Hij ontkende ooit kinderporno te hebben bekeken: "Ik vraag iedereen me niet vooraf al te veroordelen." Neuh. Of je moet iets achter het nummer *Euro Child* op de cd *Protection* zoeken.

Verassing dus?
NR 5/3/03

Ja. Hij voert actief campagne tegen de oorlog in Irak. Dat ruikt naar een actie van de geheime dienst. kend als 3-D, ooit naar kinderporno te hebben gekeken. Het is de tweede keer dit jaar dat een Britse popartiest wordt verdacht van bezit van kinderporno. Vorige maand werd Pete Townshend, de gitarist van de legendarische Britse rockband The Who, om die reden gearresteerd. Townshend, wiens huis werd doorzocht door vijftien rechercheurs, zei dat hij op internet onderzoek wilde doen.

De Britse kinderporno-unit zegt over een lijst te beschikken met ruim zeventien namen van kinderporno, onder wie rechters, politieagenten en zelfs twee oud-parlementsleden.

Kindertehuis blijkt basis voor netwerk pedofielen

Van onze correspondent Cees Zoon MADRID

Tenminste 128 kinderen zijn de afgelopen maanden seksueel misbruikt in tehuizen van de Portugese liefdadigheidsinstelling Casa Pia. Zij zijn het slachtoffer van een netwerk van pedo-rasten dat de kinderen ook 'uitleende' aan derden. Onder de gearresteerde hoofdverdachten bevindt zich Carlos Cruz, een van de bekendste televisiepresentatoren van Portugal. Zijn poging naar Brazilië te vluchten, werd vrijdeld.

De schokkende cijfers zijn bekendgemaakt door de minister van Sociale Zaken, Bagao. De nu geopenbaarde gegevens zouden echter nog maar het topje van de ijsberg vormen, want geruchten over misbruik in de tehuizen gaan al jaren. Cruz wordt ervan verdacht sinds 1998 tot aan zijn arrestatie jongetjes te hebben misbruikt. Tot de andere verdachten behoren een ex-functionaris van het tehuis in Lissabon, een kinderarts, een advocaat en een voormalig ambassadeur.

Casa Pia is een katholieke liefdadigheidsinstelling van meer dan twee eeuwen oud die acht tehuizen bezit, waar bijna vijfduizend wees- en straatkinderen worden opgevangen. Van de pupillen wo-

Populaire presentator misbruikte kinderen

AAC3/2

LISSABON (DPA) - De populairste televisiepresentator van Portugal, Carlos Cruz, is in de nacht van vrijdag op zaterdag aangehouden op verdenking van seksueel misbruik van weeskinderen.

Hij zou volgens Portugese media hebben behoord tot een bende die zich twintig jaar geleden heeft vergrepen aan honderden jongens die in weeshuizen van de staat woonden. Cruz werd in de Algarve opgepakt. Kennelijk wilde hij naar de Verenigde Staten vluchten. Ook een kinderarts en een advocaat zijn vastgezet. De 62-jarige Cruz, die twee dochters heeft, is in Portugal een begrip. Niet alleen heeft hij voor de televisie gewerkt, maar was hij ook middelpunt van de campagne die de Portugezen met de euro vertrouwd moest maken. Ook zat hij de commis-

sie voor die ernaar streefde dat Portugal in 2004 de Europese kampioenschappen voetbal mocht organiseren. Deze campagne had succes. Het schandaal kwam in november aan het licht, toen vroegere bewoners van de weeshuizen van de gerenommeerde organisatie Casa Pia met verhalen over seksueel misbruik naar buiten kwamen. De media berichtten toen al dat politici, journalisten, kunstenaars en diplomaten van de bende deel uitmaakten. Zij zouden zich rond 1982 aan de jongens hebben vergrepen. De leiding van Casa Pia, dat geheel door de overheid wordt betaald, werd tot vertrek gedwongen. Een van de medewerkers is aangehouden.

Casa Pia heeft huizen in verscheidene steden. Daarin wonen ongeveer 4000 kinderen.

Populaire tv-presentator betrokken in pedofillenetwerk

Portugal is in de ban van een pedofilieschandaal. In het kader daarvan werd de populaire tv-presentator Carlos Cruz gearresteerd. Ook politici, kunstenaars, diplomaten en journalisten zouden deel uitmaken van een netwerk, dat ruim twintig jaar lang honderden jongens uit openbare weeshuizen seksueel misbruikte.

Cruz, die tot voor kort bij een commerciële zender werkte en zelf twee dochters heeft, is nabij zijn buitenverblijf in de Algarve opgepakt. De politie vermoedde dat hij op het punt stond naar de Verenigde Staten te vluchten. Ook een kinderarts en een advocaat zijn gearresteerd.

Het schandaal kwam in november vorig jaar aan het licht. Een weekblad pakte uit met getuigenissen van voormalige leerlingen uit weeshuizen van de gerenommeerde organisatie Casa Pia. Zowat de hele directie van de instelling werd aan de deur gezet.

Carlos Cruz.

Pedofiele priester veroordeeld

HONGKONG, 19 FEBR. Een rechtbank in Hongkong heeft een rooms-katholieke priester die is beschuldigd van seksueel misbruik van een minderjarige misdienaar veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier en een half jaar. Het is de eerste keer dat een geestelijke is veroordeeld voor seksueel misbruik in de voormalige Britse kroonkolonie. De zaak kwam vorig jaar aan het licht nadat in de Verenigde Staten op grote schaal melding werd gemaakt van pedofiele priesters. In veel landen zijn toen slachtoffers van het misbruik in de openbaarheid getreden. (Reuters)

Father Brennan denies British tabloid report that the orphanage caters to pedophiles

Says he is concerned that the article will hurt his kids

By Pattaya Mail, 3 feb 02 staff reporters

Father Ray Brennan, founder of the Pattaya Orphanage who has helped thousands of children over the last 33 years, denied allegations by a British tabloid newspaper that he arranged meetings between wealthy pedophiles and children in his care.

Father Ray Brennan, founder of the Pattaya Orphanage, emphatically denied allegations by a British tabloid newspaper that he arranged meetings between wealthy pedophiles and children in his care.

The article, which had no byline, was published last Sunday in the British weekly tabloid "The People". Excerpts also appeared on the front page of a Thai national daily newspaper.

In a press conference at the Pattaya Orphanage on Tuesday morning, Father Ray said, "I have called the press conference to safeguard the reputation of my children and to clear my name."

To this Father Ray added, "I have never been involved in, or, arranged any pedophilic rendezvous during my whole life. I condemn pedophiles, totally."

Father Ray acknowledged that a man identified himself as a UK Lottery winner and told him that he was willing to make a

1.8 million pounds (125.5 million baht) donation to the orphanage. Father Ray said that the man, who identified himself as Robert Merlin, said he wanted to give a donation to the orphanage to get the children off the street. The money was apparently going to be used to help the children and build a bigger place for the kids to stay.

"Now I realize that this was a provocation and manipulation," Father Ray said. Father Ray has lived in Thailand for over 40 years and founded the orphanage some 33 years ago.

The article stated that Father Ray, "Invited wealthy pedophiles to meet children in his care, allow them to take (the children) on picnics at the beach and public park, as well discuss the best places to pick up young boys."

Suporntham Mongkolsawat, head of the Redemptorist Vocational College for the Disabled gives Father Ray a basket of flowers to show his support.

nen er zeventien intern. De meeste slachtoffers, zowel meisjes als jongens, wonen in het tehuis in de hoofdstad Lissabon.

De onderzoeksrechter die de zaak in behandeling heeft, zegt aanwijzingen te hebben dat het om een zeer professioneel georganiseerd netwerk van pederasten gaat: sommige betrokkenen 'leverden' de kinderen, anderen zorgden voor het transport en de locaties, en een derde groep vergreep zich daadwerkelijk aan de slachtoffers. Een vast toneel zou het huis in Cascais zijn van de diplomaat en ex-ambassadeur Ritto, waar volgens getuigenissen van de betrokken kinderen orgieën plaatsvonden.

De affaire heeft grote opschudding veroorzaakt in Portugal. Hoofdverdachte Cruz is een nationale bekendheid. Hij was onder meer het boegbeeld van de campagne die erin slaagde de organisatie van het Europees kampioenschap voetbal in 2004 naar Portugal te halen.

Een van de populaire programma's die Cruz tot zijn arrestatie presenteerde, heette *Misdaad loont niet*. Hij stond op het punt naar Brazilië te vluchten, maar werd na een wilde achtervolging door de politie aangehouden.

Ex-pupillen van Casa Pia hebben laten weten dat zij het misbruik al jaren geleden hebben gemeld bij verschillende ministeries en zelfs bij ex-president Eanes, maar dat die aanklachten nooit tot maatregelen hebben geleid. Ex-ambassadeur Ritto heeft in 1979 al terecht gestaan wegens pedofilie.

Gereputeerd weeshuis in Lissabon was jarenlang toneel van seksueel misbruik

Pedoschandaal brengt elite Portugal in opspraak

Het in 1780 gestichte Casa Pia ('vroom huis'), het in Lissabon gelegen, oudste en meest gereputeerde weeshuis van Portugal, bevindt zich in het oog van de storm. Gebleken is dat het Casa Pia al sinds het begin van de jaren tachtig het toneel is van seksueel misbruik van kinderen. En wat meer is: nogal wat hoogwaardigheidsbekleders waren van de praktijken op de hoogte maar hielden hun mond. De vraag luidt of sommigen zich niet zelf aan de kinderen vergrepen.

BRUSSEL/LISSABON
Eigen berichtgeving

De geruchten dat achter de muren van het Lissabonse Casa Pia pedofilie bedreven wordt, gaan al jaren mee. Maar onderzoek leidde nergens toe. Na nieuwe klachten van familieleden van de betrokken kinderen werd maandag een voormalige medewerker van het weeshuis, ene Carlos Silvino, gearresteerd. Het heet dat Silvino niet alleen zelf kinderen misbruikte, maar ook jongens uitzocht voor een groep invloedrijke 'klanten'. Zelf ontkent de man in alle toonaarden.

Wie de machtige misbruikers waren, is voorlopig niet officieel bekend. Wel is gebleken dat bezwarend materiaal dat in de jaren tachtig bij het gerecht terecht kwam, gearriveerd en vervolgens vernield werd. Van de verdachten zou onder anderen de diplomaat Jorge R. uitmaken, die in de residentiële badplaats Cascais, niet ver van Lissabon, door het Casa Pia 'geleende' jongens seksueel zou hebben misbruikt. Maar origineel materiaal over de feiten is er dus niet meer.

Wel met bewijzen uitpakken deed de voormalige Portugese staatssecretaris voor Familiezaken Teresa Costa Macedo. Zij beschuldigt de gezagsdragers van toen ervan de misbruiken in de doofpot te hebben willen steken. "Waar blijven de minis-

Ook ex-president van Portugal, Ramalho Eanes, zou weet hebben van praktijken

ters van dit land?", vroeg ze zich op een persconferentie gistermiddag af. "Allen waren ze van de gebeurtenissen op de hoogte. Vandaag doen ze alsof hun neus bloedt, ondanks de brieven die ze hebben ontvangen."

Costa Macedo wist zelf ook al jaren van de toestanden, maar verdedigde haar stilzwijgen door aan "onontkoombare hinderpalen" te refereren. "Ik kreeg anonieme

In dit Casa Pia werden sinds de jaren tachtig kinderen misbruikt. Sommige van de wezen zouden zelfs aan invloedrijke 'klanten' zijn geleverd. (Foto's Epa)

bedreigingen, per telefoon en met de post. Ze zeiden dat ze me zouden doden, dat ze me zouden afranselen."

Teresa Costa Macedo voegde toe dat ze geen namen publiekelijk wou maken, "want het gaat om te belangrijke personen". Wel trok ze gisteren naar de gerechtelijke politie met materiaal dat ze zelf over de zaak in haar bezit had. Na een vergadering die meer dan drie uur duurde, verduidelijkte ze: "Ik heb datgene meegebracht wat ik moest meebrengen. Kopieën van de

rapporten van het Casa Pia en foto's van iedereen die het weeshuis bezocht. Er zat weerzinwekkend pornografisch materiaal tussen." Costa Macedo verwees onder meer naar "diplomaten, politici en mensen uit de mediawereld".

Costa Macedo's toenmalige voogdijminister, ex-minister van Sociale Zaken Luis Barbosa, verwondert zich over de verklaringen van zijn staatssecretaris. "Ik weet niets van een pedofiliezaak in Casa Pia", reageerde hij. Waarop de populaire krant *Correio da*

Manhã Costa Macedo weer opbelde: "Hoe kan hij zeggen dat hij van niets weet?"

Ook de gewaardeerde ex-president van Portugal, Ramalho Eanes, zou van de praktijken op de hoogte zijn, maar niets hebben gedaan of kunnen doen om ze aan te klagen. Nochtans zou een aantal jongens destijds zelf getuigenis bij hem hebben afgelegd. Persoonlijk heeft Eanes nog geen commentaar gegeven. Hij zou zelf alleszins niet bij de kinderschending betrokken zijn geweest. (LD)

"I agreed to meet him because he asked to come here ... He wanted to come and give a donation of 1.8 million pounds (to the orphanage), so I invited him so come.

"We had a one-hour conversation, during which Mr. Merlin asked me many questions. It was at that time we discussed the pedophile situation in Pattaya. I was uncomfortable with the conversation. He took bits and pieces of the conversation and turned them to serve his purpose.

"I've worked all my life here for children and you're all welcome to go to any project - the blind school, deaf school, the orphanage, the home for kids off the street, the vocational school for handicapped young people - and you can ask anybody you want anything you want. You'll get nothing negative about our way of doing things here.

"I've spent 42 years here helping people and I've taken care of kids with no parents, kids with no money ... I have given them an education. I have 20 kids in university. I spent my whole life working for the children, not to hurt them."

"I'd like to ask this man what he's done during his life?" he added.

"I'm afraid it (the article) is going to hurt my kids first of all, because their parents read the papers. Then I'm worried about the reputation of the orphanage, second, and finally myself."

"This is a thing that will stick, this is a negative point on my life for the rest of my life whatever I do. I have helped thousands of children and these are kids who had no hope for anything, not even money to go to school, so I got them to school and all my schools are free. I do that that because I want to help kids, certainly not to hurt kids. That goes against the whole way of my life. I've only done the opposite."

"I'm not bothered about being hurt, I'm 70 years old and probably don't have long to live, but the orphanage does and these kids do, too."

The Pattaya Orphanage and its other projects survive solely on donations locally and internationally, with most of the funds coming from donations and child sponsorships.

It is usually sponsors or somebody associated with the orphanage for a long time who request to take children on day trips. "We always have somebody to go along with them. You have to be known to the orphanage and a sponsor. Even then we have a teacher that goes along with everybody," said Gary Bruton, a volunteer at the orphanage for over seven years.

"The article gave the impression that there was a 'ring' of rich pedophiles taking children out on day trips. In the seven years I've been here I've never seen anything like that. The idea is totally absurd for someone to think this way," Gary added.

Father Ray reiterated, "I probably wouldn't have let them (take the kids out) because at that time I was getting a little frightened. I never let them take any kids out and they didn't take any kids out. Our general policy is: a kid goes out, there's a chaperone!"

Father Ray said he would not take legal action against the publication because it would cost too much to bring it to court. "No, I will not take legal action, it would cost me an arm and a leg and they haven't really accused (me) of being anything except willing to cooperate with them on a different term than they thought."

In the close of the statement Father Brennan condemned all pedophiles saying that he rests his case on the thousands of children he has fed, educated and given love and care to over the last 42 years.

Father Banchong, who is the director of the orphanage, told the *Pattaya Mail* there is absolutely no chance of anything happening like what was stated in the article. "We help children and never refuse any child that calls for help. Father Ray has done everything for the kids and he has an open door to those who wish to see him. Everybody here loves Father Ray."

Shortly afterwards another press conference was held at the Town in Town Hotel, where some 300 police officers had adjourned to lunch after the first half of a training seminar. The commander of the Thai Tourist Police, Pol. Maj. Gen. Sanit Miphan spoke to the press on a range of subjects, including the incident concerning the orphanage.

"I understand there has been a press conference already ... the tourist police are already investigating the matter. We should have the results of the investigation soon. Father Ray is responsible for himself and if there is any wrongdoing, anywhere, we will take the necessary steps. The orphanage has been operating for over thirty years and if there has been any impropriety, it would have closed long ago," Pol. Maj. Gen. Sanit Miphan said. "This is Thailand and we will support those who do good for the society as a whole, and those who seek to do the wrong thing, they will face the full force of the law."

Pol. Maj. Gen. Sanit also said officers in the region will be inspecting all associations and charity organizations for correct registration and documentation, and said that for many years the orphanage has all the correct and proper documentation in place.

Concerning pedophiles in Thailand, the police commander said that the entire police force has been instructed to strictly enforce the law pertaining to child molestation. Perpetrators face a 10-year minimum jail sentence and a hefty fine, and information will be passed from embassies regarding potential offenders. "Thailand is taking a strong stance against predators of children. They will be blacklisted. Thailand does not want sex tourists, no country wants pedophiles."

The issue of foreign freelance, fly by night reporters writing sensationalist stories destroying the image of Thailand just to sell a story, as was the case with the tabloid article on the Pattaya Orphanage, was raised by Pratheep Malhotra,

managing director of *Pattaya Mail*. Pol. Maj. Gen. Sanit responded that, "This concerns the Ministry of Foreign Affairs and immigration officials, the tourist police can help but it's not really our responsibility."

Gambia kondigt oorlog tegen pedofielen aan
Tel, 10 feb
BANJUL - De Gambiaanse minister van Binnenlandse Zaken, Ousman Badjie, heeft een oorlog aangekondigd tegen personen, met name toeristen, die zich in het Afrikaanse land schuldig maken aan pedofilie.

De uitspraken van de bewindsman volgen op de publicatie, zaterdag, van een rapport waarin Nederlandse toeristen worden beschuldigd van kindermisbruik. Het onderzoek is verricht door de internationale non-gouvernementele organisatie (ngo) Terre des Hommes in samenwerking met de Gambiaanse ngo Child Protection Alliance. De kinderen zouden seksueel worden misbruikt in Kololi, op zo'n 25 kilometer afstand van de hoofdstad Banjul. Naast Nederlanders zouden ook Belgen en andere Europeanen bij de praktijken zijn betrokken.

Gambia populair nu bij pedofiel

Door een onzer redacteurs.
ROTTERDAM, 10 FEBR. Gambia is voor Nederlandse pedofiele sekstoeristen een populair oord geworden. Dit blijkt uit onderzoek van de internationale kinderrechtorganisatie Terre des Hommes en de Gambiaanse zusterorganisatie Child Protection Alliance naar deze vorm van sekstoerisme. Volgens onderzoekster M. Bijnsdorp bestaat „een groot deel van het totale aantal toeristen uit mannen ouder dan 45 jaar die op zoek zijn naar seks met jongens en meisjes van 9 tot 17 jaar". Precieze aantallen kon zij niet geven. Naast Nederlanders zouden ook Belgische, Duitse en andere Europese pedofielen Gambia bezoeken. Uit interviews met onder andere horecapersoneel en regeringsfunctionarissen in het toeristische kustgebied komt een beeld naar voren van kwetsbare kinderen die fruit verkopen op het strand en op straat leven zonder al te veel ouderlijk gezag. Maar in sommige gevallen loopt het contact juist via de familie. „Zo wordt door toeristen aangeboden te helpen met de schoolkosten. De ouders die van het misbruik weten, sluiten uit pure armoede vaak de ogen," zegt de onderzoekster. Omdat het onderwerp in Gambia een taboe is, durven misbruikte kinderen er hun mond niet open te doen. Omdat andere onder pedofiele sekstoeristen populaire bestemmingen zoals Thailand strenger optreden tegen misbruik is het gastvrije en dichtbij gelegen Gambia volgens Bijnsdorp de afgelopen 5 tot 10 jaar een populaire bestemming voor 'gewone' sekstoeristen. Om het misbruik van kinderen door toeristen te voorkomen pleit Terre des

"Speaking as a Thai citizen, we don't want these sort of people here. In the foreign media there is generally the name of the author attached to the article and if it is severe this name can be added to a blacklist if need be,"

Sanit added. The article in the British Tabloid, both in the national newspaper and on the internet edition, failed to give the author's name. Pol. Maj. Gen. Sanit

'Ruim 1 miljoen kinderen verkocht aan de seksindustrie'

TOKYO ■ Regeringen en maatschappelijke organisaties in Azië moeten samen de strijd aanbinden met de handel in kinderen die moeten werken in de seksindustrie. Dat heeft de onderdirecteur van het VN-kinderfonds UNICEF, Kul Gautam, gisteren gezegd op een conferentie over kinderhandel in Tokyo. Elk jaar worden er naar schatting 1,2 miljoen kinderen verkocht aan de seksindustrie, zei Gautam, die sprak van de "omvangrijkste sla-

venhandel in de geschiedenis", waarbij het er nog wreder aan toegaat dan bij de oorspronkelijke slavenhandel. Volgens UNICEF vallen vooral kinderen die afkomstig zijn uit minderheden, die vluchteling, wees, door hun ouders in de steek gelaten of arm zijn in handen van kinderhandelaren. Die handelaren maken dankbaar gebruik van de mogelijkheden van internet, waarop ze bijvoorbeeld kinderporno en jonge bruiden aanbieden. (AP)

Hommes voor een betere samenwerking tussen Nederland en Gambia.

Sinds juli 2002 bestaat er een wet die het mogelijk maakt sekstoeristen in Nederland te vervolgen, maar Bijnsdorp zegt daarvan vooralsnog weinig resultaat te zien. Ook Gambia werkt aan zo'n wet, waarin straffen voor pedofielen zijn opgenomen van 10 tot 15 jaar.

Kindersekstoerisme / 45-plusser gunt zichzelf 'zwak moment'

door Sybilla Claus
2003-02-11 - [lezersreacties](#)
[op dit artikel](#) (13)

Wat hier verboden is, kan elders ongestraft en spotgoedkoop. Zoals seks met kinderen. Gambia is in Afrika nu wat ooit Thailand was in Azië. Met een charter vanaf Schiphol ben je er binnen zeven uur.

Medio 2001 komt een Nederlandse vrouw op vakantie in Gambia haar beklag doen bij de Child Protection Alliance (CPA) in de hoofdstad Banjul. Zij is haar hotel uitgevlucht. In dit 'Holland House', dat in diverse reisgidsen staat en dat wordt gedreven door een Nederlander, hangen dag en nacht minderjarigen rond. De vrouw ziet hoe sommige mannelijke gasten 's nachts kinderen mee naar hun kamer nemen. Mede door deze vrouw gaat het balletje rollen. De CPA komt in contact met Terre des Hommes in Den Haag en gaat een jaar later samen met huis-juriste Mireille Bijnsdorp op onderzoek uit. Bijnsdorp spreekt in oktober 2002 zo'n 25 Gambianen uit de toeristenindustrie en van de overheid. Bijna iedereen bevestigt de betrokkenheid van Nederlanders bij het kindersekstoerisme. Anno 2003 is het Holland House gesloten; of de eigenaar inmiddels elders in Gambia zijn praktijken voortzet is onbekend. Maar ook Kabiru Camara, voorzitter van de Sapverkopersvereniging, hoeft zittend onder een

parasol aan het zonnige strand niet lang na te denken over zijn antwoord: „Zeker ken ik Nederlanders die hier komen omdat de jonge meisjes zo goedkoop zijn. Een man van rond de 50 bijvoorbeeld komt elk jaar wel een keer met zijn vrouw. Maar hij komt altijd ook een tijd alleen en huurt dan zijn eigen appartement. Hij wil hier ook komen wonen." Wie zijn ogen open houdt, kan al snel zien hoe een zogenaamde go-between een meisje van de gevraagde leeftijd aan een blanke man koppelt. Drie zonnende Hollandse vrouwen op het strand van het Palm Beach Hotel zijn er net getuige van geweest. Een 62-jarige Brabantse weduwe is door haar kinderen mee op vakantie genomen en vertelt: „Gisteren zag ik hoe een zwarte jongen een jong meisje voorstelde aan een man van boven de vijftig, die daar op een ligbed lag te slapen. Dat vond ik al vreemd. Zojuist kwam ze hem weer opzoeken. Hij stond op, probeerde haar te kussen en greep haar bij een borst, waarop ze terugschreef. Mijn hart draaide om." Het stel is samen weggegaan. De vrouwen vinden het moeilijk de leeftijd van het kind te schatten. „Dertien of veertien misschien. Maar niet meer dan vijftien." Uit een recent onderzoek van het ministerie van justitie naar kindersekstoerisme vanuit Nederland zijn twee conclusies te trekken. Ten eerste zijn het vooral lokale mannen die kinderen misbruiken. Ten tweede is de meerderheid van de Nederlandse kindersekstoeristen, anders dan het vooroordeel wil, niet pedofiel. De zogenaamde gelegheidsdader is veeleer een doorsnee man met een gezin, baan en sociale contacten, die wil experimenteren en zichzelf een 'zwak moment' gunt. Of het is een jongere die veel

stapt en de beschikbare minderjarigen aantrekkelijk vindt. Deze mannen willen niet per se seks met een kind, maar zij sluiten hun ogen voor de ware leeftijd van de prostituee en haar ware reden om met seks in te stemmen, aldus het rapport. Wandelend langs het strand is wel voorstelbaar dat normen gaan verschuiven. Het is vakantie en relaxed, en je bent nog nooit zo populair geweest als hier. Iedereen is aan het flirten, snoezige meisjes van 12, 13 jaar met hun fruitmandje op het hoofd zingen accentloos 'Vader Jacob' en ze komen net zo enthousiast naar je toe als de verkoopsters in traditioneel gewaad, die je vriendelijk omarmen. Elke 200 meter tref je een nieuwe goede vriend. 'Boss lady, kom bij ons zitten', klinkt het, of, zachtjes in je oor: 'Zal ik je vanavond een leuk café laten zien?', terwijl zwarte vingers je arm strelen. Specifiek voor het sekstoerisme in Afrika is namelijk dat ook vrouwen aan hun trekken kunnen komen. De mooie jongemannen staan voor ze in de rij, waarbij het weinig uitmaakt of iemand 25 of 60 is. Er schijnen zelfs twee Sierra Leone dames te zijn die zich op lesbo's hebben toegelegd. In uitgaansgebied Senegambia zijn elke avond dezelfde taferelen te zien. Britse mannen zitten met een zwarte schoonheid aan tafel, blondines zitten naast een rastajongen. Expliciete woorden voor sekstoerisme kent het lokale Mandinka niet. De jongeren hebben hun eigen jargon ontwikkeld. 'Jigi jigi' betekent 'ik ga jagen' of 'seks hebben'; 'ngew' wil zeggen 'ik heb (een blanke) beet'. Disco Ali Baba lijkt wel een dambord. Op straat wordt openlijk geflirt en onderhandeld. Gambia zit als toeristische bestemming in de lift. Voor 600 euro heb je een retourticket en een week hotel; twee weken kost niet veel meer. In 2002 bezochten 10000 Nederlanders het land, tegen 3000 à 4000 in de jaren daarvoor. En waar toerisme opbloeit, volgt de seksindustrie. In arme landen zal het aanbod groot zijn, en zijn de prijzen laag. Zeventig procent van de 1,4 miljoen Gambianen leeft onder de armoedegrens. Kinderarbeid is voor een gezin nodig om te overleven en draagt ertoe bij dat ook kinderprostitutie als 'normaal' wordt gezien. „Als je arm bent, kan het contact met een westerling een vluchtweg voor de hele familie zijn”, verklaart leraar Ahmadou Taal (28) de druk van de ouders. Met regelmaat haakt in zijn klas van 50 leerlingen een meisje af. „Ze zeggen dat ze hun moeder moeten helpen. Vanwege de armoede accepteren ze elk aanbod, zelfs als het hun de opleiding kost. Als ik vroeger met één dalasi (0,05 cent) thuiskwam, vroegen mijn ouders mij het

hemd van het lijf. Nu nemen ouders zwiingend een pak geld van hun kind aan.” Er zijn ook culturele factoren die meisjes kwetsbaar maken voor prostitutie. In het islamitische Gambia is polygamie normaal. „Als een man 60 wordt en toe is aan zijn vierde vrouw, is de nieuwe bruid nog steeds 15 jaar of jonger”, zegt Taal. Door die kindhuwelijken wordt seks met de jeugd niet gezien als misbruik. Heel gebruikelijk is in Gambia ook het fenomeen sugar daddy: een rijke oudere man neemt er jonge, arme meisjes bij. „Hij roept haar op straat bij zich, of regelt het via een go-between.” Doordat meisjes zo'n lage status hebben, is het makkelijk voor mannen om hen als gebruiksvoorwerp te zien. De meisjes op hun beurt zien zichzelf niet als hoer, zij zijn gewoon geld voor het gezin aan het verdienen. Als dat lukt, zijn ze trots. Wanneer het misgaat, kunnen ze met hun verhaal nergens heen omdat dat hun huwelijkskansen verpest en het taboe is met je ouders over seks te praten. Ook de toebabs (blanke) mannen de kinderen tot zwijgen. Het gedrag van de blanke toeristen sluit naadloos aan op het exploitatiepatroon van de Gambiaanse man. Eigenlijk zijn de Gambianen daarom ook alleen nog verontwaardigd over het contact tussen 45-plussers en jonge kinderen. De groep jongere mannen die betaalde contacten heeft met meisjes van rond de 15 jaar merken zij amper op. „Want dat zijn meestal al getrouwde vrouwen. De grens kind tussen kind en vrouw ligt bij ons eerder”, zegt Sammy Mboge, eigenaar van twee grote strandhotels. „Kindersekstoeristen profiteren van de armoede in Gambia. Ze doen daar dingen die in Nederland nooit zo openlijk zouden kunnen”, brengt juriste Bijnsdorp daar tegenin. Wat veel 'gelegenheidsdaders' niet zullen beseffen is dat ook zij strafbaar zijn en, na aangifte door een mede-reiziger, dat ze in Nederland vervolgd kunnen worden voor elk betaald contact met een minderjarige. Het Nederlandse parlement nam daartoe in oktober een wetswijziging aan. Bij de Gambiaanse autoriteiten gold tot recent het motto dat een buitenlander altijd gelijk heeft. Toerisme is de belangrijkste inkomstenbron, tien procent van de bevolking leeft ervan. Toevallig was Bijnsdorp in het land toen er, afgelopen najaar, een nieuwe toerismewet werd geschreven. Die was bedoeld om het lastigvallen van zonnebaders door 'professionele vrienden' te voorkomen. Aan bescherming van kinderen tegen misbruik was niet gedacht. „Ik heb toen voorgesteld een aantal paragrafen te schrijven en die

zijn gedeeltelijk in de wet gekomen.” Dankzij Bijnsdorp kan een toerist nu 14 jaar krijgen voor misbruik, loopt een 'go-between' kans op 10 jaar, en kan een hoteleigenaar of -manager 5 jaar krijgen als hij weet dat er een kind voor seks naar zijn gebouw is gehaald. Binnenkort wordt de wet aangenomen, maar wat er echt verandert staat te bezien. Net zoals een hotelbewaker voor een gift een oogje toeknipt wanneer een man een kind meeneemt naar zijn kamer, zo blijkt ook op juridisch gebied de macht van het geld het grootst. Zo zijn de afgelopen jaren in Gambia vijf zaken tegen Britse kindermisbruikers afgeketst omdat de mannen de families hebben afgekocht. Maar ook in Nederland is sinds 1997 geen sekstoerist meer veroordeeld -na de geruchtmakende zaken tegen twee mannen (23 en 43 jaar) die op de Filippijnen jonge meisjes hadden verkracht. Justitie bereidt momenteel onder de aangepaste strafwet wel een zaak voor tegen een Nederlander die zich in Gambia misdragen heeft. Maar om die zaak niet in gevaar te brengen wil de behandelend officier van justitie er niets over kwijt, behalve dat er een rechtshulpverzoek bij Gambia is ingediend. In Gambia lijkt het tij zich te keren. Sinds januari kunnen meisjes gratis naar school. Een unieke maatregel om uitval van meisjes tegen te gaan en ouders te tonen dat zij niet alleen in hun zoons moeten investeren. Een andere verandering is dat wie in Gambia wil wonen voortaan eerst een vingerafdruk moet inleveren. Onderzoek in het land van herkomst kan dan uitwijzen of iemand veroordeeld is voor kindermisbruik. Bovendien is aan het begin van het toeristenseizoen in oktober het strand op ruwe wijze door het leger schoongeveegd. Tientallen professionele vrienden, bedelaars en dieven hebben een flink pak slaag gehad. Ook de schoolkinderen die er massaal rondhingen zijn verjaagd. Bewakers en een enkele militair patrouilleren sindsdien tussen zee en hotels, zodat de toeristen van hun rust kunnen genieten. Waterdicht is het systeem echter nog lang niet. „Hé, kom eens hierheen”, roept een beeldschone soldaat die in de duinen is neergestreken verleidelijk. Deze reis werd mede mogelijk gemaakt door Terre des Hommes. Het valt me alleszins mee dat hier ook eindelijk eens vrouwelijk sekstoerisme wordt belicht. Het is ook in Kenia bekend dat veel westerse vrouwen daar alleen maar komen voor seks met een zwarte man, die ook heel

vaak jong is. **Chris** (11-02-2003, 09:36:34 uur) de KLM en Nederland moeten zich diep schamen dat ze aan deze praktijken meewerken !!! Er moet nooit meer een vliegtuig vanuit Nederland daarheen vliegen, en de reisburo's moeten ook worden "aangepakt"!!!!!! Hier moet een grondig onderzoek over komen !! En die arme stumpertjes daar financieel helpen ! **mevr. Jansma** (11-02-2003, 09:50:37 uur) In Plaats van vragen te stellen of dit een uitvloeisel van de Nederlandse Fundamentalisties Decadentie word weer eens door de kruisvaarders van Trouw de indruk gewekt dat de Islam hier weer mede schuldig aan is , Dan is op Sri Lanka zeker de Muslim Minderheid er ook de oorzaak van dat oudere nederlandse heren daar knapen komen schenken , Waar is de oproep aan alle Nederlandse Sexueel Actieven , een open brief van Silvio , om dit gedrag te veroordelen , O ik was het vergeten , in dit geval zijn de overtreders witte heren van onbesproken autochtone afkomst , diens misdragingen spreek je in zachte bewoordingen over en je zoekt snel iemand van buiten die groep om de schuld aan te geven , Een Ophitsend geschrift , Inderdaad maar niet zoals dat 60 jaar geleden bedoeld werd **i.Martens** (11-02-2003, 10:55:15 uur) Natuurlijk beïnvloedt de Islam de cultuur en andersom, net zoals bij ons het Christendom en de Islam onze cultuur beïnvloedten en andersom. In de Islam is het nog steeds vrij algemeen gebruik dat je 4 vrouwen mag hebben en cultureel gezien is het in veel landen ook nog heel normaal om zeer jonge meisjes te huwen, dit samenspel leidt tot een situatie die door Nederlanders als misbruik wordt gezien, maar niet door iedereen in het betreffende land en daardoor moeilijk te bestrijden. Het enige wat je kunt doen is de toeristen aanpakken. Wij hebben trouwens niet veel te zeggen over wat er in een land wel en niet als misbruik wordt aangemerkt, waar bemoeien we ons mee, wordt er dan terecht opgemerkt. Onze cultuur is niet superieur, alleen anders! De maatregelen die worden beschreven zijn geweldig, gratis school, ze zijn daar op de goede weg! **J.v.d.Berg** (11-02-2003, 12:57:11 uur) Wat mij bij dit soort berichten verbaast is dat aids niet ter sprake komt. Ik zou als ik die mensen was doodsbang zijn

voor besmetting. Iedereen weet dat het aantal personen dat met HIV is besmet nergens zo hoog is als in Afrika. Merkwaaardig dat zelfs dat niet afschrikt. **A.M. de Bruin** (11-02-2003, 13:08:00 uur) Natuurlijk gruwel ik ook van dit soort verhalen maar het gaat natuurlijk veel te ver om alles en iedereen over een kam te scheren. Ik was in maart 2002 in Gambia, voornamelijk om vogels te kijken, en ik kan niet anders dan onderkennen dat een Gambiaan tot heel veel concessies in staat is maar wat moeten ze anders, ze hebben er NIETS. Natuurlijk moeten de mensen die daar misbruik van maken zeer hard aangepakt worden maar het landje Gambia heeft nog zoveel meer te bieden. Ik ben er veel met de bevolking opgetrokken en het zijn wel zo ongeveer de aardigste en meest positief ingestelde mensen die ik ken. Lees mijn ervaringen maar eens in mijn reisverhaal op <http://home.wanadoo.nl/xenix> Gambia en de Gambianen verdienen het om meer goede en echte toeristen te ontvangen, ze hebben het heel hard nodig. PS: De KLM vliegt niet eens op Gambia dus hun veroordelen heeft geen zin. Groeten, **Han Han** (11-02-2003, 13:28:05 uur) Gewoon niet aan meedoen. **W. Pietersma** (11-02-2003, 14:45:23 uur) het komt overal voor dat oudere mannen met jonge meisjes gaan, maar op het moment dat mensen op vakantie zijn schijnt het meer op te vallen. In Azië zie je ook oudere mannen met jonge meisjes van nog geen twintig. Maar als je wat meer weet van de achtergronden van die meisje dan kun het het aan 1 kant wel begrijpen. Maar goed praten wil ik het niet, die mensen hebben ook geld nodig om te leven. Ik ben zelf al verscheidene keren naar Gambia geweest en heb daar ook mijn vriend ontmoet. Hij heeft de zelfde leeftijd als ik. Er zijn zoveel mooie dingen te zien en te doen in Gambia besteed daar maar meer tijd en geld aan. Dan aan die arme kinderen gebruik je gezonde verstand. Als je iets in Nederland niet doet moet je het ook niet ergens anders doen. **aramata** (11-02-2003, 16:12:58 uur) De Nederlanders moeten zich ook schamen dat er mensen zijn uit ons land die hier aan mee doen maar al er geen vliegtuigen meer naar Gambia gaan komt er helemaal geen geld meer binnen! Het is meestal zo dat uit armoede mensen hun lichaam als koopwaar aanbieden en dat

vooringenomen. Onbehandeld blijft de belangrijkste vraag: Waarom wil een man van 50 met een meisje van 15 naar bed? **Ernst Stokvis** (11-02-2003, 21:51:09 uur) ■ "Deze reis werd mede mogelijk gemaakt door de Nederlandse regering." dat dit gedrag niets met cultuur maar alles met gevoelens van mannen te maken heeft. Verwijzingen naar de islamitische cultuur in dit stuk zijn derhalve onzinnig, zonder de christelijke cultuur op dezelfde wijze erbij te betrekken zelfs niemand bang voor aids ? **w.salingre** (11-02-2003, 20:43:46 uur) ■ Het feit dat de leeftijd van zowel de autochtone islamitische mannen als de nederlandse mannen hetzelfde is geeft aan dat er nu over gepraat. Groeten **Marjolein Marjolein** (11-02-2003, 17:55:46 uur) over sekstoerisme maken of eigenlijk een campagne tegen kinderseks toerisme! Eigenlijk is het ook niet heel erg bekend dat dit soort toerisme er is ik wist het tot een paar weken geleden in ieder geval nog niet het is goed ga a.s maandag nr Gambia en hoop dit toerisme niet tegen te komen alhoewel ik denk dat ik er wel op ga letten en ik ben ook van plan contact op te nemen met een hulporganisatie want wij moeten voor School een werkstuk als er geen toerisme was dit probleem hoogst waarschijnlijk ook niet bestond of minder maar geen toerisme betekend ook geen geld en toerisme is bij mijn weten toch een behoorlijke inkomsten bron van Gambia! ik

gemaakt door Terre des Hommes." Lekker onafhankelijke journalistiek van Trouw... Terre des Hommes is in deze thematiek een fanatieke pressiegroep van moraalridders. Als je echt de beste krant van Nederland wilt zijn, wees dan in elk geval eerlijk tegenover de lezer: zet voortaan gewoon "advertorial" boven zo'n stuk.
Marc (12-02-2003, 00:07:39 uur)

■ En dan toch nog altijd de mond vol hebben van mensenrechten. Kijk eerst naar jezelf voordat je jezelf geroepen voelt om de hele wereld te wijzen op het belang van de mensenrechten en al die andere schijn. Dat de redactie van Trouw wanhopige nuances probeert aan te brengen, onder het mom van gewoontes die zich in bepaalde Islamitische culturen zou voordoen, is volgens mij zeer verdacht te noemen. Gewoonweg schandig.

Je gaat pedofilie want dat is het gewoon in Italië toch ook niet goedpraten omdat de Paus en zijn handlangers zich ook weleens vergrijpen aan minderjarigen.

Maar pas op!! Dit is nog maar een topje van de ijsberg.

Hernan K. (12-02-2003, 13:20:03 uur)

Te insinueren dat de Islam pedofilie in de hand zou werken is schandig en getuigt van totaal gebrek aan kennis van zaken.

Wanneer gaan de Christenen eens nadenken en zich verdiepen in de geschiedenis en op houden met te blijven vasthouden aan de opvattingen ten tijde van de Kruistochten.

Pedofilie is uiterst verwerpelijk, voor ieder zich zelf respecterende gelovige.

Marianne (12-02-2003, 21:37:33 uur)

Wat geweldig dat mevrouw Bijnsdorp de bekrompen seksuele moraal van Terre des Hommes in Gambia mag promoten. Wat denken die Gambianen wel, dat ze hun seksuele normen mogen aanhouden?

Dat weten wij in Nederland veel beter, toch!

En wat is er van die beeldschone soldaat geworden?

Cees (12-02-2003, 22:45:07 uur)

BETRAPT!

Nederlandse PEDO'S in Gambia

TEL 22/2

door JOHN VAN DEN HEUVEL

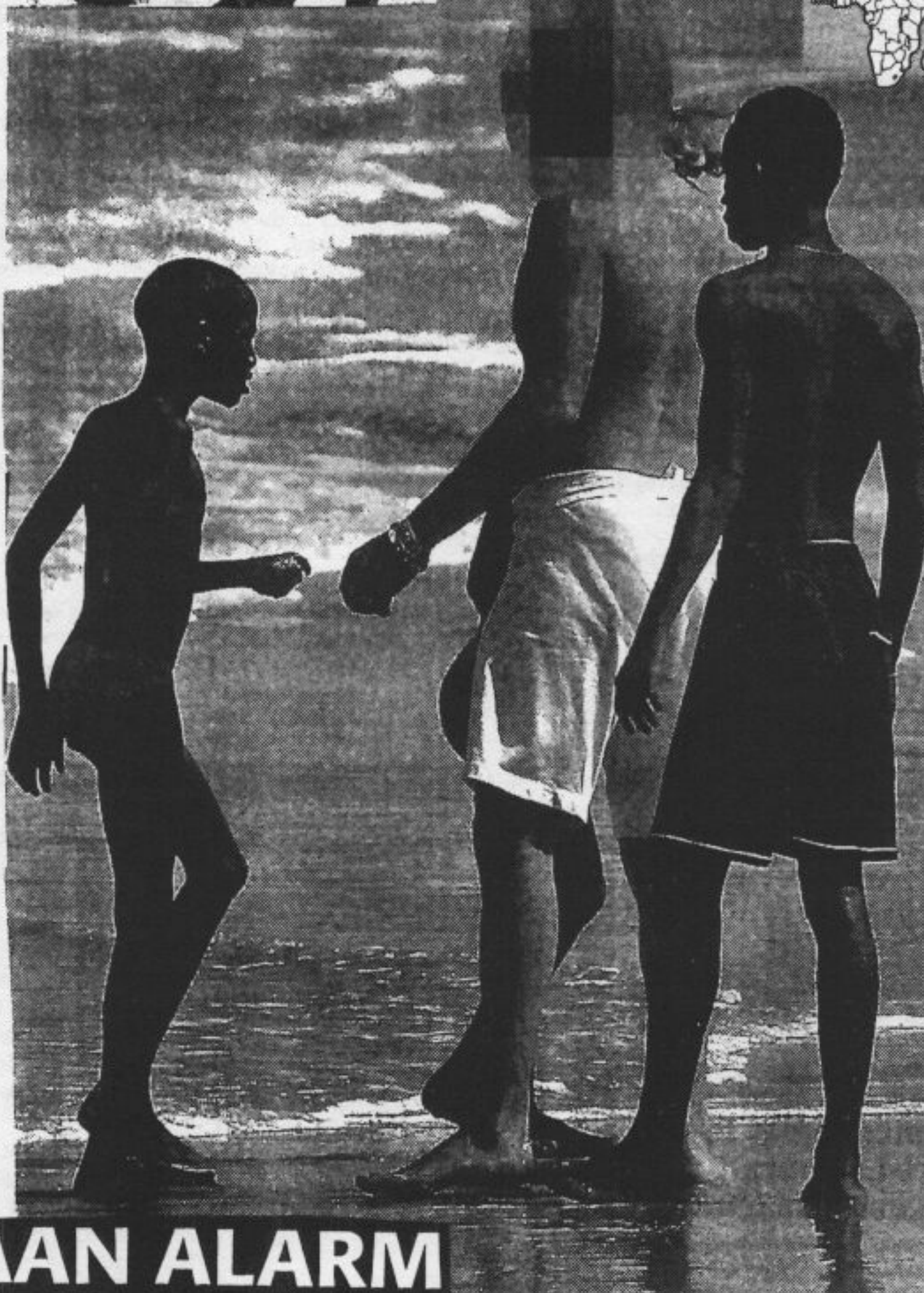
■ Ria Borst (l.) van Child Protection Alliance in Gambia tussen de straatarme kinderen van Gambia. „Deze jongens en meisjes verdienen het niet op zo'n walgelijke manier door Nederlanders te worden misbruikt.“

BANJUL (Gambia), zaterdag
 Het tuinterras van restaurant Ali Baba, in het hart van de toeristenwijk Senegambia, is een walhalla voor sekstoeristen. Terwijl een Afrikaanse muziek groep opzweepende drumsalvo's afvuurt, laat een clubje roodverbrande Nederlandse mannen van middelbare leeftijd de Gambiaanse obers af en aar tennen met dienbladen vol drank. Na een half uurtje schuiven de eerste bloedmooie, donkergekleurde meisjes aan tafel. Binnen de kortst mogelijke tijd ontstaat op het terras een wanstaltig tafereel van kierende prostituees en brallende Brabanders, die het vrouwelijk gezelschap overal willen betasten en zoenen.

Nadat Thailand en de Filippijnen lange tijd de paradijzen waren voor kinderseksuoristen, is sinds kort Gambia het nieuwste pedoprepark. Op de langgerekte stranden van dit straatarme West-Afrikaanse land worden jongens en meisjes vanaf een jaar of acht 'verhuurd' aan blanken, die er niet voor terugdeinzen hun weerloze slachtoffertjes op de meest perverse manier te misbruiken. Ook Nederlandse pedofielen hebben Gambia ontdekt. Volgens een schokkend rapport van kinderplichtverleningsorganisatie Terre des Hommes, dat eerder deze maand verscheen, maken oudere mannen uit ons land zich aan de Afrikaanse westkust schamteloos schuldig aan seksuele uitpattingen met jonge kinderen.

■ Inzet links: Schattige fruit meisjes van hooguit tien jaar worden door Nederlandse pedofielen in Gambia mee de duinen ingenomen en voor zo'n 12 euro op een walgelijke manier misbruikt.

■ Pedofielen hebben op het strand van Gambia vrij spel. Volgens Terre des Hommes zijn Nederlanders volop betrokken bij het seksueel misbruiken van jonge kinderen.

FOTO'S: HANS PETERS

Kinderseksuoristen grijpen kans in straatarm West-Afrikaans land

HULPVERLENERS SLAAN ALARM

leven ook tot stand zou zijn gekomen. Of zou het nooit hebben geklikt omdat een van beiden een pukkel op de neus heeft? Maar misschien zie je in de praktijk vaker dat virtuele verliefdheid gelijk over is als het uiterlijk niet klopt met wat de verliefden zich ervan hebben voorgesteld. Valkenburg krijgt vijf jaar de tijd om dit soort vragen met een team medewerkers te beantwoorden.

Pa03Feb07a Operation Ore Consequences

Paedophiles face life ban on net access

By Graham Keeley, Crime Reporter
Evening Standard 5 February 2003

Convicted internet paedophiles may be subject to computer surveillance by police or a lifetime ban on using the web.

The proposals relate to Operation Ore, the nationwide hunt for suspected paedophiles. It was launched after the FBI released files on more than 7,000 suspects to British police. There have been 1,600 arrests so far. A spokeswoman for the National Crime Squad said the measures aimed

"to stop these people from re-offending or to watch their use of the internet in the future. They could also be banned from using the internet but there is no legislation to support this."

In the wake of arrests related to Operation Ore, at least four suspects have committed suicide, a police spokesman confirmed. At least 40 children have been taken into care.

De Cursor, 12 feb 03
Netwatchers sinds 1996 -
Gratis e-zine

Internet-observatorium aast op pedofiele sites

Websites met een domeinnaam op .be of sites die in België gevestigd zijn, moeten stopgezet kunnen worden als ze de rechten van minderjarigen schenden. Dat is één van de adviezen die het Internet-Observatorium begin deze week ter gelegenheid van een studiedag heeft overgemaakt aan het federaal parlement. Andere voorstellen voor de bescherming van minderjarigen zijn het in het leven roepen van een nieuwe domeinnaam voor kindvriendelijke sites en het installeren van internet-filters.

Het internet-observatorium is een comité dat op vraag van de overheid werd geïnstalleerd door minister van Economie Charles Picqué en bestaat uit personaliteiten die een onbetwistbare ervaring

hebben op het vlak van de nieuwe technologieën, vertegenwoordigers uit de economie en vertegenwoordigers van de gebruikers. Dit orgaan moet het mogelijk maken om in het algemeen belang alle aspecten te behandelen van de nieuwe uitdagingen die de ontwikkeling van de elektronische handel met zich meebrengt.

De adviezen die het comité aan het parlement heeft overgemaakt, gaan onder meer over de middelen die nodig zijn om aanstootgevende sites buiten bereik van jongeren te houden. Zo zou minister Picqué een wetsvoorstel moeten uitwerken zodat een rechter een site kan laten sluiten als misbruiken tegen de handelswetten zijn vastgesteld of als die site een pedofiel karakter heeft.

Daarnaast vraagt het observatorium een uitwerking of bijstelling van de wetten op de bescherming van minderjarige Internetgebruikers en raadt het aan een sensibiliseringscampagne te starten voor verschillende doelgroepen. Ook de online identificatie van minderjarigen en het installeren van Internetfilters komen in het advies voor. Tenslotte stellen de leden van het comité voor om een nieuwe domeinnaam in het leven te roepen (bijvoorbeeld ".child.be") voor websites die er zich toe verbinden de rechten van minderjarigen te eerbiedigen. Thibault Verbiest, voorzitter van het observatorium, heeft intussen aangekondigd dat er een opvolgingscommissie komt waarbij ook andere beleidsniveaus betrokken worden.

Kinderporno gevonden bij onderwijzer

Van onze correspondent OOSTZAAN, donderdag De politie Zaanstreek-Waterland heeft een onderwijzer opgepakt wegens het bezit van kinderporno.

De man gaf les op drie openbare basisscholen in Oostzaan en vier openbare basisscholen in Landsmeer. Er zijn volgens burgemeester A. Moens van Oostzaan geen aanwijzingen dat de onderwijzer ontucht met de kinderen van de scholen zou hebben gepleegd.

Zeven- tot achthonderd ouders zijn gisteravond in Oostzaan op de hoogte gebracht van de zaak. Eenzelfde aantal ouders wordt vanavond in Landsmeer over de kinderporno-onderwijzer ingelicht. De man was ruim vijf jaar werkzaam op de scholen. De onderwijzer werkte als invalkracht op de scholen en is voorlopig geschorst. TEL 13-2

Huisarts

De huisarts zat timide voor zijn rechters. Een bedaarde, onopvallende man in een grijs pak die voorzichtig slokjes water nam. Hij was sinds enkele jaren niet zomaar een huisarts meer. Op een dag in 2001 had de politie hem in aanwezigheid van zijn patiënten in zijn praktijk gearresteerd. „Een dolkstoot in mijn rug”, zei de arts.

Vanaf die dag werd de huisarts 'de Haarlemse huisarts M.K.', verdacht van ontucht met een patiënte. De plaatselijke krant schreef er uitgebreid over, en de huisarts was opeens een man met een verwoeste reputatie. Zijn praktijk kon hij na dertig jaar wel sluiten - wat hij ook deed - om daarna de brokstukken in zijn gezin te lijmen. „Is de relatie met uw vrouw in stand gebleven?” informeerde de rechter.

„Daar praat ik liever niet over”, zei de huisarts. De huisarts was 53 jaar toen hij in 1995 een verhouding kreeg met een patiënte die half zo oud was. Zij was een Chinese onderwijzeres die drie jaar eerder met haar Nederlandse man naar Nederland was gekomen. Haar huwelijk was slecht. Ze belandde bij de huisarts met verhalen dat haar man haar isoleerde en geen seks met haar wilde.

Na anderhalf jaar kreeg de huisarts een volledige relatie met haar. Ze bedreven de liefde in zijn praktijk, in zijn huis en in hotels. Het ging hem niet alleen om de seks, zei hij tegen de rechtbank, hij was zeer verliefd op haar.

Voor de toehoorder leek alles aanvankelijk tamelijk duidelijk, temeer omdat de huisarts eerder zo'n relatie met een patiënte had gehad. „Maar dat was 25 jaar geleden. Het was geen regel”, zei hij tegen de rechtbank.

P.S. De Haarlemse huisarts M.K., over wie ik onlangs schreef, is veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van zes maanden wegens ontucht met een patiënte. De officier had zeven maanden voorwaardelijk geëist.

F.RITS ABRAHAMS

Twee mannen gepakt voor kinderporno

HEEMSTEDEN/GPD - In Heemstede heeft de politie vanmorgen vroeg twee mannen aangehouden die worden verdacht van het in bezit hebben en verspreiden van kinderporno. Het gaat om een 38-jarige en een 60-jarige man.

De recherche kwam de mannen na een tip via het landelijk Meldpunt Kinderporno op het spoor na speurwerk op het internet. In de flat waar de twee verdachten samenwoonden werden 28 videobanden en tientallen cd-roms in beslag genomen, die vermoedelijk kinderporno bevatten.

Schorsing wegens bezit kinderporno

OOSTZAAN - De gemeenten Oostzaan en Landsmeer hebben een onderwijzer die wordt beschuldigd van het bezit van kinderporno voorlopig geschorst. De politie hield de man op 3 februari aan. Hij is inmiddels weer op vrije voeten. De man gaf sinds 1996 als invalkracht les op openbare basisscholen in beide gemeenten. Er is tot nu toe geen aangifte gedaan tegen de man wegens ontucht. De rechter-commissaris heeft de man op vrije voeten gesteld omdat hij geen gevaar voor de samenleving zou zijn.

Een huisarts die het niet zo nauw nam, die het aanlegde met een onzekere, naïeve immigrante - dat was het beeld dat aanvankelijk in deze rechtszaak oprees. Maar toen ging de werkelijkheid schuiven en sloeg de twijfel toe. Want had de patiënte niet uit vrije wil deelgenomen aan de relatie? Had ze niet meermalen aangegeven dat ook zij zeer gesteld was op de arts? En waarom had ze pas drie jaar na het beëindigen van de relatie - die van '95 tot '98 duurde - aangifte gedaan?

De advocate van de huisarts weet het vooral aan 'het stuitende gedrag' van een collega-advocaat die de vrouw bijstond. Aan de vrouw zelf kon niets meer worden gevraagd. Zij was overleden, de huisarts in verbijstering achterlatend. Hij kon maar niet begrijpen waarom ze zich op deze manier tegen hem had gekeerd.

Toen hun relatie in 1995 opbloeide, had hij haar als patiënt naar een collega doorverwezen. Zo correct was hij wel geweest. Maar toch was hij haar ook daarna als huisarts min of meer blijven helpen, zij het alleen met recepten.

Zo werd het beeld steeds diffuser. De officier van justitie vond dat de huisarts in de afhankelijkheidsrelatie tussen arts en patiënt misbruik van zijn gezag had gemaakt. Zij eiste daarom zeven maanden voorwaardelijke gevangenisstraf en een boete van 2.000 euro. Zijn advocaat meende dat het een seksuele relatie tussen twee volwassen mensen was geweest die niets met ontucht te maken had. Over twee weken zal de rechtbank een keuze uit deze twee opvattingen moeten maken. Geen gemakkelijke keuze.

F.RITS ABRAHAMS

Werkstraf voor ontuchtpleger

EMMEN/ASSEN ■ De rechtbank in Assen heeft de 41-jarige J. van W. uit Emmen veroordeeld tot een half jaar voorwaardelijke celstraf, honderd uur werkstraf en een verplichte reclassering. De man is schuldig bevonden aan ontucht met zijn minderjarige stiefkind. Afgezien van de werkstraf (180 uur) is de straf gelijk aan de eis van de officier van justitie.

Cel voor ontucht met 11-jarige

ROTTERDAM - De rechtbank in Rotterdam heeft een 29-jarige man uit Alblasserdam veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf wegens ontucht met een 11-jarig meisje uit Hellevoetsluis. Hij had het kind leren kennen op internet. De straf is het dubbele van wat de officier van justitie twee weken geleden had geëist. De man is al eens veroordeeld tot dertig maanden cel, waarvan tien voorwaardelijk, voor verkrachting van zijn voormalige vriendin.

Straf dreigt voor vermeende pedofiel

Advocaat-generaal Ruys heeft woensdag voor het hof van beroep van Brussel de bevestiging gevorderd van de gevangenisstraf die een 73-jarige man in 2002 kreeg voor de verkrachting van twee minderjarige meisjes. De aanklager kan zich wel verzoenen met een volledig uitstel van de straf.

Frans R. (Rombouts), een 73-jarige fietsmaker uit Steenokkerzeel, werd vorig jaar door de correctionele rechtbank tot drie jaar cel, waarvan negen maanden effectief, veroordeeld voor verkrachting en aanranding van de eerbaarheid van twee meisjes tussen 9 en 14 jaar.

R. ging in beroep tegen het vonnis. Hij bekent de feiten slechts gedeeltelijk en noemt een groot deel ervan verzinsels.

De feiten dateren van de eerste helft van de jaren 1990, maar kwamen pas in 2000 aan het licht, toen één van de meisjes met het verhaal naar buiten kwam en er klacht ingediend werd bij de onderzoeksrechter.

Drie meisjes hebben zich net als in eerste aanleg burgerlijke partij gesteld. Voor de feiten lastens één van hen werd R. in eerste aanleg vrijgesproken.

Het hof doet uitspraak op 2 april.

Rechter laat slachtoffers straf kiezen voor pedofiel

Het gebeurt niet elke dag: een rechter die de slachtoffers van een misdrijf de strafmaat laat kiezen. De Brusselse rechter Geo Raspé deed dat wel. Hij vroeg twee slachtoffers van een handtastelijke fietsmaker uit Steenokkerzeel welke straf hun voorkeur wegdroeg: een celstraf, of een verplichte behandeling.

De twee slachtoffers, die tien jaar hadden gewacht om klacht in te dienen, moesten niet lang wachten. „Eerst de cel”, was het antwoord van een van de meisjes. „Ik weet dat pedofielen het in de gevangenis niet onder de markt hebben. De andere gedetineerden pikken dergelijke feiten immers niet. Pas daarna zou hem een eventuele behandeling kunnen worden opgelegd.”

„De cel”, was ook het antwoord van het tweede slachtoffer. „De man woont immers naast een school. Als hij niet wordt opgesloten, maakt hij nog meer slachtoffers.”

Of de rechter rekening zal houden met de voorkeur van de slachtoffers, weten we pas op 2 april. (YB) NB 6-2

Slachtoffers bepalen straf voor aanrander

06/02/2003, Het Volk

Brussels rechter Geo Raspé liet gisteren twee meisjes, die in hun kinderjaren misbruikt waren, zelf oordelen over de straf van de dader: internering of celstraf.

Het antwoord volgde snel. „Eerst de cel in”, klonk het unaniem. „Pedofielen krijgen het daar hard te verduren. Bovendien kan hij dan geen andere slachtoffers meer maken. Daarna kan hij nog een behandeling volgen.”

Op 2 april spreekt de rechter zich uit over de zaak.

Vermist:

DONNY VAN MANEN
10 jaar.

Hij wordt gezocht door familie.

Kijk op www.vermist.nl of bel 0800-2080.

G+E 15/2

Drie daders seksueel geweld vast

PAR 13/2

(Van een verslaggeefster)

AMSTERDAM - De Sociale Jeugd- en Zedenpolitie heeft deze maand drie verkrachters aangehouden die ten minste negen meisjes, van wie vijf van ongeveer tien jaar, hebben aangerand of verkracht. Het gaat om mannen van achttien, twintig en 32 jaar. De verdachten blijken geen van allen woonachtig te zijn in Amsterdam.

De achttienjarige man werd in Amsterdam-Oost aangehouden. Hij heeft op 17 januari een eveneens achttienjarige vrouw onder een viaduct bij de Gooiseweg verkracht en beroofd. De vrouw reed met haar fiets onder het viaduct, toen zij plotseling werd vastgepakt en meegesleurd door de man.

Onderzoek naar de buitgemaakte spullen leidde naar de man. Dna-onderzoek wees uit dat hij de dader was. De man wordt ook verantwoordelijk gehouden voor de verkrachting van een 24-jarige vrouw op de Wibautstraat in november 2001. Dit slachtoffer fietste op 25 november van het Amstelstation in de richting van het Weesperplein en werd in de buurt van de Graaf Florisstraat van haar fiets de bosjes ingetrokken, waar ze werd beroofd en verkracht. De politie heeft destijds negen

tips binnengekregen over de verkrachting van deze vrouw. Vorige week hield de politie een 32-jarige man aan die zes meisjes van rond de tien jaar heeft verkracht in Zuidooit. De man was de laatste maanden actief. De politie was al enige tijd naar hem op zoek. In november 2002 werd hij ook al eens aangehouden. Dat was toen op verdenking van verkrachting van een minderjarig meisje. Daar is nog geen duidelijkheid over. Uit dna-onderzoek is nu gebleken dat hij eveneens te maken heeft met een verkrachting in 1999. De politie onderzoekt of hij ook verantwoordelijk is voor een aantal andere, nog onopgeloste zedendelicten. De twintigjarige man is aangehouden vanwege een brute verkrachting van een vrouw in haar woning in Osdorp. Het slachtoffer werd begin januari in haar woning overlopen door de man. Onder bedreiging van een mes bond hij haar vast en verkrachtte hij haar. Bij het verlaten van de woning nam de man diverse spullen van de vrouw mee. Ook hier leidde sporenonderzoek naar de man. Dna-onderzoek wees ook in dit geval uit dat hij de dader is. De verdachte is inmiddels overgedragen aan de politie in Utrecht. Bij een soortgelijke verkrachting van een inwonster van Utrecht zijn sporen aangetroffen die wijzen in de richting van deze verkrachter. Hij is mogelijk verantwoordelijk voor meerdere zware misdrijven in de regio. De politie heeft de laatste tijd voor een deel in relatieve stilte aan de zaak gewerkt. Niet alle vergrijpen werden gemeld. Daarbij speelde ook de privacy van de slachtoffers een rol, aldus de verklaring van de politie Amsterdam-Amsteland.

Zeven mannen aangehouden in verkrachtingszaak

NRK

Door onze correspondent LEEUWARDEN, 6 FEBR. Een 44-jarige man uit Leeuwarden is aangehouden op verdenking van ontucht en verkrachting van negen jongens uit Harlingen en Leeuwarden tussen de dertien en zeventien jaar. Dat zou de afgelopen twee jaar zijn gebeurd in de woning van de man. De man is al in november aangehouden door een arrestatieteam en moet 18 februari voor de rechtbank van Leeuwarden verschijnen. Lopende het onderzoek zijn nog zes personen aangehouden, jongens tussen de zestien en 23 jaar, die verdacht worden van seksuele delicten en vermogensdelicten. Een van hen, een 19-jarige Leeuwarder, zit nog vast.

Arrestaties in serie wrede verkrachtingen

TEL 13/2

Van een onzer verslaggevers

AMSTERDAM, donderdag Met de arrestatie van drie verdachten hoopt de Amsterdamse politie een gedeeltelijk halt toegevoerd te hebben aan het veelvoud van verkrachtingen en aanrandingen waaronder inwonsters van de hoofdstad gebukt gaan.

Vorige week werd een 32-jarige man aangehouden, die ervan wordt verdacht in Zuidooit vijf minderjarige meisjes te hebben verkracht of aangerand. Dankzij dna-onderzoek van het Nederlands Forensisch Instituut kon worden vastgesteld dat de man zich al vanaf 1999 vergreep aan meisjes.

De politie sluit niet uit dat hij voor meer zedendelicten verantwoordelijk moet worden gehouden.

Dna-onderzoek bood ook uitkomst in het onderzoek naar de verkrachting van een 18-jarige vrouw, drie weken

geleden bij de Gooiseweg. De verkrachter vergreep zich niet alleen aan de vrouw, maar beroofde haar ook van haar spullen. Dankzij sporenonderzoek naar de buitgemaakte goederen kon de man worden opgespoord. Hij wordt ook verdacht van een verkrachting op de Wibautstraat in 2001. Ook een brute verkrachtingszaak in Osdorp lijkt opgelost, nu de Utrechts politie een 20-jarige man heeft aangehouden. Begin januari werd een vrouw in haar woning overlopen door een man, die haar onder bedreiging van een mes vastbond en verkrachtte. Ook

hij eigende zich spullen van de vrouw toe, wat dankzij uitgebreid onderzoek uiteindelijk tot zijn arrestatie leidde.

Seksmartelkamer of Oranje-archief

PAR 18/2

en vertrouwelijk stond erop. Ze maakten gewag van de seksuele voorkeur van hun onderbuurman, verwezen naar de Belgische zedendelinquent Dutroux en vroegen om hervatting van de bouw. De burenuize leidde tot een rechtszaak waarbij Salomsonson bestreed dat er een martelkamerje was. Het ging om een lo-ges- of strijkkamer waarin ook Salomsonson's archief was opgeborgen met daarin 'vertrouwelijke stukken betreffende het koninklijk huis'. Tijdens de rechtszaak dreigde Salomsonson van gedupeerde te veranderen in verdachte toen een bekende in het homocir-cuit verklaarde foto's aan Privé te hebben aangeboden met daarop een naakte Salomsonson in gezelschap van drie of vier ont-kleden, minderjarige jongens. Privé had er de handen niet aan durven branden. Een andere getuige zei Salomsonson met een minderjarige jongen in de weer te hebben gezien. De rechtbank vond de verklaringen niet relevant en veroordeelde de twee.

Ze noemen het de Nederlandse Dutroux-affaire: minderjarige jongetjes, een seksmartelkamer en lijken in de tuin. De dader: onderbuurman Frits Salomsonson, ex-adviseur van de koningin. Eis wegens smaad: vierhonderd euro.

VOR JAKOB Sietsema en Pierre Houben is het al jaren duidelijk. Onderbuurman Frits Salomsonson, de vroegere rechtseleerde raadsman van Hare Majesteit de Koningin en voormalig plaatsvervangend kantonrechter in Amsterdam, komt weg met zijn daden vanwege 'bescherming van boven'. Gisteren diende het hoger beroep. De rechtbank veroordeelde Sietsema in november 1999 tot drieduizend gulden en zijn levenspartner Houben tot vijfentwintig honderd gulden wegens belediging en smaad jegens hun vroegere buurman op het adres Keizersgracht 499. Sietsema liet het erbij zitten, Houben ging in appél. Hij verschiet gisteren niet wegens 'fysiek ongemak' en ook Salomsonson was er niet.

ROB ROMBOUITS

Sietsema en Houben kochten eind jaren zeventig de beletage Keizersgracht 499 van Salomsonson, die in het souterrain huiste. Omdat er steeds jongens aan huis kwamen die op de verkeerde bel drukten, installeerden ze een camera. Dan wisten ze of ze al dan niet open hoefden te doen. Houben zei eerder: "Ik heb zelf gezien hoe er werd afgerekend, op de stoep, met minderjarige jongens. Ik heb Salomsonson daarover aangesproken, want het gaf veel overlast. Dan beloofde hij beterschap en klaagde dat het hem zo veel geld kostte." Beiden konden vanuit hun woning via een koepel zien wat de onderbuurman met de jongens uitvoerde.

Na een klacht liet Bouw- en Woningtoezicht de restauratie stilleggen omdat een vergunning ontbrak en sloop van het opkamerje 'onttrekking van woonruimte' inhield. Met een walmende open riolering voor de tuindeur schreven de twee in september 1996 een brief aan de toenmalige burgemeester, Schelto Patijn. Persoonlijk

Geen bewijs in incestzaak

van een onzer verslaggevers

APELDOORN - Justitie heeft een vermeende incestzaak in Apeldoorn geseponneerd omdat de verklaringen van de slachtoffers niet met elkaar in overeenstemming waren. In deze zaak werd een nu 51-jarige man ervan beschuldigd dat hij zijn kinderen van 13, 17, 18 en 20 jaar enkele jaren zou hebben misbruikt.

De man is later naar Epe verhuisd. Woordvoerder S. Dietze van het Openbaar Ministerie in Zutphen bevestigt dat de officier van justitie de zaak heeft geseponneerd omdat hij onvoldoende grond ziet om tot vervolging over te

gaan. De reden daarvoor is volgens Dietze dat de slachtoffers verklaringen hebben afgelegd die onvoldoende met elkaar overeen komen. De Apeldoornse politie wil geen mededelingen over de zaak doen. De moeder van de slachtoffers zou bij het Gerechtshof in Arnhem een klacht hebben ingediend over het onderzoek door de politie. Het hof kon dat gistermiddag niet bevestigen. Volgens dagblad De Telegraaf moest justitie de verdachte laten gaan als gevolg van 'geblunder' van de politie, die ongeoorloofde verhoormethoden zou hebben toegepast. Dietze ontkent zo'n verband.

kidnappen maar dat mislukte. Dat kind werd eveneens naar zijn auto gelokt en hij probeerde haar verschillende keren in het voertuig te dwingen maar het meisje rende weg. De man ging erachteraan. Het kind vertelde meteen aan haar moeder wat er gebeurd was. De vrouw kon nog net de rode auto van de dader zien en zijn nummerplaat noteren.

Dat leidde tot de arrestatie van de dader. De 37-jarige Gentenaar ging over tot bekentnissen. Hij vertelde dat hij handelde onder invloed van alcohol. De man heeft een zoontje uit een vorige relatie.

„Mijn meisje durft het huis niet meer alleen uit” - 27/02/2003, Het Nieuwsblad Geert NEYT Kinderlokker bood

Moeder drie jaar in cel omdat ze dochter (13) laat verkrachten

HASSELT - Omdat ze haar dochtertje van 13 liet verkrachten, kreeg een vrouw (40), uit Hechtel-Ekxel, gisteren van de correctionele rechtbank in Hasselt drie jaar cel, waarvan de helft met uitsluiting. Ze werd ook voor 10 jaar uit haar rechten ontzet. Tijdens een onderzoek naar haar ontuchthuis bleek dat een man van 66, uit Houthalen-Helchteren, tussen oktober 1999 en maart 2001 geregeld bij de vrouw thuiskwam. De moeder en haar toen 13-jarig dochtertje bezochten ook de man in zijn woning. De zestiger bekende dat hij met medeweten van de moeder geregeld seks had met het dochtertje. De man kreeg wegens verkrachting twee jaar, waarvan 16 maanden met uitsluiting. Hij is voor vijf jaar zijn rechten kwijt. Beiden moeten het kind voorlopig 3.750 euro betalen. Een expert moet nog bepalen hoe getraumatiseerd het kind is. (MSH) 14.2.03

zevenjarige prooi een sigaret aan

„Ons dochtertje durft niet meer naar school. Zij heeft overal schrik van”, zegt de vader van het zevenjarige meisje dat maandagnamiddag op het nippertje ontsnapte aan een kinderlokker. Een ander meisje van negen jaar uit dezelfde Gentse buurt kwam er minder goed van af. Zij werd enkele minuten later ruw ontvoerd en aangerand. De 42-jarige pedofiel kon een uur later al worden opgepakt bij zijn moeder thuis in Wondelgem. De man werd in 2000 en 2001 al verdacht van gelijkaardige feiten maar nooit veroordeeld.

„Mijn dochtertje is helemaal

van de kaart. Die mensen van Slachtofferhulp doen natuurlijk hun werk maar eens zij de deur achter zich hebben dichtgetrokken, sta je er alleen voor, hé. Mijn meisje durft niet meer naar school, heeft angst om alleen in bad te gaan, is overal bang

Seksueel misbruik leidt niet per se tot pedofilie

Tel, 7 feb
LONDEN - Een verleden van seksueel misbruik leidt bij mannen in de meeste gevallen niet automatisch tot pedofilie. Dat meldde de BBC vrijdag op basis van een Brits onderzoek.

Volgens het Instituut voor Kindergezondheid in Londen blijkt dat een op de acht daders zelf slachtoffer is geweest van seksueel misbruik. De resultaten van het onderzoek zijn opmerkelijk omdat tot nu toe werd aangenomen dat de meeste pedofiele mannen zelf in hun jeugd zijn misbruikt.

Volgens onderzoekers spelen andere factoren een belangrijke rol bij het herhalen van het patroon van seksueel misbruik. Zo lopen misbruikte kinderen die zijn verwaarloosd, opgegroeid in een gewelddadig gezin of door een vrouw misbruikt, drie keer zoveel kans om op latere leeftijd seksueel misbruik te begaan. De Britse studie is gebaseerd op onderzoek onder 224 slachtoffers van seksueel misbruik. Slechts 26 (12 procent) van hen hadden zich op latere leeftijd schuldig gemaakt aan dit misdrijf. De onderzoekers gaan ervan uit dat de bevindingen kunnen leiden tot een nieuwe behandelingsmethode voor de daders.

BBC News, Friday, 7 February, 2003, 00:00 GMT
Sex abuse victims become paedophiles

The study challenges perceptions about sexual abuse. Most men who were sexually abused as boys do not go on to abuse children themselves, a study suggests. Researchers at the Institute of Child Health in London have found evidence to suggest that just one in eight continues the cycle of abuse. They said the finding indicate that the risks of victims becoming abusers is much less than previously thought. Researchers found that other factors play an important role in determining who is most likely to go on to abuse. Professor David Skuse and colleagues identified 224 men who had been sexually abused as children.

Sex offences

They examined their medical and social services notes and also any criminal record files. They found that 26 of the 224 former victims went on to commit sexual offences. In almost all cases, these involved children outside their family. The average age at which they began to abuse others was 14. The researchers discovered that a number of key factors

appeared to significantly increase the chances of a former victim becoming an abuser.

For instance, children who had little supervision and were neglected and had been abused by a female were three times more likely to become abusers later in life.

Children who witnessed violent behaviour within their families were also three times more likely to abuse others. In addition, one in three of those who went on to abuse had a history of being cruel to animals when they were younger.

This compares to just one in 20 of victims who did not go on to abuse children themselves. Writing in The Lancet, the researchers said: "Our results show that the risk of childhood victims of sexual abusers becoming abusers themselves is lower than previously thought. "Public concern about paedophilia is rising. Our results suggest that other early life experiences can substantially increase the risk of behaviour, above and beyond the fact of sexual victimisation."

New treatments

They suggested that the findings could be used to develop new treatments for victims of child abuse to prevent them becoming abusers. "Our findings are of potential importance to a wide range of medical and other specialists who become professionally involved with both the victims and perpetrators of child sexual abuse," they said. In an accompanying editorial, Dr Paul Bouvier from Service de Sante de la Jeunesse - a child protection agency in Geneva, called for further research to examine why some victims did not become abusers. He said: "How did these individuals manage to get out of the circle of repetition of the abuse, to avoid other risks, and to develop a meaningful life in spite of their terrible history. "There is much to be learnt from resilient individuals."

EU bestrijdt seksueel geweld
BRUSSEL De Europese Unie investeert de komende vier jaar € 41 miljoen in de preventie van geweld tegen vrouwen en kinderen. Uit een recent rapport van de Commissie blijkt dat seksueel geweld de meest frequente vorm van agressie is in de vijftien lidstaten van de EU. In '97 trok de Unie al eens € 13 miljoen uit voor de bestrijding ervan, maar dat bedrag volstaat niet om de 1.800 projectvoorstel- len te financieren. Daarom wordt het budget voor de komende vier jaar fors opgetrokken. Het zogenaamde Daphne-programma financiert projecten rond slachtofferhulp, opleiding, vrijwilligerswerk en onderzoekcentra. Ze kunnen betrekking hebben op diverse aspecten van de problematiek: geweld op school, op het werk of in het gezin, maar ook seksuele exploitatie, mensenhandel of genitale verminking.

Jaarlijks 100 tbs'ers (even) zoek

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 14 FEBR. Jaarlijks ontsnappen gemiddeld honderd tbs'ers tijdens hun proefverlof. Een groot deel van hen keert binnen enkele dagen terug of kan worden aangehouden. Twee tot drie komen helemaal niet meer terug en worden ook niet meer aangehouden.

Justitie zegt desgevraagd dat het aantal ontsnappingen en het aantal tbs'ers dat niet terugkeert of opnieuw wordt aangehouden al jaren constant is. Alleen over tbs'ers die uit de kliniek ontsnappen en wor-

Onderzoek naar kwaliteit van zorg in tbs-instelling

Van onze verslaggever
Ellen de Visser
AMSTERDAM

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) onderzoekt de kwaliteit van de zorg in tbs-instelling Veldzicht in Balkbrug tekortschiet. Acht tbs-gestelden hebben vorige maand bij de Inspectie ernstige klachten ingediend tegen hun behandelaars. De tbs'ers menen dat de kliniek de wet overtreedt en fouten maakt.

De inspectie wil van Veldzicht weten wie in de instelling bepaalt welke tbs'ers naar de longstay-afdeling gaan. De tbs-gestelden verwijten Veldzicht dat bij conflicten wordt bedreigd met opname op de longstay. Dat is in strijd met de wet die bepaalt dat een onafhankelijke commissie daar over moet oordelen en pas nadat een tbs'er in twee klinieken zonder succes is behandeld.

Ook over dossiervorming en rapportage aan de rechtbank heeft de IGZ een aantal vragen. Tbs'ers klagen dat in hun dossier grove fouten staan die niet worden gewijzigd. Die spelen soms een cruciale rol bij verlengingsadviezen van de rechtbank. De inspectie wil onder meer weten of tbs'ers commentaar mogen leveren op de inhoud van hun dossier en of hun aanmerkingen aan de rechter kenbaar worden gemaakt.

Oplossing zedenzaken via landelijke databank stukt

DEN HAAG/GPD - De opsporing van zedenmisdadigers schiet tekort door een gebrekkige uitwisseling van gegevens. Vorig jaar hebben politiekorpsen slechts een kwart van de zedenzaken gemeld bij de landelijke databank die speciaal hiervoor is ingesteld. Zedenrechercheurs missen daardoor essentiële informatie over de mogelijke betrokkenheid van verdachten bij andere zaken.

Dat zegt landelijk coördinator Hagen van de zedenzaken-databank Viclas, die is ondergebracht bij de dienst Nationale Recherche Informatie (NRI) in Zoetermeer. Vijf jaar geleden is het uit Canada afkomstige Viclas-systeem met hooggespannen verwachtingen in Nederland geïntroduceerd. In het Algemeen Politie Blad meldt Hagen dat het totale aantal zedenzaken in het Viclas-systeem voor vorig jaar uitkomt op ongeveer 260. Dat aantal 'verbleekt' volgens de NRI-coördinator bij de duizend verkrachtingen en aanrandingen die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft geregistreerd over 2002. Bijna driekwart van

den beschouwd als 'delictgevaarlijk' doet Justitie mededelingen.

Volgens een woordvoerder van het ministerie zijn de psychisch gestoorde gevangenen die ontsnappen tijdens een verlof vrijwel nooit delictgevaarlijk. „Dan zouden ze niet op proefverlof gaan. Dat feit zegt iets over de mate waarin zij door de kliniek als genezen worden beschouwd." Volgens de woordvoerder zijn in het getal van honderd ook de tbs'ers opgenomen die zich één of meerdere uren te laat melden na hun verlof.

Justitie wil niet zeggen welke

Hoogleraar: tbs bij verkrachters is nauwelijks effectief

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 26 FEBR. Een verdeling tot tbs is bij verkrachters en aanranders nauwelijks effectief. Meer dan de helft van de veroordeelden pleegt opnieuw een seksueel misdrijf, soms tijdens hun verlof. De behandeling van psychopatische patiënten kan zelfs contra-productief zijn, omdat deze patiënten bedrevener worden in het misleiden van anderen.

Dat blijkt uit een onderzoek van onder meer bijzonder hoogleraar forensische psychologie C. de Ruiter in het forensisch psychiatrisch instituut Dr. Van der Hoeven Kliniek in Utrecht. CDA en LPF hebben vanochtend in een reactie gepleit voor verplichte chemische castratie van verkrachters bij wie herhaling te verwachten valt. Nu krijgen tbs'ers alleen lustremmende medicijnen als zij daar zelf mee instemmen.

Het is voor het eerst in Nederland dat naar het recidivegevaar van deze groep is gekeken. Van alle verkrachters die tussen juli 1975 en februari 1996 in de Van der Hoeven tbs-kliniek werden opgenomen, in totaal 94 mannen, zijn 63 na verloop van tijd door de rechter vrijgelaten, van wie 33 tegen het advies van de kliniek in. Er zijn 28 mannen overgeplaatst en van drie gevallen is de behandeling om ande-

re redenen beëindigd. Van alle 94 onderzochte patiënten is 34 procent opnieuw veroordeeld voor een seksueel delict. Dat cijfer stijgt naar 55 procent als ook naar gewelddadige recidive wordt gekeken en 73 procent voor alle veroordelingen.

Nederland heeft dertien tbs-instellingen waar momenteel 1.300 criminelen zijn ondergebracht. Het aantal tbs'ers is sinds 1984 meer dan verdubbeld, toen waren er 500 gedetineerd. Ongeveer 20 procent van de tbs'ers recideert. Circa 175 veroordeelden wachten in huizen van bewaring nog op een plaats.

Bij tbs worden plegers van veelal ernstige misdrijven in een psychiatrisch ziekenhuis geplaatst en er behandeld. Van de seksueel deviant psychopaten, met name met seksueel afwijkende voorkeuren en een gebrek aan schuldgevoelens, gaat 82 procent opnieuw in de fout, zo meldt het rapport. De behandeling van deze groep kan zelfs een averechts effect hebben, omdat de patiënten daardoor beter worden in het misleiden van anderen.

„Schijn aanpassing maakt onderdeel uit van de stoornis", aldus De Ruiter. Het ministerie van Justitie hanteert een recidivecijfer van 20 procent voor alle tbs'ers. Maar in dat cijfer worden ook groepen meegerekend die weinig recidiveren, zoals incestplegers. Het werkelijke recidivecijfer is volgens de onderzoekers nog hoger, omdat veel seksuele delicten niet bij de politie worden gemeld en niet alle delinquenten worden gearresteerd en veroordeeld.

• RECIDIVE: pagina 3

Psychopaten vaak onverbeterlijk

Van onze verslaggevers
AMSTERDAM/DEN HAAG
VX 27/2

Psychopaten met seksueel afwijkende fantasieën blijken veel vaker in herhaling te vallen dan tot dusver is aangenomen. Ruim 80 procent begint na verblijf in een tbs-kliniek weer een zedenmisdrijf. Kamerleden reageren geschokt op de nieuwe cijfers. De nieuwe inzichten blijken uit onderzoek van hoogleraar Corine de Ruiter van de Universiteit van Amsterdam. Zij onderzocht verkrachters en aanranders uit de Van der Hoeven-kliniek. Het mi-

Onbehandelbaar

VX 28/2

Commentaar

Zijn seksuele delinquenten criminelen of eerder patiënten? Deze vraag is actueel geworden nu uit onderzoek naar voren komt dat het aantal recidivisten onder hen zeer groot is. Dit geldt met name voor zogeheten psychopaten met seksueel afwijkende fantasieën. Ruim 80 procent van hen begint na verblijf in een tbs-kliniek opnieuw een misdrijf. Dit hoge getal contrasteert sterk met het cijfer van 14 procent recidivisme voor alle zedenmisdadigers, dat het ministerie van Justitie hanteert. De oorzaak daarvan is dat het ministerie nooit uit-

► Pagina 3: Longstay in kliniek lijkt beste oplossing.

Recidive tbs'ers verbijstert Kamer

Toch geen meerderheid voor chemische castratie

Van onze verslaggever Jan Hoedeman DEN HAAG

De Tweede Kamer reageert geschokt op het grote aantal recidivisten onder seksuele delinquenten die een tbs-behandeling hebben ondergaan. CDA en LPF vinden verplichte chemische castratie een optie. De meeste andere fracties vinden dat die behandelingsmethode op vrijwillige basis geïntensiveerd moet worden.

Het onderzoek van de Van der Hoevenkliniek betrof 94 aanraders en verkrachters die tbs hadden gekregen. Van hen gingen er in totaal 32 opnieuw in de fout. Van de 94 aanraders en verkrachters werden er 17 gekarakteriseerd als psychopaat met een seksuele afwijking. Van die zeventien verloren er veertien (82 procent) in herhaling.

De Kamedspecialisten ervoeren die percentages als schokkend. Tot nu toe werden allerlei recidivisten bij elkaar opgeteld: van snelheidsovertreders tot verkrachters. Het gemiddelde percentage recidivisten van alle typen delicten kwam uit op 20 procent.

PvdA-Kamerlid Aleid Wolfsen wil nu dat minister van Justitie Donner alle dadergroepen splitsit, zodat er gericht beleid kan worden gevoerd op delinquenten die de samenleving onveilig maken. VVD-Kamerlid Clemens Cornielje signaleert: 'Als er een zo hoog percentage recidivisten is, dan werkt die tbs-behandeling kennelijk niet. Daar moet op-

nieuw naar gekeken worden.' CDA en LPF zijn voorstander van verplichte chemische castratie. Sybrand van Haersma Buma (CDA) zegt dat tbs'ers die klaar zijn met behandeling, maar waar men verder niets meer mee kan, voor de keuze moeten worden gesteld: 'Of het verlenen van de tbs, of de maatschappij weer in, maar dan verplicht chemisch gecastreerd.'

Degenen die weliswaar uitbehandeld zijn in de tbs-kliniek, maar niet in de maatschappij willen terugkeren, kunnen naar veel goedkopere longstay-verblijven, waar ze levenslang worden verpleegd.

D66'er Boris Dittrich vindt de uitdrukking chemisch castreren verschrikkelijk klinken 'Alsof je

penis eraf wordt gehakt. Maar het gaat om een injectie met libidoremmende stoffen.' Dittrich is voorstander van de behandelingsmethode op vrijwillige basis.

GroenLinks-fractie-leider Femke Halsema kan zich onder voorwaarden voorstellen dat er sprake is van chemische castratie. 'Maar het moet zeer terughoudend worden gebruikt en mag niet leiden tot meer vrijlatingen.'

Evenals VVD'er Clemens Cornielje twijfelt Halsema over het effect van deze methode. Beiden vinden dat er meer onderzoek naar moet worden gedaan. Cornielje vindt dat het getal van 82 procent recidive drastisch omlaag moet worden bijgesteld. 'Op deze manier is het gevaar voor de samenleving veel te groot.'

Slachtoffer ingelicht over vrijlating

De afgelopen jaren zijn er verscheidene geruchtmakende zedenzaken geweest waarbij de daders al eerdere veroordelingen of behandelingen achter de rug hadden.

Zo was Jan S. die in 1999 de 7-jarige Chanel Naomi Eleveld in Assen verkrachtte en vermoordde, drie jaar ervoor veroordeeld vanwege de verkrachting van een tiener.

De Tweede Kamer reageerde geschokt op die zaak en eiste van toenmalig minister Korthals van Justitie een hardere aanpak van verkrachters. Er volgde een golf van eigenrichting; overal in het

land werden (vermeende) pedofielen belaagd.

Sindsdien zijn er enkele maatregelen genomen. Zo kan de vroegde invrijheidsstelling van zedendelinquenten voortaan worden gekoppeld aan speciale voorwaarden, bijvoorbeeld verplichte therapie.

Sinds twee jaar licht het OM slachtoffers van zedenzaken in als hun dader vrijkomt. DNA van veroordeelden kan worden opgenomen in een databank. Dat kan hen ervan weerhouden nieuwe delicten te plegen. De proeftijd voor ex-tbs'ers is bovendien verlengd naar zes jaar.

Behandeling verkrachters faalt

Door Ad Bergsma, AD 27/2

De TBS-behandeling van verkrachters helpt veel minder goed dan vaak is voorgesteld. Zeker 82 procent van de seksueel deviante psychopaten - mensen met seksueel afwijkende voorkeuren en een gebrek aan schuldgevoelens - vervalst na ontslag in dezelfde fout. 'Je kunt niet concluderen dat deze mensen onbehandelbaar zijn, maar wel dat wat we nu doen niet helpt', aldus hoogleraar forensische psychiatrie Corine de Ruiter. De cijfers zijn afkomstig uit onderzoek dat binnenkort in het vakblad De Psycholoog gepubliceerd zal worden.

Eenderde van de onderzochte verkrachters maakte zich na vrijlating opnieuw schuldig aan aanranding of verkrachting. De helft werd later veroordeeld voor een geweldsdelict.

De terugval was nog groter onder de daders met een afwijkende seksuele voorkeur. Een verkrachting vindt hen bijvoorbeeld meer op dan gewone seks. Anderen kicken op geweld. Ook psychopaten vervallen

Gedrag van verkrachters is heel voorspelbaar

Kun je voorspellen of een verkrachter opnieuw in de fout ingaat? Uit vandaag gepresenteerd onderzoek blijkt van wel. Psychopaten met een seksueel afwijkende voorkeur kunnen beter vast blijven zitten.

Door onze redacteurs CLAUDIA KAMMER en ESTHER ROSENBURG

ROTTERDAM, 26 FEBR. Dat verkrachters vaak opnieuw zedendelicten plegen, is al lang bekend. Noord-Amerikaans onderzoek heeft aangetoond dat dat vaak pas na lange tijd gebeurt, vaak na 15 tot 20 jaar. De recidivepercentages liggen na die periode op 39 procent voor verkrachters en 52 procent voor pedofielen daders. Maar welke zedendelinquenten vallen in herhaling en welke niet? Is het mogelijk om dat per geval te voorspellen?

Onderzoekers van de Dr. Henri van der Hoeven Kliniek in Utrecht hebben zich de afgelopen anderhalf jaar over die vraag gebogen. Hun bevindingen verschenen deze week in het tijdschrift De Psycholoog. Ze onderzochten 94 verkrachters en aanraders die tussen juli 1975 en februari 1996 in deze tbs-kliniek opgenomen waren na een veroordeling. Vijfentwintig van hen waren veroordeeld voor (poging tot) verkrachting, negentien voor (poging tot) aanranding. De slachtoffers waren in alle gevallen vol-

wassen vrouwen, geen kinderen. De daders waren toen ze hun delict pleegden gemiddeld 24,5 jaar oud en voor het merendeel blank, alleenstaand en zonder werk. Tweëntachtig van hen waren ten minste eenmaal eerder veroordeeld. Corine de Ruiter, bijzonder hoogleraar forensische psychologie aan de Universiteit van Amsterdam en verbonden aan het Trimbos Instituut, leidde het onderzoek. Met anderen spitte zij de dossiers van de 94 tbs'ers door. 'Wij hebben alle dossiers uitgesplitst naar risicofactoren', legt De Ruiter uit, 'Wat wij wilden weten is of psychopathische verkrachters met een afwijkende seksuele voorkeur vaker recidiveren.' Van de 94 onderzochte tbs'ers waren dat er zeventien. De Ruiter omschrijft ze als kilte personen, die manipulatief gedrag vertonen, emotioneel onbegrijpelijk van anderen zonder daarvan een schuldgevoel over te houden. 'Verder denken ze niet na voor ze iets doen, en hebben ze

een neiging om te zoeken naar nieuwe prikkels, bijvoorbeeld het gebruik van drank en drugs.' De afwijkende voorkeur van deze tbs'ers uitte zich bijvoorbeeld in pedofiele of seksueel sadisme. De onderzochte groep tbs'ers werden tussen 1977 en 2000 allemaal uit de Van der Hoeven Kliniek ontslagen. Een deel conform het advies van de kliniek, andere omdat de rechter een negatief advies naast zich neerlegde en de tbs niet verlengde. 'Voor rechtters weegt zwaar of de tbs-kliniek zit maar voor hetzelfde delict een gevangenisstraf van maar drie jaar zou hebben gekregen, kan het gebeuren dat de rechter zo iemand vrijlaat, terwijl de kliniek adviseert de tbs te verlengen.' Directeur behandelingen Jan Gerrits van de Dr. Van der Hoeven Kliniek, zegt dat rechtters soms niet naar deskundigen luisteren omdat iemand behandelen iets anders is dan een advies

percentage al hoger. 55 procent werd opnieuw veroordeeld voor een zedendelict, soms al gepleegd tijdens een verlof. Bij 35 procent ging het om zedendelicten. Voor de psychopaten met een seksueel deviante voorkeur lag het recidivepercentage nog veel hoger. 'Meer dan 80 procent pleegde na ontslag opnieuw een zedendelict.' Het recidivepercentage van Justitie, 20 procent, geeft een vertekend beeld, zeggen de onderzoekers, omdat daarin ook daders zijn meegerekend die een kleine kans hebben op recidive. Incestplegers bijvoorbeeld. Een woordvoerder van Justitie zegt niet van het onderzoek te schrikken. De recidivecijfers zijn wat hoger, 'dat klopt', maar ze noemt het onderzoek achterhaald. 'Die 16 psychopaten met seksueel afwijkend gedrag, zouden nu niet meer worden vrijgelaten', zegt ze. Sinds enkele jaren zijn daar de longstay-afdelingen voor. En door een nieuwe methode van risicotaxatie kunnen recidivepercentages lager worden.

Het ministerie van Justitie ging er toe toe altijd van uit dat 20 procent van alle tbs'ers recidiveert. De onderzoekers van de Van der Hoeven Kliniek kwamen tot de ontdekking dat deze cijfers een onderschatting zijn van de werkelijke recidivepercentages. 'Als je alleen kijkt naar zedendelinquenten, is het recidivepercentage al hoger. 55 procent werd opnieuw veroordeeld voor een zedendelict, soms al gepleegd tijdens een verlof. Bij 35 procent ging het om zedendelicten. Voor de psychopaten met een seksueel deviante voorkeur lag het recidivepercentage nog veel hoger. 'Meer dan 80 procent pleegde na ontslag opnieuw een zedendelict.' Het recidivepercentage van Justitie, 20 procent, geeft een vertekend beeld, zeggen de onderzoekers, omdat daarin ook daders zijn meegerekend die een kleine kans hebben op recidive. Incestplegers bijvoorbeeld. Een woordvoerder van Justitie zegt niet van het onderzoek te schrikken. De recidivecijfers zijn wat hoger, 'dat klopt', maar ze noemt het onderzoek achterhaald. 'Die 16 psychopaten met seksueel afwijkend gedrag, zouden nu niet meer worden vrijgelaten', zegt ze. Sinds enkele jaren zijn daar de longstay-afdelingen voor. En door een nieuwe methode van risicotaxatie kunnen recidivepercentages lager worden.

Psychopaten verbergen zich vaak achter een masker van gezontheit en kunnen charmant, beleefd en betrokken overkomen. De onderzoekers houden er serieus rekening mee dat tbs-therapeuten dit nog verder kunnen verbeteren. Hun reacties leren psychopaten precies welk gedrag het meest in de smaak valt en dat gebruiken ze later om slachtoffers in te palmen.

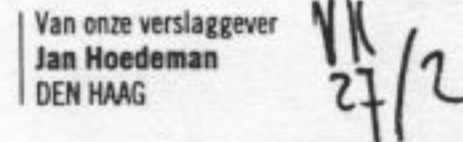
Volgens onderzoeker De Ruiter is een fundamenteel falen van het systeem zichtbaar geworden. 'We behandelen wel, maar weigeren te investeren in wetenschappelijk onderzoek naar wat wel en niet helpt.' Behandelaars moeten voor

De Ruiter is het meest onmogelijk, maar niet onmogelijk, om het gedrag van psychopaten met een seksueel deviante voorkeur te veranderen. Als delinquent dat zelf maar wil. Ditecteur Gerrits zegt dat in zijn kliniek vorig jaar twaalf van de achtien verkrachters aan anderszins bereid waren om libidoremmende middelen te slikken. De Ruiter: 'Tbs'ers tot hun dood opsluiten zonder ze nog te behandelen, zoals al gebeurt met de ernstigste gevallen, vind ik etisch onverantwoord. Het is net als met AIDS. Het is te vroeg om te zeggen: daar is een remedie te vinden.'

Notoire recidivezaken

Door onze redacteurs ROTTERDAM, 26 FEBR. Jan S. bekende in augustus 1999 dat hij de 7-jarige Chanel Naomi Eleveld heeft verkracht en vervolgens versoort in de kruitruimte van zijn huis in Assen. Het is niet de eerste keer dat hij wordt vervolgd. In 1996 wordt hij veroordeeld voor de verkrachting van een minderjarige meisje. Jan S. moest 10.000 gulden schadevergoeding betalen en zat drie

Mesdag Kliniek in Groningen. In 1987 was het volgens de Zwolse rechtbank verantwoord zijn tbs-behandeling vervoegd af te breken. Behandelingslaars en het openbaar ministerie waren het hier niet mee eens. In de drie daarop volgende zomers vermoordde hij ten minste drie kinderen onder wie de 11-jarige Jessica Laven uit het Blokker. Michel S. had haar misbruikt en vermoord. Nu heeft hij 20 jaar cel met tbs.

een groot deel vertrouwen op hun eigen intuïtie en die is feilbaar.

De onderzoekers volgden 94 mannen die in de periode tussen juli 1975 en februari 1996 waren opgenomen in de Dr. Henri van der Hoeven Kliniek in Utrecht, een instituut dat is gespecialiseerd in de behandeling van misdadigers. Driekwart van hen was veroordeeld wegens (een poging tot) verkrachting van een volwassen vrouw. De anderen hadden een aanranding op hun geweten.

De terugval is het laagst bij mannen die de behandeling helemaal afmaken, zegt criminoloog Jan Niemantsverdriet van kliniek. Maar ook in deze groep vervalt een vijfde weer in het oude patroon.

Lang niet alle daders haalden het einde van de tbs-behandeling. Vaak ontsloeg de rechter ze tegen het advies van de kliniek van verdere behandeling. Rechters wegen de zwaarte van de straf ook af tegen de zwaarte van het misdrijf. Tegenwoordig lijken ze hiermee overigens veel terughoudender om te gaan.

In de Tweede Kamer willen CDA en LPF onverbeterlijke verkrachters verplicht chemisch laten castreren. Ze krijgen dan medicijnen waardoor de seksuele lusten minder worden. Maar volgens criminoloog Niemantsverdriet werkt dit alleen als mensen vrijwillig meewerken en langdurig en intensief begeleid worden.

„Het verplicht stellen van middelen die de seksuele driften verminderen, is voor ons zeker bespreekbaar”, zegt CDA-Kamerlid Haersma Buma. De LPF wil een onderzoek naar de effectiviteit.

De andere fracties zien meer in andere maatregelen, zoals meer effectieve behandelmethoden en het langdurig volgen van ex-tbs'ers via zendertjes of een meldplicht. Nu gebeurt dat circa 35 keer per jaar bij patiënten die hun dwanggevoelens wel willen, maar niet kunnen onderdrukken.

Alle partijen willen gevaarlijke daders vaker langdurig uit de maatschappij weren. „Het motto moet zijn: bij twijfel niet de straat op”, aldus VVD-Kamerlid Cornielje. „Als het gevaar voor herhaling te groot is, mogen de behandelaars iemand niet laten gaan.” Justitie heeft enige tijd geleden aangekondigd het aantal plekken voor langdurig verblijf te willen uitbreiden.

Tbs heeft bij verkrachters weinig effect
(Van een verslaggeefster)
Het Parool, 26-2-2003

AMSTERDAM - PAR 26/2
Psychiatrische behandeling van notoire verkrachters lijkt weinig zin te hebben. Meer dan de helft van de echte psychopaten onder de tbs-gestelden vervalt in herhaling, niet zelden al tijdens het verlof uit de psychiatrische kliniek. Dat blijkt uit een onderzoek in de Dr Henri van der Hoevenkliniek (tbs-kliniek) in Utrecht.

De Van der Hoevenkliniek is gespecialiseerd in de behandeling van zedendelinquenten. Hier heeft Corine de Ruiter gedurende twintig jaar (van 1975 tot 1996) in totaal 94 verkrachters onderzocht en gevolgd. Van de seksueel deviante psychopaten, mensen met seksueel afwijkende voorkeuren en een gebrek aan schuldgevoelens, gaat 82 procent opnieuw in de fout, zo meldt De Ruiter haar rapportage. Het gaat in haar onderzoek om delinquenten die niet zo zeer psychiatrisch ziek zijn alsweg een zwaar gestoorde persoonlijkheid hebben: de zogenoemd gewetenloze, meestal redelijk intelligente, daders, mannen die echt nergens mee zitten en die, als ze ook nog zijn behept met seksueel afwijkende voorkeuren, als seriedaders enorme schade aanrichten bij hun slachtoffers.

De Ruiter gaat in haar conclusies nog een stapje verder: behandeling van deze specifieke groep kan zelfs een averechts effect hebben, omdat de patiënten daardoor handiger worden in het misleiden van anderen. Tot voor kort luidde, tevens op grond van wetenschappelijk onderzoek, de stelling dat van alle tbs-gestelden twintig procent recidiveert. De Ruiter onderzocht uit de hele tbs-bevolking nu een zeer specifieke groep. Eerder werd in Canada grootschalig onderzoek gedaan naar het effect van psychiatrische behandeling van zedendelinquenten: daaruit bleek dat zeventien procent van de daders terugvalt en dat dat percentage na psychiatrische behandeling daalt tot twaalf.

Uit eerder onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoeks en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van justitie bleek dat behandeling van zedendelinquenten vooral bij incestplegers redelijk succes heeft: alleen al het wijzen op gevolgen voor slachtoffers bijvoorbeeld, slaat aan bij mensen die zich kunnen verplaatsen in anderen. Verkrachters, de echte psychopaten, vormen de moeilijkst behandelbare groep.

De kanttekening bij de bevinding van De Ruiter moet zijn dat de wijze waarop zedendelinquenten in tbs worden behandeld grote veranderingen heeft

Uit onderzoek: onverbeterlijke verkrachters nooit meer vrij

UTRECHT, donderdag 27/2 Van een onzer verslaggevers
In de Nederlandse tbs-klinieken huist een groep onverbeterlijke verkrachters voor wie de huidige behandeling zinloos is. De kans dat zij na hun vrijlating in herhaling vallen is groter dan tachtig procent. Deze groep van naar schatting enkele tientallen seksuele psychopaten zou daarom nooit meer vrij mogen komen.

Dit stelde gisteren J. Niemantsverdriet, als jurist en criminoloog werkzaam bij de Dr. Henri van der Hoeven Kliniek, een tbs-inrichting in Utrecht.

Hij reageerde hiermee op een in de kliniek uitgevoerd onderzoek naar het in herhaling vallen van verkrachters en aanranders onder tbs-patiënten. „We hebben nu in Nederland zo'n 1300 gevallen van tbs”, rekt Niemantsverdriet voor. „Daarvan gaat het in 25 procent om seksuele delinquenten. Een klein deel van hen is onverbeterlijk. Dat zullen er enkele tientallen zijn.

Hun zou je eventueel levenslang moeten geven.”

Onder leiding van prof. C. de Ruiter, hoogleraar forensische psychologie aan de Universiteit van Amsterdam, onderzochten twee medewerkers van de Van der Hoeven Kliniek de kans op herhaling, recidive, onder 94 tbs-patiënten. De onderzochte groep betrof verkrachters en aanranders die tussen 1975 en 1996 opgenomen waren geweest in de Utrechtse kliniek.

De meest opvallende uitkomst van het onderzoek was dat seksueel gefrustreerde psychopaten extreem hoog scoorden bij de herhaling van een seksueel misdrijf: 82 procent. Veertien van de zeventien seksuele criminelen in deze categorie vielen in herhaling. Conclusie van de onderzoekers: voor deze groep heeft een tbs-behandeling geen zin.

In een reactie liet het ministerie van Justitie weten dat in de praktijk veel onverbeterlijke sekscriminelen al niet meer worden behandeld en in feite levenslang gevangens blijven.

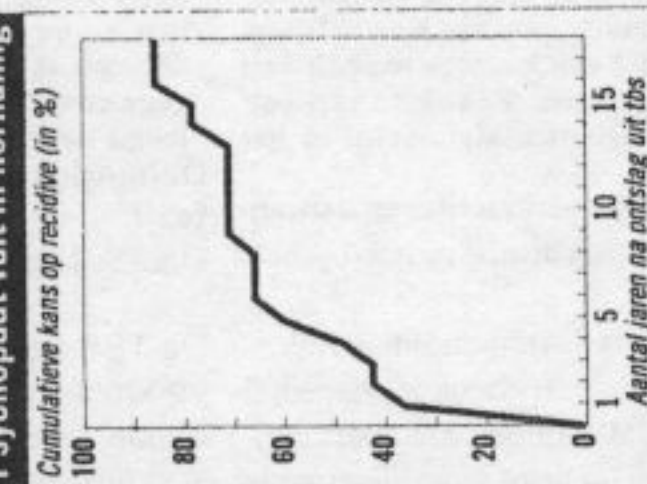
ondergaan. Tot medio jaren negentig werd de behandeling gebaseerd op de psychoanalyse. Daarna is men overgegaan op gedragstherapeutische behandeling.

De Ruiter vindt dat meer onderzoek moet worden gedaan naar de effecten van chemische castratie en agressieremmende medicijnen. Ook zouden tbs'ers na hun vrijlating langer en intensiever gevolgd moeten worden.

Voorals seksuele psychopaten blijven gevaarlijk, ook na tbs

Achtergrond | Bepaalde seksuele delinquenten lijken, gezien het aantal recidivisten, onbehandelbaar

Psychoopaat valt in herhaling

2002/03 © de Volkskrant/Bron: De Psycholoog, maart 2003

onderscheid gemaakt tussen types delinquenten. Zo is bekend dat incestplegers nauwelijks opnieuw in de fout gaan. Identificatie van types met een verhoogd risico is belangrijk.

Volgens mr. dr. Jan Niemants-

De Ruiter deed met twee medewerkers van de Van der Hoevenkliniek onderzoek naar de 94 (mannelijke) verkrachters en aanranders die tussen 1975 en 1996 in de Utrechtse tbs-kliniek waren opgenomen. Van hen werden er 32 (34 procent) opnieuw veroordeeld voor een seksueel vergriep. Van de 94 zedendelinquenten werden er zeventien met speciaal ontwikkelde tests beoordeeld als psychoopaat met een seksueel afwijkend recidive-risico was ruim twee keer zo hoog: veertien van hen (82 procent) pleegden opnieuw een ernstig seksueel misdrijf.

Die percentages liggen beduidend hoger dan de cijfers die het WODC hanteert. Uit gegevens van het onderzoekscentrum van het ministerie van Justitie blijkt dat 14 procent van de voormalig ter beschikkinggestelde zedendelinquenten recidiveert met een seksueel misdrijf.

In die studie wordt echter een

de psychopaten met een seksueel afwijkend recidive-risico. Karakterisering van de persoon: gebrek aan inlevingsvermogen, het ontbreken van schuldgevoelens, manipulerend, vervult de plannings en extreem goed in het om de tuin leiden van hun behandelingspartners. Hun medewerking aan therapie is een schijnpassing: ze leren er hoe ze toekomstige slachtoffers nog beter kunnen misleiden. Geen therapie is afdoende om hen succesvol te behandelen.

Corine de Ruiter, hoogleraar forensische psychologie aan de Universiteit van Amsterdam (UvA), komt na een jarenlange studie onder voormalig tbs-gestelden tot dezelfde conclusie. Psychopaten met seksueel afwijkende fantasieën over bijvoorbeeld pijn, vernedering of seks met kinderen, gaan ondanks de vaak jarenlange behandelingen na hun ontslag uit de inrichting bijna allemaal opnieuw de fout in.

Psychopaten met een seksueel afwijkend recidive-risico in het misleiden van hun behandelingspartners. Als ze vrijkomen, vervallen de meesten in hun oude fout. De enige oplossing lijkt *longstay*, een zeer lang verblijf in een psychiatrische kliniek.

Van onze verslaggeefster
Ellen de Visser
AMSTERDAM

Drie jaar geleden organiseerde Dr. Henri van der Hoevenkliniek in Utrecht een symposium over het onderwerp *How sex-offenders fool us*. Nederlandse en Amerikaanse onderzoekers schetsten tijdens die bijeenkomst een verontrustend beeld over een specifieke groep zedendelinquenten:

verdrriet, jurist-criminoloog bij de Van der Hoevenkliniek heeft een groot deel van de huidige groep longstayers een ernstig zedendelict gepleegd. Pedoseksuelen met een voorkeur voor jongetjes blijken de laatste groep, zegt Niemantsverdriet.

De langst zittende tbs-patiënt zit nu veertig jaar vast. Tbs-kliniek Veldzicht in Balkbrug heeft zelfs een begraafplaats. Bij de invoering van de longstay werd gevreesd voor escalaties, vertelde forensisch psychiater Emmo Doddema, werkzaam in Veldzicht, vorig jaar op een symposium.

Doddema: „De gedachte was: je zet twintig tbs'ers met zware psychopathologie bij elkaar en je ontnemt ze het perspectief. Geveesd werd voor agressie, gijzelingen en zelfmoord.”

In werkelijkheid, zei hij, is bij veel tbs'ers in de longstay sprake van berusting, zelfs van opluchting. Chemisch castreren is een andere oplossing.

In steeds meer tbs-instellingen worden injecties met het medicijn Androcur geaccepteerd als aanvulling op de behandeling, aldus forensisch seksuoloog Jos Frenken. Chemische castratie biedt zedendelinquenten even 'vakanties' in hun hoofd, zoals Frenken het uitdrukt. Lichamelijke castratie is sinds 1969 wettelijk niet meer toegestaan.

Niemantsverdriet benadrukt dat medicijnen alleen werken in combinatie met therapie. „Alleen de seksuele drift verdwijnt, de agressie blijft. Na ontslag blijft controle nodig om te verifiëren of het middel daadwerkelijk nog wordt gebruikt.

De criminoloog benadrukt dat ook met verbetering van behandelmethoden winst valt te behalen. Hij noemt het een uitdaging om voor die laatste groep tbs'ers effectieve therapie te ontwikkelen. „Dat is maatwerk. En je zult als behandelaar altijd op je quivive moeten blijven.”

Tbs voor gestoorde desnoods levenslang

ALS BEHANDELING geen resultaat heeft, moet je vooral kijken naar de beveiliging. De discussie is dus nu: als de prognose zo slecht is, moet de rechter dan wel tbs opleggen? Dat zal invloed hebben op de sancties die de rechters in hun vonnissen opleggen.

Dat voorspelt de criminoloog Jan Niemantsverdriet van de tbs-kliniek Van der Hoeven in Utrecht. Gisteren presenteerde de kliniek de resultaten van een onderzoek naar de terugval in oude zonden (recidive) van zedendelinquenten. Uit het onderzoek, dat twintig jaar duurde, blijkt dat een relatief kleine, maar erg gewelddadige groep verkrachters onbehandelbaar is. Tbs heeft voor deze groep geen zin.

Uit het onderzoek komt naar voren dat van de 94 aanranders en verkrachters die in de periode 1976-1995 werden bekeken, behandeld en gevolgd, er achttien niet te behandelen bleken. Van die achttien pleegden zestien man na verloop van tijd opnieuw een gewelddadig zedendelict. In de statistieken komt dat neer op een recidive van 82 procent.

Die 82 procent lijkt nogal schokkend, maar de kleine aantallen waar het hier om gaat, gebieden enige voorzichtigheid: het is niet zo dat jaarlijks duizenden psychopaten rechters passeren en onbehandeld klinieken uitwandelen. Het zijn er naar schatting enkele honderden.

Niemantsverdriet: "Er zijn al-

Heel lang binnen houden, op medicatie zetten en, als ze ooit naar buiten gaan, omringen met een streng controlesysteem. Volgens criminoloog Jan Niemantsverdriet van de Van der Hoeven Kliniek is dat de enige manier waarop de maatschappij kan worden beschermd tegen klassieke psychopaten.

LOES DE FAUWE

tijd mensen geweest bij wie de behandeling vastliep. Deze groep werd er vóór dit onderzoek ook wel uitgevist. Van die 94 onderzochte mannen is een groot deel ook na mislukte behandeling hier overgeplaatst naar andere klinieken. Een deel kwam vrij, en bij hen is die hoge terugval gemeten."

Dramatisch

Intussen is er, sinds de onderzoeksperiode medio jaren negentig werd afgesloten, ook wel wat veranderd in de praktijk van de tbs, zegt Niemantsverdriet: "Tot ver in de jaren negentig gebeurde het met grote regelmaat dat rechters, die periodiek moeten beslissen over voortzetting van tbs, tegen het advies van psychiaters in de tbs beëindigden. Met dertig procent was dat in 1990 nog dramatisch. Nu gebeurt dat bijna niet meer. Maar zo blijf je wel met diezelfde groep zitten."

Levenslange gevangenisstraf legt de rechter zelden op. Toch kent het Nederlandse strafrecht

wel levenslang gestraften: in tbs-klinieken zit een beperkte groep van vaak oudere mannen die niet meer naar buiten mogen omdat ze een blijvend risico vormen voor de maatschappij.

De tbs-kliniek Veldzicht in Avereest opende vorig jaar een nieuwe, aparte afdeling, longstay, waar deze delinquenten worden gehuisvest. De reden was vooral praktisch: de plaatsen in tbs-klinieken zijn, door de intensieve begeleiding, duur. Daar moeten dus geen hopeloze gevallen jaren blijven zitten, zeker niet als er, zoals de laatste jaren het geval is, voor tbs-behandeling wachtlijsten van meer dan een jaar bestaan.

Ook bij de Pompestichting in Nijmegen is onlangs zo'n longstay-afdeling geopend, het Kempehuis. Daar is plaats voor veertig man. Volgens Niemantsverdriet zullen er nog meer van deze voorzieningen nodig zijn. Ook op dit soort afdelingen zal behandeling doorgaan, maar 'op een zacht pitje'. Niemantsver-

driet: "Soms gecombineerd met medicatie, zoals libido-remmende en agressieremmende middelen, maar dat moet de man wel willen."

Soms komen de aldus verpleegden, gewoon doordat ze oud worden, in zo'n fase dat ze niet meer gevaarlijk zijn en alsnog naar buiten mogen. Maar er zijn er ook die na dertig, veertig jaar 'beschermd leven' in de tbs-kliniek zo zijn gehospitaliseerd dat een zelfstandig leven buiten de kliniek helemaal niet meer haalbaar is. Zij zullen in gevangenschap oud worden en doodgaan.

Niemantsverdriet heeft het idee dat de bevindingen in de Van der Hoeven Kliniek gevolgen zal hebben voor de rechtspraak. "Bij de huidige stand van zaken in de psychologie hebben we methoden om risico's te taxeren. Je kunt de onbehandelbare types eruit halen. Dat kan gevolgen hebben voor de sancties die het

Het Pieter Baan Centrum (PBC), de justitiële psychiatrische observatiekliniek in Utrecht, trotseert al vanaf de oprichting in 1949 aanvallen van buitenaf. En houdt vast aan aan de -beproeft-standaardprocedure. Zoals nu weer bij de plaatsing van de verdachte van de moord op Pim Fortuyn, Volkert van der G., begin dit jaar.

Op het moment dat Van der G. goed en wel was gearriveerd, eiste minister van justitie Donner dat hij iedere seconde in de gaten gehouden zou worden. Het PBC weigerde 's nachts permanent met camera's toezicht te houden. Een observandus, zoals een gedetineerde in het PBC wordt genoemd, moet ook momenten hebben dat hij zich niet bespiedt voelt. Of het nu om Van der G. gaat, de Groningse lustmoordenaar Willem van E., of Jan S. die zijn buurmeisje Chanel Naomi Eleveld gruwelijk verkrachtte voor hij haar ombracht: het PBC wijkt niet van de procedure af. Het centrum blijft volgens het eigen recept de geestesgesteldheid van verdachten onderzoeken. Wie op verzoek van de rechtbank bij de poort van de Utrechtse kliniek wordt afgeleverd, krijgt bij binnenkomst te maken met de badmeester. In bad hoeft de observandus niet, de badmeester onderzoekt het lichaam en de kleren op contrabande en kijkt of de nieuweling bij het uitkleden schichtig is, in zichzelf mompelt, zich macho gedraagt. Niets blijft onopgemerkt, alles wordt vastgelegd. En dat zal zo blijven gedurende de zeven weken dat de observandus in het PBC werkt, eet, sport, loopt, zit en zwijgt. Een heel team wacht de nieuwkomer op. Hetzelfde viertal (psychiater, psycholoog, maatschappelijk werker en groepsleider) zal aan het eind van het verblijf

openbaar ministerie eist en de sancties die de rechter oplegt."

Maar het openbaar ministerie heeft, zegt een woordvoerder desgevraagd, in de praktijk maar beperkte mogelijkheden om zaken anders aan te pakken dan nu gebeurt. Voor zedendelinquenten van wie bij voorbaat al bijna vaststaat dat ze onbehandelbaar zijn, is geen andere aanpak mogelijk dan de bestaande wegen: celstraf combineren met tbs, waarbij formeel geldt dat tbs geen straf is, maar een maatregel.

In de praktijk ondergaat elke verdachte van een geweldsdelict - tenzij hij dat weigert - een psychologisch en psychiatrisch onderzoek. Als iemand verminderd toerekeningsvatbaar is, zal de psychiater tbs adviseren. Vastgelegd is dat de uitvoering van de tbs periodiek door een rechter wordt getoetst: die hoort de veroordeelde en zijn psychiaters en besluit dan of de gedetineerde er weer klaar voor is om de maatschappij in te gaan.

Het openbaar ministerie heeft dus, als het gaat om de eis bij schijnbaar onbehandelbare verdachten, geen speciale richtlijnen. En dit nieuwe onderzoek naar de onbehandelbaarheid en het recidive-risico van zedendelinquenten zal ook geen nieuwe richtlijnen opleveren, aldus een woordvoerder van het college van procureurs-generaal.

Als men dat al zou willen, moet er eerst nieuwe wetgeving komen.

een oordeel vellen over 'de persoon van de verdachte'. Het team weet dan al aardig wat van de observandus. Het straf- en het persoonsdossier zijn gelezen, evenals eventuele eerdere psychiatrische rapporten. Ook het 'omgevingsrapport' van de maatschappelijk werker is bekend. Daarin staan verklaringen van mensen die de verdachte kennen of gekend hebben. Na binnenkomst worden naast de regels die in een Huis van Bewaring gelden, ook de speciale voorschriften in het PBC duidelijk gemaakt. Zoals: Over het gepleegde delict wordt met andere gedetineerden niet gesproken. Dr. Marijke Drost, tot voor kort geneesheer-directeur in het PBC: "Er wordt ook meegedeeld dat medewerking nodig is om een goed rapport te maken. Hoewel dat niet doorslaggevend is om tot een oordeel te komen." Uit ervaring weet de psychiater dat van zestig procent van de weigeraars toch een rapport kan worden opgemaakt. "Verdachten die niet willen meewerken hebben vaak niet in de gaten dat ze graag over zichzelf vertellen en dat die gesprekken van belang kunnen zijn voor het rapport", zegt Drost. De gedetineerde gaat naar een groep in een van de vier afdelingen. In een groep zitten maximaal acht observandi. Drost: "Voor sommigen is zo'n groep te groot. Het zou goed zijn als er meer variatie mogelijk is. Er zijn observandi, voor wie het beter is als ze zich

Gedwongen castratie is brug te ver

Ron Berghmans NRC 11/3

De terbeschikkingstelling (tbs) werkt niet, zo blijkt uit een onderzoek dat is uitgevoerd door de Dr. Henri van der Hoevenkliniek te Utrecht (NRC Handelsblad, 26 februari). Zeventien procent van de onderzochte 'psychopaten met een seksuele afwijking' verviel na tbs-verpleging in herhaling.

Tot nu toe laaide de discussie over het omgaan met seksuele psychopaten op naar aanleiding van dramatische incidenten rondom tbs-verpleegden die tijdens proefverlof, of na ontslag, opnieuw seksuele delicten pleegden waarvan kinderen het slachtoffer waren. Terecht leiden de cijfers van dit onderzoek tot verbijstering en commotie, omdat ze de vinger leggen op een structureel probleem in de tbs-zorg. Het blijkt om meer dan incidenten te gaan.

De vraag naar de meest gepaste maatschappelijke reactie op seksuele delinquentie heeft het karakter van een dilemma. Uiteenlopende en strijdige belangen zijn in het geding. In de eerste plaats de bescherming van de samenleving tegen mensen die een gevaar vormen voor onschuldige burgers. Doel is dan te voorkomen dat de betrokkene ooit opnieuw een seksueel delict pleegt. Daarnaast is er het belang van de delinquent die als burger in een rechtsstaat (en ondanks de gruwel van het gepleegde feit) een aantal rechten geniet. Daartoe behoort onder meer de grondwettelijke bescherming van diens lichamelijke en geestelijke integriteit.

Wat echter opvalt is de snelheid waarmee de politiek op eenvoudige wijze meent dit complexe probleem te kunnen aanpakken. Nog voordat de drukinkt van de onderzoekspublicatie goed en wel droog

is, wordt door CDA en LPF gepleit voor gedwongen 'chemische castratie' van seksuele delinquenten (bedoeld wordt hier: medicinale behandeling met libidoremmende middelen). Zachte heelmesters maken stinkende wonden en geheel in de geest van de tijd moeten we geen genoegen nemen met halve maatregelen, zo lijkt de achterliggende gedachte.

Tegen een dergelijke dwangbehandeling is het nodige in te brengen. Allereerst is gedwongen psychiatrische behandeling in Nederland wettelijk gezien alleen bij hoge uitzondering mogelijk. Gedwongen opname en verpleging in een psychiatrische kliniek of tbs-instelling rechtvaardigen niet dat de betrokkene aan een dwangbehandeling wordt onderworpen. Eerder genoemde grondrechten zijn hier in het geding.

In de tweede plaats moeten vragen worden gesteld bij de effectiviteit van dwangbehandeling. Het welslagen van een psychiatrische behandeling vereist doorgaans motivatie en medewerking van de kant van de patiënt.

Het is een gevaarlijke illusie te denken dat het simpelweg injecteren van medicijnen complex menselijk gedrag zoals seksueel-agressieve impulsen de wereld uit helpt. Zo kan er sprake zijn van probleemverschuiving: zich seksueel uitend deviant gedrag verdwijnt, en niet-seksuele agressieve delicten komen ervoor in de plaats.

Daarmee samen hangt het risico van schijngeruststelling en -zekerheid. Ten onrechte kan het idee postvatten dat de patiënt die verplicht libidoremmende middelen neemt geen gevaar meer vormt voor de samenleving.

In een geciviliseerde samenleving waar vrijheid een hoogge-

waarderd goed is, verdient het levenslang opsluiten van mensen die een ernstig gevaar zijn voor anderen geen schoonheidsprijs. Het streven moet dan ook zijn om een goede balans te blijven zoeken tussen de bescherming van de samenleving enerzijds en de vrijheidsrechten van wetsovertredende burgers anderzijds.

Mogelijk kunnen libidoremmende medicijnen bij bepaalde groepen van seksuele delinquenten bijdragen aan het vinden van een verantwoord evenwicht en kan dit soms een alternatief zijn voor langdurige of levenslange opsluiting. Meer systematisch inzicht in de werkzaamheid van dergelijke middelen en de indicatiestelling is daarvoor vereist. Daarnaast zal de toepassing van dergelijke middelen moeten zijn ingebed in een breder behandelingsplan. Uitgangspunt hierbij is de medewerking van de patiënt zelf, op basis van vrijwilligheid.

Voorstellen tot dwangbehandeling met libidoremmende medicijnen passen bij de illusie van de risicoloze samenleving, waarin burgers zich veilig voelen en vrij kunnen bewegen. Veiligheid laat zich echter niet met eenvoudige ingrepen afdwingen. Nader onderzoek naar en discussie over de plaats, vormgeving en betekenis van het instituut van de terbeschikkingstelling bij de omgang met seksuele delinquenten is wel hard nodig.

Dr. Ron Berghmans is gezondheids-ethicus en verbonden aan de Sectie Gezondheidsethiek van de Universiteit Maastricht.

Pieter Baan Centrum / Het observeren is begonnen
door Louis Cornelisse
2003-02-25, Trouw

Het Pieter Baan Centrum is onderwerp van discussie. Slimme beklagden, zoals Volkert van der G., zouden de psychiaters om de tuin kunnen leiden, door zich normaler en juist minder normaal voor te doen dan zij zijn. Een portret van de forensische onderzoekskliniek die onder alle pressie stoicijns blijft.

kunnen terugtrekken en zo nu en dan in de groep komen." Voor Volkert van de G. is geen speciale groep geformeerd. „Voor een speciale behandeling is nog geen ruimte. Als de groepsleiding merkt dat een gedetineerde een slecht-nieuws-telefoonje heeft gehad, kun je hooguit zeggen: Blijf jij maar een paar uur je cel." Maar er moet wel geobserveerd worden. Tijdens het verblijf worden naast specifieke sessies, zoals gesprekken met de psychiater, doorsnee bajesactiviteiten georganiseerd. Het verschil met een gewone gevangenis is, dat de groepsleiding meedoet en observeert. „Dat kan heel beangstigend zijn voor de observandus", heeft Drost ervaren. Vooral omdat het observeren onopvallend gebeurt. Bijna iedere gedetineerde in het PBC vraagt zich na een tijdje af: Wanneer beginnen ze eigenlijk?"

Uit een potje volleybal kan het observatieteam een schat aan indrukken halen. Drost: „Kan de observandus omgaan met spelregels, kan hij tegen zijn verlies, accepteert hij het gezag van de scheidsrechter, speelt hij in z'n eentje?" Hetzelfde geldt voor andere, heel gewone handelingen, zoals het gezamenlijk eten. Wordt zonder een woord te zeggen de maaltijd genuttigd? Wordt zonder rekening te houden met de anderen alles in één keer op het eigen bord geschept? Of wordt het eten afgeschermd en in een ijtempo naar binnen geschrokt? Het Pieter Baan Centrum is ervan overtuigd dat het vrijwel onmogelijk is het observatieteam in het ootje te nemen. Vanzelfsprekend zijn er verdachten die proberen zich zo normaal mogelijk voor te doen, om te voorkomen dat het PBC adviseert tot een opname in een TBS-kliniek. Ze vrezen eenmaal binnen nooit meer uit een TBS-kliniek te komen, omdat de behandelaars vrijlating niet verantwoord vinden. De categorie die 'normaal' gedrag veinst, gokt erop dat het PBC oordeelt dat de verdachte volledig toerekeningsvatbaar was tijdens het plegen van het delict. Ze nemen op de koop toe dat ze een zware celstraf opgelegd krijgen; daar komt tenminste een eind aan.

Andere gedetineerden trachten juist een verminderde toerekeningsvatbaarheid te scoren. Die denken de behandelaars in de TBS-kliniek te kunnen overtuigen, dat ze tijdens het plegen van het vergrijp inderdaad aan een ziekelijke stoornis leden, en dat ze na therapie zonder gevaar terug kunnen keren in de maatschappij. De moordenaar van Gerrit-Jan Heijn, Ferdi E., beweert dat hij bewust het TBS-traject heeft gekozen. Drost gelooft er niets van dat het PBC in zulke

toneelstukjes trapt. „Iemand die geestelijk gezond is, houdt normaal gedrag inderdaad vol. Iemand met een stoornis kan dat niet opbrengen. Die heeft dat ziekelijke patroon niet in de hand, want dat is sterker dan hijzelf." Bij de psychiater kan de verdachte zijn best doen over te komen als een evenwichtige figuur. Maar bij het paaltjesvoetbal gaat hij vervolgens helemaal uit zijn dak als voor de zoveelste keer zijn paaltje omgaat. De observandus wordt regelmatig uit de groep gehaald. Voor gesprekken, maar ook voor bezoeken aan de psycholoog die intelligentie en ontwikkeling test. Ook ondergaat de verdachte een neurologisch onderzoek. Daarbij wordt gekeken of er sprake is van een hersenafwijking. De internist doet een algemene bodycheck en kijkt of er afwijkingen zijn voor kwalen als suikerziekte of epilepsie. Dat zijn afwijkingen die een rol gespeeld kunnen hebben bij het plegen van het delict. Een bijzondere rol in het observatieteam is weggelegd voor de jurist. Deze heeft de rol van teamchef die de specialisten en groepsleiding achter de broek zit met verslagen te komen. Op afstand kijkt een bijzondere figuur toe, de PP'er: de proces psychiater. De PP'er is een onafhankelijk coach, die de observatie kritisch volgt en commentaar geeft. Drost noemt een voorbeeld: „Zo kan een PP'er vragen of de conclusies niet voortkomen uit antipathie jegens de verdachte. Want neem van mij aan: er zitten heel nare karakters bij." Aan het eind van de zeven weken wordt het rapport met de verdachte doorgenomen. In totaal worden er zo'n 220 onderzoeken per jaar in het PBC gedaan. In meer dan de helft van de rapporten wordt iets anders dan TBS met dwangverpleging geadviseerd. In die zaken wordt de rechters aangeraden de verdachte te laten behandelen in een dagbehandeling of op te nemen in een gesloten psychiatrisch ziekenhuis. Als de verdachte 'ontoerekeningsvatbaar' wordt verklaard zijn er vijf gradaties waaruit gekozen kan worden: volledig, enigszins, verminderd, sterk verminderd en ontoerekeningsvatbaar. De grootste categorie -zo'n vijftig procent- wordt verminderd toerekeningsvatbaar beoordeeld. De rechtbanken nemen in 95 procent van de gevallen het rapport van het PBC over. Een mooie score, vindt ook Drost. „Het is alleen gek dat het PBC geen zicht heeft hoe de adviezen uitpakken. Er wordt nooit teruggereportageerd. Dat zou toch nuttig en leerzaam zijn. Maar in feite gooi je het rapport in een donker gat." Erby Whiting Communications. Produced in association with CTV and with the support of

in kaart te brengen hoe het onderzochten is vergaan na een veroordeling tot TBS met voorwaarden. Drost: „Daarvan waren er in een jaar 22. Drie bleken echt behandeld. In de overige gevallen durfden klinieken veroordeelden niet op te nemen, uit angst voor onveiligheid. Of de betrokkene weigerde alsnog mee te werken. Ja, dan houdt het op."

Groundbreaking documentary on female sexual predators wraps principal photography Vancouver filmmaker Glynis Whiting has wrapped principal photography on her latest production, a hard-hitting investigation of one of the most under-reported crimes in North America. When Girls Do It: The Story of Female Sexual Predators is a provocative and passionate look at the motivations of women who abuse and the devastating effects of their crime on their victims. "We're always shocked to hear stories of sexual abuse, but it seems all the more disturbing when the abusers are women," said Whiting, who wrote and directed the groundbreaking documentary. Maureen Prentice, who is producing When Girls Do It with Whiting, added, "There is a long-held perception in society of women as nurturing mother figures. Victims of female sexual abuse are often reluctant to come forward because they fear not being believed." The most common offenders are relatives, with mothers topping the list. But it could be anyone—baby-sitters, neighbours or teachers. Crystal Henricks, a 19-year-old woman convicted of drugging and molesting children, serves as a case study. The one-hour documentary also includes interviews with a female sexual offender, victims who have survived female sexual abuse, and international experts who provide insight and debate into the crime. Filmed on location in Prince George, Vancouver, Vancouver Island and Dallas, When Girls Do It explores the human reality behind female sexual abuse. It underscores the urgent need for victims to feel secure in identifying female sexual predators in order to prevent countless other children from becoming victims. A talented crew brought their skills to the production, including Douglas Sjoquist as cinematographer, Jeff Henschel as sound recordist, Mark Lemmon as editor, and Ari Wise as composer. Maureen Prentice was also production manager. Currently in post-production, When Girls Do It will premiere on CTV. When Girls Do It is produced by Whiting Communications. Produced in association with CTV and with the support of

Vancouver Television and with the participation of the Canadian Television Fund created by the Government of Canada and the Canadian cable industry Telefilm Canada: Equity Investment Program, CTF: Licence Fee Program, Rogers Documentary Fund, the Government of British Columbia Film Incentive BC Program and the Government of Canada Video Production Tax Credit program. - end - http://www.reelwest.com/happening/wire/2001_june/whiting.htm

Een betonkolos omringd door hoge muren met prikkeldraad, tientallen zoemende camera's en gevangenen veilig opgeborgen achter gepantserd glas. "Goedemiddag", roept de vrolijke portier door de intercom. Het Pieter Baan Centrum aan de Gansstraat 170, midden in de stad Utrecht, lijkt van buiten een gewone gevangenis. Naast het PBC staat een woonwijk, er tegenover ligt een begraafplaats, aan de achterkant slingert de Kromme Rijn zich voort met pal langs de gevangenismuur een modderig wandelpad waar dagelijks tientallen nietsvermoedende wandelaars en joggers gebruik van maken. Toch huizen achter deze muren de gevaarlijkste criminelen van Nederland. Bekende ex-bewoners zijn verpleegkundige Lucy de B., verdacht van 13 moorden en 5 moordpogingen en Wanda R. en Mike J., moeder en stiefvader van het meisje van Nulde. En nu woont Volkert van der G. er. "Ik dacht dat hij ergens in Den Haag zat", zegt een studente verbaasd. Zij maakt met twee vriendinnen een wandeling langs de Kromme Rijn. De meisjes kijken langs de muur omhoog naar de ramen van het cellencomplex.

Vogels vliegen over. Maar Van der G. laat zich niet zien. Een gedragskundig onderzoek in het Pieter Baan Centrum moet inzicht geven in de geestvermogens van Van der G. Van oudsher moeten mensen die bij hun volle verstand zijn en een misdrijf hebben gepleegd, gewoon de gevangenis in. Mensen die ernstig gestoord zijn, zijn niet toerekeningsvatbaar en moeten worden behandeld. Het onderzoek kan zeer belangrijk zijn voor het bepalen van de strafmaat. De psychiaters en psychologen bekijken of criminelen een tbs-behandeling opgelegd moeten krijgen.

Gemiddeld krijgt de helft van de geobserveerde verdachten een tbs-advies - en dat is geen pretje. De echte tbs (terbeschikkingstelling) betekent dat zij worden opgenomen in een tbs-kliniek waar ze worden behandeld voor hun stoornis en daarnaast wordt de maatschappij tegen hen beschermd. De rechter beoordeelt na twee jaar of de maatregel verlengd moet worden. Ook hierbij kan het PBC nog een adviserende rol spelen. Een tbs-behandeling duurt al gauw vijf jaar. Voor echt gevaarlijke gekken kan het zelfs levenslang betekenen. Maar dan gaat het om zwaar gestoorde zedendelinquenten. Er bestaat ook nog zoiets als voorwaardelijke tbs, daarbij mag je naar huis, maar moet je je wel laten behandelen door een psychiater. De centrale vraag waar het in het PBC om draait is in hoeverre de verdachte (er verblijven alleen verdachten) toerekeningsvatbaar voor het gepleegde misdrijf kan worden verklaard. Het PBC bepaalt de ontoerekeningsvatbaarheid van iemand met behulp van een hele batterij deskundigen (een maatschappelijk werker,

groepsleider, psycholoog, psychiater en jurist) die de verdachte in een groep met acht andere gedetineerden observeren, met hem praten en tests uitvoeren.

Drie groepsleiders rapporteren dagelijks over hoe de 'observandus' zich bijvoorbeeld gedraagt tijdens het eten of een gesprek. Of hij ruzie krijgt of zich juist afzondert. De meerwaarde van het Pieter Baan Centrum is de groepsobservatie, deze bestaat nergens anders ter wereld. Emeritus hoogleraar forensische psychiatrie Frank Beyaert weet er alles van. Hij is twintig jaar geneesheer-directeur van het Pieter Baan Centrum geweest. "De vertrouwensband tussen de groepsleiding en de verdachte is heel belangrijk", vertelt hij. "Om die vertrouwensband op te bouwen, sporten de groepsleiders, die tegelijkertijd de verzorgers zijn, bijvoorbeeld mee. Alle deskundigen beslissen samen wat het eindrapport wordt. Daarin heeft de psychiater als teamleider dan wel het laatste woord."

In het eindrapport komt 'de mate van toerekeningsvatbaarheid' aan de orde, volgens Beyaert is dat een combinatie van de persoon op dit moment en onder welke omstandigheden iemand tot zijn daad is gekomen. "Er kunnen omstandigheden zijn waardoor Volkert van der G. zich zo opgewonden heeft dat hij tot zijn daad is gekomen. Er zijn veel factoren die dat kunnen beïnvloeden. Daarom komt de maatschappelijk werker zijn omgeving ook uit. Die praat met zijn ouders, broers, zussen, vrienden, collega's. Het is op zichzelf een moeilijk te bepalen grens", geeft de oud-directeur toe. "Aan de andere kant kan Volkert zelfs een tumor in zijn kop hebben."

Rechtspsycholoog Peter van Koppen heeft twijfels over de vraag die de rechter over ontoerekeningsvatbaarheid aan psychiaters en psychologen stelt. "Het is psychologisch een niet te beantwoorden vraag. Deskundigen kunnen redelijk zien of iemand gestoord is, maar of Volkert van der G. een jaar geleden ook gestoord was, kunnen we niet vaststellen."

Van Koppen heeft als onderzoeker van het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechts-handhaving en hoogleraar aan de universiteit van Antwerpen 'eindeloos veel' rapportages van het PBC gelezen waarbij 'ik soms van mijn stoel af viel'. Volgens hem is het grootste probleem dat de deskundigen een causale relatie tussen de gekte die mensen hadden en het misdrijf dat ze hebben gepleegd moeten aantonen. "Dan moet je weten wat er op dat moment door de verdachte heen ging. Daar heb je dus één informant voor en dat is de verdachte zelf. Er is dus geen instrument om dat onafhankelijk van de verdachte te kunnen vaststellen. Dan moet het PBC zijn mond houden."

De rechtspsycholoog pleit voor een andere benadering van ontoerekeningsvatbaarheid. "Er is sprake van ontoerekeningsvatbaarheid bij een gruwelijk misdrijf en een verdachte die op dit moment gek is. Het eerste kan de rechter beoordelen en het tweede kan het Pieter Baan Centrum redelijk goed bepalen. Je moet de verdachte er met de vraag in sturen: is hij op dit moment gestoord of niet?" Buiten de vraag of een verdachte überhaupt toerekeningsvatbaar is of niet, ligt de zaak nog ingewikkelder in het PBC.

Een verdachte kan namelijk volledig toerekeningsvatbaar, enigszins verminderd toerekeningsvatbaar, sterk verminderd toerekeningsvatbaar en ontoerekeningsvatbaar zijn. Van Koppen: "In de praktijk komt het er op neer dat

ontoerekeningsvatbaar zou verklaren. Onder geen beding wilde ik levenslang. Dat zou in mijn geval letterlijk levenslang kunnen betekenen." Eind 2001 kwam Ferdi E. op vrije voeten, na tien jaar gevangenis en drie jaar Van Mesdagkliniek. Met levenslang had de bank mij vermoord of volledig

Later zal de beruchte ontvoerder tegen een journalist van Elsevier. "Die dodenlijst heeft nooit bestaan. Ik heb dat verhaal opgebouwd in de hoop dat de rechtbanken mij vermoord of volledig

Levenslang achter de tralies moet ten. Een berucht voorbeeld is Ferdi E., de ontvoerder en moordenaar van Gerrit-Jan Heijn. Hij misleidde in 1988 zijn psychologen door ondermeer te beweren dat het losgeld (ruim 3,6 miljoen euro) nodig was om vier mannen uit de weg te ruimen. E. keeg zijn zin. Het voor-

neerden zich in het PBC meestal vrij rustig. "Er hangt een zwaard van Damocles boven je hoofd. Daar zijn ze allemaal wel bang voor." Hoewel voor de meeste gedetineerden tbs het ergste is dat je kunt krijgen, zijn er enkelen die er bewust voor kiezen zodat ze niet

proef hebben ondergaan. **Oud-directeur Frank Beyaert:** "Als iemand bijvoorbeeld zo opvliegend is dat hij met iedereen ruzie heeft, dan kun je concluderen dat diegene kort van stof is. Dat zou een reden kunnen zijn voor recidivegevaar." Toch houden de gedeti-

veid gevaar voor de samenleving is. Ongeveer een vijfde van de tbs-klienten gaat opnieuw de fout in en pleegt een zwaar misdrijf. Om de schade enigszins te beperken mogen zedendelinquenten die in aanmerking komen voor proefverlof de tbs-kliniek tegenwoordig alleen verlaten, nadat ze een dna-

mensen een lange gevangenisstraf krijgen plus tbs. Dat is helemaal curieus. Je zou zeggen dat je mensen of gaat behandelen of straffen. Het is bizar." Naast de vraag in welke mate de verdachte toerekeningsvatbaar was of niet, kijkt het Pieter Baan Centrum naar het recidivegevaar, of iemand een blij-

In de war

NRC 21/2

Op nummer 19 van de Top 40 staat deze week het liedje *Not Gonna Get Us* van het Russische duo Tatu. Het gebeurt niet vaak dat zangeressen uit Rusland hier een hit hebben.

NESTERS POPCORNER

Tatu: Lena en Julia foto Sheryl Nields

Lena Katina en Julia Volkova klinken dan ook niet erg Russisch. Ze zingen gewoon in het Engels. Het nummer is bedacht door een Engelse muzikant, Trevor Horn. Mensen die twintig jaar geleden jong waren kennen hem van de single *Video Killed The Radio Star*.

Lena (rode krullen) en Julia (de donkere) zijn vijftien. In Nederland vinden we dat erg jong om overal op de wereld op te treden. Maar bijvoorbeeld in Amerika is dat vrij gewoon. Beyoncé Knowles van *Destiny's Child* en Alicia Keys wisten vanaf hun vijfde dat ze zangeres zouden worden.

Not Gonna Get Us is een liefdesliedje. Toch klinken de twee zangeressen niet zo blij, ze lijken zelfs een beetje in paniek. Ze zingen over mensen die achter ze aan zitten en hen "willen pakken". Wanhopig gillen ze:

"They're not gonna get us/ They're not gonna get us/ Nothing can stop this, not now I love you" (Ze zullen ons niet krijgen/ Niets kan ons tegenhouden, nu ik van jou hou).

Ook in Engeland staat Tatu met een single hoog in de hitparade. Dat liedje heet *All The Things She*

Said. Het is weer een liefdesliedje, en het is weer niet vrolijk. Julia en Lena zingen dat ze zich zo 'opgejaagd' voelen:

"All the things she said/ Running through my head/ And I'm all mixed up, feeling cornered and rushed"

(Alles wat ze zegt/ Maakt door mijn hoofd/ Ik ben helemaal in de war/ Ik voel me in de hoek gejaagd)

De liefde gaat bij Lena en Julia niet van een leien dakje. Waarom zijn Lena en Julia zo in de war? Of

raken alle mensen die verliefd zijn in de war? Het moet iets te maken hebben met de persoon op wie ze verliefd zijn. Dat is ook een meisje (want ze hebben het over 'she'). Ze zingen ergens: "Ze zeggen dat het mijn schuld is/ maar ik wil haar zo graag." Het lijkt erop dat Julia en Lena lesbisch zijn. Oftewel 'lesblejsklej', in het Russisch.

Ik denk dat deze liedjes twee delen zijn van één verhaal. Eerst zijn ze verliefd (in *All The Things She Said*) en in *Not Gonna Get Us* hebben ze de geliefde voor zich gewonnen, maar ze moeten vluchten.

Door het donker, over verlaten weggetjes.

Waarom? Misschien omdat in Rusland lesbisch-zijn niet zo gewoon wordt gevonden. Hun ouders zijn boos geworden. Julia en Lena zijn op de vlucht omdat ze volgens hun ouders het verkeerde liefje hebben gekozen. Het doet wel een beetje denken aan Romeo en Julia.

Julia en Lena - zelfs hun namen lijken er op.

HESTER CARVALHO

Rel om abortusverzoek bij negenjarige Nicaraguaanse

MANAGUA (AP) - Een Nicaraguaanse overheidscommissie zal onderzoeken of een negenjarig meisje in staat is haar zwangerschap te volbrengen en veilig een baby op de wereld kan zetten.

Dat is deze week door de regering in Managua bekendgemaakt.

De ouders van de negenjarige zeggen dat hun dochter drie maanden geleden in Costa Rica is verkracht door een Nicaraguaanse man en hebben om abortus verzocht. De Nicaraguaanse wet staat echter alleen abortus toe bij aanranding, als het leven

van de moeder gevaar loopt en als de foetus ernstig is misvormd. In alle drie gevallen is onderzoek door drie afzonderlijke deskundigen vereist.

Het meisje keerde vorige week naar Nicaragua terug en het is niet bekend hoe ver haar zwangerschap is gevorderd. Zij zei zelf voor de televisie dat zij geen baby wil. 'Ik wil mijn speelgoed niet met andere kinderen delen', merkte zij op.

Kardinaal Miguel Obando y Bravo verzocht deze week om alle mogelijke inspanningen om het leven van het meisje en haar baby te redden. De kardinaal zei dat hij met artsen had gespro-

ken, die hem hadden verzekerd dat de negenjarige haar baby veilig ter wereld kan brengen.

De politie heeft inmiddels een man gearresteerd wegens de verkrachting van het negenjarige meisje.

De kwestie heeft tot verhitte debatten geleid in het overwegend katholieke Nicaragua. De ouders, Nicaraguanen die illegaal koffie plukten in Costa Rica en weer in hun geboorteland zijn, vreesden voor het leven van hun dochter bij de bevalling. De Nicaraguaanse autoriteiten, in de nek gezeten door kerk en actiegroepen, willen dat het meisje het kind ter wereld brengt.

Verkracht meisje (9) pleegt abortus

MANAGUA, 22 FEBR. Een negenjarig meisje uit Nicaragua dat drie maanden geleden in Costa Rica was verkracht en zwanger bleek te zijn heeft in haar geboorteland abortus laten plegen. Dat heeft een Nicaraguaanse vrouwengroep gemeld. Ze verkeert in goede gezondheid. De kwestie heeft tot verhitte debatten geleid in het overwegend katholieke Nicaragua. De ouders, die illegaal koffie plukten in Costa Rica en weer in hun geboorteland zijn, wilden de abortus. Ze vreesden voor het leven van hun dochter bij een bevalling. De Nicaraguaanse autoriteiten, gesteund door kerk en actiegroepen, wilden dat het meisje het kind ter wereld bracht. Overigens staat de wet in Nicaragua abortus toe na verkrachting. (AP. AFP)

Heksenjacht 1/3

Dit geloof je niet: de r.k kerk heeft een heksenjacht geopend op iedereen die betrokken is geweest bij de abortus van een verkracht 9-jarig meisje (*de Volkskrant*, 27 februari). En doen zij ook iets tegen de daders van deze verkrachting? De lafaards die een 9-jarig meisje voor haar hele verdere leven beschadigen. Wie is die kerk die zich druk maakt om haar regeltjes (abortus mag immers niet) zonder zich kennelijk druk te maken om de daders, en om de gevolgen voor het slachtoffer.

Lelystad Hans van Wijk

Een string
Ik ben een jongen van 16 en ik draag een string. Maar als ik de verhalen hoor van iedereen, vinden sommigen wel oké maar anderen vinden het maar raar. Daarom vind ik dat het afgevoerd moet zijn met die onzin. Mijn moeder vindt het niet erg, want die koopt ze voor mij. Die vindt dat wel mooi. Daarom mag een meisje wel een string draag en een jongen niet. Daarom kies ik lekker voor een string.

Een jongen van 16

Alleen nog in staat tot betaalde liefde

De wereld van de prostitutie is naar zijn aard al een verborgen wereld, maar die van de jongensprostitutie nog meer. Toch bedrijven ettelijke duizenden jongens dagelijks de liefde tegen betaling. Hun carrière in de prostitutie begint al jong. 'Als je 14, 15, 16 bent, dan lig je goed in de markt', zegt filmmaker Olaf Koelewijn. Op die leeftijd worden ze verleid, niet door de seks maar door het geld.

Tegen prijzen van 100 tot 250 euro per uur laten de jongens zich door veelal oudere mannen gebruiken, soms tot vier

uur per dag. Wat Koelewijn het meest raakte, was het verhaal van de man die jaren na zijn carrière als prostitué in een pornozaak een videoband aantreft met zichzelf als acteur. Dezelfde band waarmee hij vijftien jaar eerder het vak in was gecharterd. Na hun twintigste is het wel gedaan met de marktwaarde van de jongens, maar daarna wacht een zwart gat. Koelewijn: 'Ze zijn sociaal en seksueel verpest. Eén zei er dat hij niet meer kon liefhebben, alleen nog voor geld.' *Kinderen en prostitutie, Nederland 1, 23.35 uur.*

Borstvergrotingen niet voor meisjes

Door onze correspondent
BRUSSEL, 14 FEBR. Het Europees Parlement wil een verbod van borstvergrotingen voor meisjes beneden de achttien jaar. Vrouwen met een siliconen implantaat zouden jaarlijks medisch gecontroleerd moeten worden. De meerderheid van het Europees Parlement steunt met dit standpunt euro-commissaris David Byrne die maatregelen heeft bepleit omdat lekkende siliconen tot gezondheidsproblemen leiden. Het Europees Parlement kan op het gebied van volksgezondheid alleen adviezen geven.

Draag liever een sluier

Met de monsterhit 'Get Ur Freak On' hebben Timbaland en Missy Elliott heel wat in beweging gezet. De opruilende tabla- en sitar-geluiden zorgden voor een kleine opleving van Aziatische invloeden in de dansmuziek. In dat klimaat kon ook het bhangra-nummer 'Mundian To Back Ke' van Panjabi MC een hit worden, ook al is het al vier jaar oud. Overigens wordt diens Mahi wel als bron van de samples in 'Get Ur Freak On' opgevoerd, al zijn de deskundigen het daar niet over eens.

Bhangra, dansmuziek op Indiaas grondslag, leidt al meer dan een decennium een bloeiend bestaan onder vooral Engelse jongeren van Aziatische afkomst, en soms komt zo'n bhangranummer door in de 'mainstream'. Begin jaren negen-

tig had Apache Indian enig succes. 'Mundian To Back Ke' klinkt niet radicaal anders dan diens werk of dat van Bally Sagoo, al jaren een van de meest productieve producers in deze scene. Opmerkelijk is wel de tekst, die in het licht van de huidige hoofddoekjes- en sluierdiscussie opmerkelijk actueel aandoet. Een jong meisje wordt gewaarschuwd voor de gevaren die haar schoonheid en de bijbehorende aandacht van manspersonen met zich meebrengt. Kijk naar beneden, meisje, bedek je gezicht en geef je liefde niet aan de eerste de beste.

Omdat weinig westerlingen het Punjabi machtig zullen zijn, is een Kut-Marokkaneneffect uitgebleven. De voornaamste reden voor het hitsucces van het nummer zal

liggen in de zucht naar het exotische, dat het mainstream-poppubliek op gezette tijden bekruipt en dat dan weer een incidentele novelty-hit oplevert. De beelden in de clip sluiten nauwelijks bij de woorden aan, al kun je er nog net een commentaar in zien op het conflict dat tussen oost, west en waar zijn identiteit thuishoort.

We zien eerst vooral beelden van het Indiase stadsleven, inclusief zulke gruwelbeelden van een man die allerlei scherpe voorwerpen in zijn blote bast heeft ghaakt. De plot, voor zover je daarvan kunt spreken, heeft van doen met een stel min of meer traditioneel geklede jongemannen die een leeftijdgenoot in snel westers pak en met helblond geverfd haar achtervolgen. Of dat te maken heeft met het prachtige en nadrukkelijk niet-gesluierde meisje blijft onduidelijk, in ieder geval komen er ook snelle en glimmende auto's aan te pas - vanuit Indiaas perspectief wellicht hoogst exotisch. Uiteindelijk komt het tussen de zwartharige achtervolgers en de blonde achtervolgde weer goed, als de nacht gevallen is en men aan het dansen slaat, wat met de aanstekelijke beat van het nummer geen probleem is. De wrijving tussen de verschillende identiteiten levert in ieder geval een kleurrijke clip op.

'Bedek je gezicht' zingt de Indiër Panjabi MC Foto James Looker

JACOB HAAGSMA

Samenleven, maar achter elkaars rug om

Achtergrond | Anonieme melders van misstanden zijn vaak oprechte burgers, maar willen geen klikspaan zijn

Nederland is sluipenderwijs een klikland geworden. Vorige week werd jubelend het succes gemeld van het Meldpunt Agressief Rijgedrag. Deze week kraaide het project Meld Misdaad Anoniem victorie. Verzet hiertegen is vergeefs: 'Het klimaat is verziekt.'

Van onze verslaggever
Bart Jungmann
AMSTERDAM

VK
22/2

Klikspaan boterspaan mag niet door het straatje van de Zeister Schoolvereniging gaan. Zodra hij ook maar één poot in de Utrechtse basisschool De Panda zet, zal hondje hem bijten en poesje hem krabbelen. Komt van al dat babbelen.

Rob van Alphen, hoofd van de Zeister Schoolvereniging: 'Klikken is voor ons nog steeds klikken.' Als het bij hem in de klas gebeurt, kijkt Van Alphen degene om wie het gaat indringend aan. Even laten blijken dat het niet in de haak is, maar hij onderneemt geen actie. Leerlingen van de Zeister Schoolvereniging worden geacht hun eigen problemen op te lossen.

Fred de Kok, hoofd van De Pan-

da: 'Toen ik dertig jaar geleden in het onderwijs begon, deed je helemaal niets met gekklik. Je negeerde het. Nu spreken we erover. Wat is de achtergrond, waarom wordt er gekklik, want daar gaat het om.' Uit een lezersrubriek van *NRC Handelsblad* afgelopen donderdag: 'Wort ik boos geef ik haar een zagt tikje gaat ze het zeggen en zo krijg ik de schult. Tuurlijk doe ik ook wel eens wat maar alleen als ik boos ben, dan wort ik achressief en kattig. Maar Mabel doet ook wel faak wat, maar ik vint het sielig om over Mabel te klikken.'

Gelden op school nog ouderwetse normen en waarden, volwassenen vinden het allang niet sielig meer om te klikken. Vorige week meldde de krant dat de Limburgse bumperklever dreigt uit te sterven, zo'n succes is het Meldpunt Agressief Rijgedrag. Deze week kraaide het proefproject Meld Misdaad Anoniem victorie: de wetteler wort massaal verklikt.

'Het klimaat is verziekt', zegt opbouwwerker Nanne de Jong van het Fries WAO-beraad. Ruim vijf jaar geleden trok hij met zijn beraad ten strijde tegen de anonieme kliklijnen van de sociale diensten. Het verzet heeft niet mogen baten. 'Het klikken is alleen maar erger geworden', zegt De Jong.

Kliklijnen zijn net hondenvoer: om de zoveel jaar een steen des aanstoets en de argumenten zijn

steeds dezelfde. De tegenstanders zeggen dat een samenleving alleen kan functioneren op basis van onderling vertrouwen. De voorstanders vinden het al erg genoeg dat de brutalen de halve wereld hebben en als wij onze burgerplicht

De voorstanders van klikken hebben gewonnen

niet vervullen, hebben ze straks ook de andere helft te pakken.

Als internet een indicatie is, dan hebben de voorstanders gewonnen. De website kliklijn.pagina.nl is te groot voor één beeldscherm. Er kan over van alles en nog wat geklikt worden: geweld tegen dieren, geweld tegen kinderen, geweld tegen collega's. Geen van die kliklijnen wil overigens zo heten. De strijd tegen illegale software wort gevoerd met een klaaglijn. Voetbalvandalisme moet de wereld uit middels een meldlijn. En Meld Misdaad Anoniem is nadrukkelijk een tiplijn. Projectleider Guus Wesselink: 'Klikken is iemand in een kwaad daglicht stellen. Een tipgever is iemand die zich verantwoordelijk voelt en een ernstig misdrijf aan de kaak wil stellen.'

Hoe gevoelig dat ligt, heeft Wesselink in Engeland gemerkt waar *Crime Stoppers* het grote voorbeeld was voor Meld Misdaad Anoniem. Een van de regio's had haar tiplijn ook opengesteld voor rijden onder invloed. Andere regio's vreesden daardoor het imago van kliklijn te krijgen, want daarvoor is dat vergrijp niet zwaar genoeg.

De vraag is of een paar hennepplantjes dat wel zijn. Wesselink: 'Niet als het er een paar zijn, maar als er hitte afgevend lampen aan te pas moeten komen en als het foute figuren met pistolen aantrekt, wort het een heel ander verhaal.' De doorsnee tipgever is volgens Wesselink ook helemaal geen rancuneuze klikker. Het is iemand die bang is voor zijn veiligheid, die handelt uit bezorgdheid en dat pas doet na lang aarzelen.

Ook de melder en de klager zijn oprechte burgers. Henk Groenevelt van Centrum Informatiepunt Voetbalvandalisme: 'Het zijn mensen die schrikken van al dat geweld.'

Mirjam van Avezaath van Business Software Alliance: 'Het kunnen concurrenten zijn, maar ook werknemers die door hun baas worden gedwongen tot illegaal handelen.'

Als Nanne de Jong van het Fries WAO-beraad een profiel moet schetsen van de klikker, dan is

rancune wel degelijk een drijfveer. 'Iemand heeft ooit het GAK gebeld, omdat zijn buurman, een WAO'er, 's morgens vroeg van huis ging en pas 's avonds laat terugkeerde. Die moest dus wel bijklussen. Bleek dat de man slechts gedeeltelijk arbeidsongeschikt was. Dat bedoel ik nou. Alleen maar vooroordelen.'

Ulco van de Pol is lid van het College Beveiliging Persoonsgegevens, een onafhankelijk orgaan dat toeziet op fatsoenlijk gebruik van persoonsgegevens. Van de Pol houdt het graag praktisch. Zolang anonieme meldingen met extra waarborgen zijn omgeven, is het hem best. Geklikt wort er toch wel. Daarvoor heb je geen kliklijnen nodig.

Is Nederland een klikland? Van de Pol: 'Deze ontwikkeling is me zeker niet sympathiek, maar op een gegeven moment zal de wal het schip wel keren.' Wesselink: 'Er komen nogal wat tips binnen bij ons over bijstandsfraude en ik geloof niet dat daarmee de veiligheid van de samenleving in het geding is. Maar het gaat me veel te ver om van een klikland te spreken.'

De Jong: 'Nederland is sluipenderwijs een klikland geworden.' Van Avezaath: 'Nog altijd is 40 procent van de software illegaal. Als Nederland werkelijk een klikland was, zou dat veel minder zijn.'

Kliklijn onverwacht groot succes

Noël van Bommel
UTRECHT

VK
13/2

De anonieme kliklijn levert meer tips op dan verwacht. Bij de zogeheten tiplijn M (0800-7000) kwamen afgelopen halfjaar ruim 25 duizend meldingen binnen, waarvan 18 procent bruikbaar is. Dat aantal is twee keer zo hoog als bij het begin van de proef was voorspeld. De tips komen uit het hele land, al doen formeel slechts vijf politieregio's mee.

Dat blijkt uit een inventarisatie door het Nationaal Platform Criminaliteitsbestrijding, een samenwerkingsverband van 25 publieke en private organisaties. De Nederlandse Vereniging van Banken, Verbond van Verzekeraars en de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken steken samen één miljoen euro in het project Meld Misdaad Anoniem dat is geïnspireerd op vergelijkbare lijnen in Angelsaksische landen. Als de proef succesvol blijft, wort de lijn eind dit jaar landelijk ingevoerd. De telefonisten in Driebergen sturen behandelbare meldingen door naar politie, bank of verzekeraar. Vier op de tien meldingen hadden te maken met drugshandel, met name hennepkwekerijen in woonbuurten. 'Daar hebben mensen echt de schurft aan', zegt medeprojectleider Guus Wesselink. Enkele plantages zijn opgeruimd, waarbij tientallen verdachten zijn aangehouden.

Een op de tien meldingen heeft betrekking op illegalen. Het gaat daarbij om namen van bedrijven waar illegalen werken of bijvoorbeeld de locatie van pensions waar groepen verblijven. Andere categorieën die relatief vaak voorkomen zijn verzekeringsfraude, diefstal, illegaal vuurwerk en moord en doodslag. Onderaan de

25.000 tips in half jaar Veel meer klikmeldingen dan verwacht

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 19 FEBR. Bij de anonieme kliklijn voor ernstige criminaliteit zijn het afgelopen half jaar 25.000 meldingen binnengekomen, tweemaal zo veel als bij het begin was voorspeld. Ruim 14 procent van de tips zijn bruikbaar, aldus Guus Wesselink, een van de projectleiders.

De kliklijn valt onder het project Meld Misdaad Anoniem - kortweg M - een initiatief van de overheid en het bedrijfsleven „om burgers daadwerkelijk te betrekken bij een veiliger Nederland". De proef begon in september en duurt vooralsnog een jaar. Volgens Wesselink hebben 40 procent van de meldingen bij het telefoonnummer van M (0800-7000) betrekking op drugs. „Veel mensen hebben met name een hekel aan hennepkwekerijen in woonbuurten. Heel begrijpelijk. Het is ook linke soep als de teelt daarvan in het pand naast je plaats vindt."

De anonimiteit van de bellers is volgens Meld Misdaad Anoniem gewaarborgd: M ziet nooit wie er belt. Weergave van het telefoonnummer is al in telefoonnetwerk weggewerkt. En bovendien hoeft een beller zijn of haar naam en adres niet op te geven.

Bij Meld Misdaad Anoniem, vertelt Wesselink, komen twee soorten tips binnen: die van burgers en die uit de misdaadwereld. Burgers klikken niet alleen over wietplantages, ze melden vaak ook mishandeling, verkrachting en geweld op straat. En brandstichtingen. Zo kon de politie in Twente na een anonieme tip een man aanhouden die ervan werd verdacht zijn woon-

wagen te hebben aangestoken. Meldingen uit de criminele hoek leiden onder meer tot het voorkomen van een afrekening en het verijdelen van een vluchtpoging uit een gevangenis.

Een op de tien meldingen betreft illegalen, aldus Wesselink van het project, dat gedurende één jaar één miljoen euro kost. Bij Meld Misdaad Anoniem, waarbij banken, verzekeraars en twee ministeries zijn betrokken, zijn 28 centralisten in dienst, die vooral de telefoon bedienen.

Vanuit Driebergen sturen ze behandelbare tips door naar de politie, de bank of de verzekeraar. Volgens de projectleider is er nog te weinig feedback. „We geven tips door, maar weten niet wat daarmee gebeurt. Zo vergeet de politie ons nogal eens op de hoogte te houden. Op die manier weten de tipgevers niet wat er van hun melding terecht is gekomen."

Wesselink zegt dat vijf van de 25 politieregio's - Haaglanden, Amsterdam Amstelland, Utrecht, IJsselland en Twente - én het Verbond van Verzekeraars de kliklijn actief promoten. „Ze hangen posters op en dragen M uit. Het zou ook elders in Nedeland moeten gebeuren. Helaas hebben wij zelf geen reclamebudget."

Identificatieplicht is in strijd met mensenrechten

Van onze verslaggever
AMSTERDAM

VK
14/2

Het wetsvoorstel voor de invoering van een algehele identificatieplicht is in strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Bovendien kan het leiden tot discriminatie en stigmatisering.

Dat schrijft het College bescherming persoonsgegevens (CBP) aan minister Donner van Justitie. CBP-voorzitter Hustinx noemt het wetsvoorstel 'misleitend', omdat tegenargumenten bewust worden genegeerd. Volgens Hustinx is bij een permanente identificatieplicht het evenwicht tussen burger en overheid zoek.

Minister Donner vindt dat alle burgers vanaf 12 jaar altijd een identificatiebewijs moeten kunnen tonen.

Het kabinet Kok II vond eind 2001 dat een identificatieplicht alleen gerechtvaardigd is in bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld bij controle op zwartrijden en bij voetbalvandalisme. Bij een permanente identificatieplicht is de burger in feite altijd verdachte, aldus Hustinx.

Artikel 8 van het Europees Verdrag stelt dat inbreuk op de persoonlijke levenssfeer alleen kan worden gerechtvaardigd door een zwaarwegend maatschappelijk belang.

Door een onzer redacteurs
DEN HAAG, 13 FEBR. Het wetsvoorstel voor een algehele identificatieplicht van demissionair minister Donner (Justitie) is strijdig met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Invoering ervan zal bovendien leiden tot grootschalige registratie van onverdachte burgers.

Dat stelt het College bescherming persoonsgegevens (CBP) in een advies aan de minister op zijn wetsvoorstel om algemene identificatieplicht vanaf 12 jaar in te voeren. Donner moet in het wetsvoorstel dat hij naar de Tweede Kamer stuurt inhoudelijk reageren op de kritiek van het college. Het CBP-advies is echter niet bindend.

Het college noemt het wetsvoorstel 'misleitend' omdat bewust argumenten tegen invoering van die algemene identificatieplicht wor-

Harde kritiek op identificatiewet

NAr

Algemene identificatieplicht ondoordacht

Minister Donner van Justitie is met zijn voorstel een permanente identificatieplicht in de voeren op de verkeerde weg, vindt P.J. Hustinx.

Het voorstel van minister Donner van Justitie voor de invoering van een permanente identificatieplicht schiet om verschillende redenen ernstig tekort. Een verplichting voor alle burgers vanaf 12 jaar om zich over te laten op een permanente identificatieplicht is behoorlijk belastend en kan ook een forse inbreuk vormen op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Verder wordt onvolledig onderbouwd waarom zo'n verplichting nodig is. Te voorzienne discriminatoire en stigmatiserende gevolgen worden niet onderkend. Dilemma's rondom de door de politie geëiste controlebevoegdheid op de draagplicht worden genegeerd. Het voorstel staat bovendien haaks op de uitgangspunten voor het toekomstige burgerservicenummer.

Vandaar dat het College bescherming persoonsgegevens (CBP) de minister vandaag heeft geadviseerd dat het wetsvoorstel niet moet worden ingediend. Om het voorstel te beoordelen moet eerst gekken worden naar het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), in het bijzonder naar artikel 8. Dit stelt de bescherming van de persoonlijke levenssfeer voorop. Het eist dat iedere beperking van het recht op verbodiging van de persoonlijke levenssfeer op een wettelijke grondslag berust en het omvat de toelichting van de wetgever. Volgens de jurisprudentie van het Europees Hof voor de rechten van de mens dient een beperking te worden gerechtvaardigd door een „pressing social need”. Dit betekent dat de beperking op het recht op verbodiging van de persoonlijke levenssfeer alleen wordt gerechtvaardigd door een zwaarwegend maatschappelijk belang, waarbij ook de maatvoering belangrijk is. Het invoeren van een algemene identificatieplicht vereist dus een stevige afweging van voor en tegen.

De Nederlandse discussie over een beperkte of algemene identificatieplicht is zeker al twintig jaar oud. Keer op keer werd geconcludeerd dat een algemene identificatieplicht te ver ging. Eind 2001 trok ook het kabinet Kok II deze conclusie op basis van een degelijke analyse in de notitie 'Beperkte uitbrei-

ding van identificatieplichten'. De algemene identificatieplicht werd gerechtvaardigd geacht in een aantal specifieke situaties, waarin de overheid de burger inderdaad als politieke verdachte beschouwt, bijvoorbeeld bij de controle op 'zwart rijden' in het openbaar vervoer en bij optreden tegen voetbalvandalisme. Het huidige kabinet gaat voorbij aan deze recente en breed gedragen analyse. Dat getuigt van miskenning van het geldende over-

In voorstel van Donner is evenwicht tussen burger en overheid zoek

het gebruik van deze bevoegdheid door de politie goed geregistreerd zou moeten worden om discriminatie te voorkomen. Het wetsvoorstel zou de toelichting op het wetsvoorstel geven om geen nieuwe argumenten. Het kabinet voldoet daarmee niet aan de eis van de EVRM om de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer voldoende te rechtvaardigen. De risico's van discriminatie en

De in november 2002 aan de Tweede Kamer gestuurde nota 'Persoonsnummerbeleid in het kader van identiteitsmanagement' bevat de actuele visie van het kabinet op identiteitsvraagstukken. In deze nota staat het gemeenschappelijke belang voorop dat overheid en burger hebben bij goede controle op identiteit. De burger dient zich in relatie tot de overheid te kwalificeren als gerechtigde tot bepaalde diensten of als burger die op bepaalde verplichtingen voldeet. In lijn met de beginselen van de wetgeving voor een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens gaat de overheid dus uit van het 'need to know'-principe. Er moet een specifieke aanleiding zijn om van de burger identificatie te verlangen.

Het belang van een juiste vaststelling van de identiteit van de burger neemt zeer sterk toe met de ontwikkeling van een elektronisch overheidsloket. Om die reden groeit ook de behoefte aan het gebruik van een identificerend nummer. De invoering van een burgerservicenummer is daar een uitvloeisel van. Het CBP ziet het belang van deze ontwikkelingen en heeft aan de toestandkoming van het beleid een actieve bijdrage geleverd. Het burgerservicenummer heeft onder de voorwaarden ge-

den genegeerd. Het verwijst naar het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens en naar jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Daarin is vastgelegd dat ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer alleen wordt gerechtvaardigd door „een zwaarwegend maatschappelijk belang”. Omdat het wetsvoorstel geen nieuwe argumenten bevat, voldoet het kabinet volgens het CPB niet aan de Europese eis om de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer te rechtvaardigen. Registratie van identificaties is noodzakelijk. Daardoor valt bijvoorbeeld discriminerend optreden door de politie te signaleren. In de praktijk zal dat onder meer leiden tot „een aanzienlijke uitbreiding van de registratie van onverdachte burgers”, of tot „oncontroleerbaarheid” als gegevens onvolledig worden opgeslagen. Het College bescherming persoonsgegevens voorspelt overigens grootschalige ontduiking van zo'n registratie.

Volgens het college is met dit • ONDOORDACHT: pagina 7

Onveiligheid *MU 5-3*
Hoogleraar strafrecht Buruma vindt dat „voor- en tegenstanders van repressie zich moeten laten leiden door de vraag welke vormen van repressie werken teneinde een dam op te werpen tegen onveiligheidsgevoelens” (NRC Handelsblad, 15 februari). Buruma richt het probleem onveiligheid alleen op het strafrecht. Maar óók de advocatuur, het tuchtrecht, het civiele recht, het bestuursrecht, verouderde en onduidelijke wetten, zeg maar heel ons recht veroorzaakt ernstige onveiligheidsgevoelens. Hij pleit er terecht voor „de burger tegen fout overheidsoptreden te beschermen.” Dat is theoretisch. De verontrustende praktijk is dat vele burgers er bij gebrek aan een advocaat niet in slagen om die foute overheid in rechte aan te spreken. Dat feit veroorzaakt ernstige, vaak explosieve, onveiligheidsgevoelens. Uit veel niet te weerspreken fei-

ten blijkt dat vitale, rechtstatelijke grenzen overschreden worden door het doen en laten van advocaten, rechters en andere hoeders van ons recht. De „zinvolle repressie” die Buruma voorstelt, geldt derhalve heel het recht. Tegen het doen en laten van hoeders van het recht dient niet slechts een dam opgeworpen te worden, maar is een compleet deltaplan nodig, zodat we ons wat onze rechten betreft zonder onderscheid des persoons veilig weten. THEO GERRITS HARRY TEERNSTRA, leden van Advocatuur, een landelijke stichting die de rechtspositie van slachtoffers van juridisch letsel probeert te verbeteren.

De Fransen zijn gefascineerd door de 48-jarige Sarkozy, die in de populariteitspolls even goed scoort als president Chirac en premier Raffarin. Dat is een ongekenne positie voor een man die in de loop van zijn carrière al twee keer in politiek dood werd verklaard door de media. In 1995 wedde hij op het verkeerde paard toen hij dacht dat niet Chirac, maar Balladur de opvolger van Mitterrand zou worden. En in 1999 verloor hij, als lijsttrekker van rechts, de Europese verkiezingen. Beide keren werd hij afgeschreven, beide keren wist hij terug te keren. Werkt zijn aanpak ook echt? Vooralnog heeft de methode-Sarkozy de Fransen in ieder geval weer het gevoel gegeven dat er over hun veiligheid wordt gewaakt. Nu al verschuift het thema naar de achtergrond ten faveure van andere zorgen, zoals de oorlog met Irak en de verslechterende economie. Maar op de wat langere termijn moet de wet-Sarkozy zijn kracht nog bewijzen. Actiegroepen verwijten hem, niet ten onrechte, dat

zijn nieuwe strafbepalingen vooral de kansarmen treffen: hangjongeren, bedelaars, prostituees, zigeuners. Sarkozy brengt daar tegenin dat die groepen overlast veroorzaken, waar de gewone Fransen onder lijden. Michel Tubiana, president van de Ligue des Droits de l'Homme, een linkse mensenrechtenorganisatie, reageert daar misprijzend op. 'Sarkozy heeft als burgemeester van Neuilly (een steenrijke voorstad van Parijs, waar vooral tv-sterren en captains of industry wonen) geen enkele ervaring met armen. Arme mensen hebben er toch geen last van als anderen bedelen of tuppelen? Zij hebben er last van als hun auto in brand wordt gestoken, maar daar doet de wet-Sarkozy niets tegen.' Die kritiek snijdt hout, al gaat Sarkozy ook geld heeft geregeld voor 6500 agenten extra. Op het vlak van integratie is hij er als eerste minister bovendien in geslaagd de diverse moslimorganisaties van Frankrijk in een overkoepelend orgaan samen te brengen. Zodat de regering voortaan een aanspreekpunt heeft. 'Geen enkele minister heeft ooit zoveel tijd aan ons besteed', zegt een moslimleider. Om de integratie verder te bevorderen wil de Franse regering, naar Nederlands voorbeeld, ook inburgeringscontracten met immigranten afsluiten. Die veelzijdigheid van Sarkozy maakt hem voor zijn politieke tegenstanders ongrijpbaar. Uiteraard kan dat verkeeren. Tubiana van de Ligue des Droits de l'Homme denkt, of hoopt, dat de praktijk van de wet-Sarkozy de mensen tot andere gedachten zal brengen. 'Dan komen ze er achter dat al die maatregelen in het geheel niet helpen en hen in hun vrijheid beperken.'

Tv-criticus Dhombres van *Le Monde* ziet overmatige aandacht in de media als een valkuil voor Sarkozy: 'De mensen zien hem veel te veel op televisie, dat is een groot gevaar. Zeker als de criminaliteit niet daalt, zullen ze zich toch gaan afvragen: wat doet die man eigenlijk?' Wellicht zal het zo gaan, al is Sarkozy vermoedelijk slim genoeg om het gevaar tijdig te onderkennen. In ieder geval blijft hij voorlopig een favoriet gespreksonderwerp aan de Franse eettafel.

Strafbepalingen uit de wet-Sarkozy
 ■ Organiseren van bedelpraktijken: 3 jaar cel, 45 duizend euro boete.
 ■ Groepsgewijs afbreuk doen aan de Franse vlag of het volkslied (tegen voetbalsupporters): zes maanden cel, 7500 euro boete.
 Extra politiebevoegdheden:
 ■ Iedere auto mag preventief worden doorzocht, gedurende dertig minuten.
 ■ - verdachten hoeven niet langer op hun zwijgrecht te worden gewezen.

Illegaal bewonen van terreinen (anti-zigeuner-bepaling): zes maanden cel, 3750 euro boete, inbeslagname auto plus rijbewijs.
Doorgang belletten in portalen van flatgebouwen (anti-rondhangjongeren): twee maanden cel, 3750 euro boete.
Tuppelen op de openbare weg: twee maanden cel, 3750 euro boete.
Op agressieve wijze bedelen, al dan niet in gezelschap van gevaarlijke dieren: zes maanden cel.

De politie heeft zo haar eigen overwegingen: openbaarheid is een plicht, maar informatie verstrekken die het onderzoek belemmert is uit den boze. Ook moet de privacy beschermd worden. Werden vroeger onbekommerd namen vermeld, nu geeft de politie volgens de laatste richtlijnen van het OM slechts geslacht, leeftijd en woonplaats, soms de naam van de buurt, afhankelijk van de privacygevoeligheid. Pas als een zaak voor de rechtbank verschijnt worden namen vrijgegeven. Ook ten aanzien van melding van etniciteit is de politie zeer terughoudend: alleen indien relevant. Over zedenzaken en zelfmoord wordt vaak helemaal niet bericht. 'Als de politie op een gegeven moment zelfs het geslacht niet meer mag doorgeven, maar spreekt over een mens die dat of dat heeft gedaan... dan wordt de situatie bijna onwerkbaar', meent Rob Zijlstra van het Dagblad van het Noorden. Maar wederom meent hij: 'Het voordeel is dat je als verslaggever meer moet speuren.' Belangrijk daarvoor is een goede netwerk, goede contacten en een vertrouwensbasis. Alleen dan is ook het sluiten van deals mogelijk, stelt hij. 'Toen ik hoorde dat de politie in Groningen een inval ging doen bij illegale prostituees belde ik dat daarvan wist. De politie reageerde: "als je nu niet publiceert kun je mee". Ik ben dus meegegaan om er op een later tijdstip verslag van te doen.' Maar de mogelijkheid van netwerken is lastiger geworden nu de politiever slaggever minder contact heeft met de politie. Zijlstra verlangt terug naar de tijd dat je ongehinderd door de gangen van het politiebureau kon slenteren.

Mulkens van de Haagsche Courant mist ook het persoonlijk contact en vindt het 'verwijtbaar' dat de huidige politie zo weinig achtergrondinformatie verschaft. 'Eens in de zoveel maanden een borreltje organiseren zoals vroeger, gebeurt niet meer.' Hij zoekt andere wegen. 'Bij de rechtbank kom je vaak rechters tegen. Je wacht uren en kletst, en af en toe willen ze wel achtergrondinformatie geven. Soms krijg je later een boos telefoontje van de persvoorlichter. "Je weet toch: dat mag niet". De voorlichters beweren dat zij ondanks hun drukke bestaan de pers best op de koffie willen uitnodigen. In Groningen hebben ze de aloude traditie gedeeltelijk in ere hersteld: eens in de week is het koffietijd voor de media. Voorlichter Boomsma: 'Dan praten we bij.'

GALERIE FAUBOURG

De kunstenaar Sacrevoir

De uit Oost-Berlijn afkomstige kunstenaar Sacrevoir (pseudoniem voor Heiko Noack, 1964) presenteert van 15 december 2002 tot 15 januari 2003 zijn werk bij Galerie Faubourg. De titel die de expositie meekrijgt is "De naakte jongeling als schoonheidsideaal". En prachtig zijn al die naakte jongelingen van Noack, in diverse technieken: tekeningen in potlood, krijt, houtskool, inkt en daarnaast schilderijen in tempera en olieverf. Onlangs nog kocht het Leipziger Kunstmuseum acht topwerken van deze jonge kunstenaar! Een ontdekking van een opkomende ster!

GAY & MIT JAH 03

door Albert Smit

Sacrevoir wilde een internationale doorbraak naar het Westen bewerkstelligen en heeft daarbij gekozen voor Galerie Faubourg. Daar mag je dan als galerist ook terecht trots op zijn, want de kwaliteit van de kunstwerken en de veelzijdigheid in technieken zijn indrukwekkend. De kunstwerken hebben een tijdloze uitstraling, maar sluiten wel aan bij de werken van de Klassieke Modernen. Er zijn schilderijen bij waarin de echo van het werk van Gustav Klimt, Egon Schiele of misschien Picasso nagalmt.

De schitterende (inkt)-tekeningen met de krachtige wassingen doen denken aan de geniale bladen van Rembrandt. Kwetsbaarheid en breekbaarheid, kracht en subtielheid kenmerken het werk van Sacrevoir. De werken zijn lekker en vlot getekend of geschilderd. De kracht van veel kunstwerken is dat we ons er in kunnen herkennen.

Homo's en lesbiennes willen misschien niet in een hokje geduwd worden en aan de andere kant is er een behoefte aan homokunst. Al helemaal in de gewesten van Nederland waarin het moeilijk is om voor jezelf uit te komen. Het herkennen van onze identiteit is belang-

The artist Sacrevoir: Grande Finale Faubourg 2002

From December 15 2002 - January 15 2003 East German artist Sacrevoir (pseudonym for Heiko Noack, 1964) presents his work at Gallery Faubourg. Title of the exhibition: "The naked youth as a beauty ideal". Exquisite these naked youth by Noack in several techniques: drawings in pencil, crayon, charcoal and ink as well as paintings in tempera and oil. Recently the Leipzig Art Museum bought 8 of this young artist's works! The discovery of a rising star!

Sacrevoir chose Gallery Faubourg to create a breakthrough in the West. His work is timeless and categorised as Classic Modernistic. Some of the paintings echo the work of

Gustav Klimt, Egon Schiele or perhaps Picasso. His beautiful (ink) drawings are reminiscent to those of Rembrandt. Vulnerability and fragility, power and subtle beauty characterise Sacrevoir's work.

Sacrevoir: "The power of many art works lies in recognising ourselves. Homos and lesbians might not wish to be categorized, yet on the other hand there's a need for homo art. Recognising our identity is important as well as finding a reflection of that identity in society. In that respect art and culture are powerful media."

As an exception to the rule at Gallery Faubourg they're exhibiting all 50 works of this modern artist during a fortnight before Christmas. Seeing all these works in one exhibition is fascinating. Good art sells itself and that certainly

applies to Sacrevoir's beautiful work which at times is romantic and almost always narrative. His work is confrontational as well as evocative.

Opening December 15 2002 16.00-18.00 pm.

Sacrevoir has a website: www.sacrevoir.de
A second exhibition of bronze sculptures and the remainder of art in stock are planned for the end of March 2003.

Gallery Faubourg,
Overtoom 426, 1054 JT Amsterdam
Tel 020-767 19 18 or www.faubourg.nl
Open: Tuesday-Friday 12.00-18.00
Saturday and Sunday: 12.00-17.00

Naakte jongelingen

Kunstenaar Heiko Noack (1964) heeft in het oosten van Europa naam gemaakt onder zijn artiestennaam Sacrevoir. De uit Oost-Berlijn afkomstige schilder/tekenaar exposeerde verschillende werken in Duitsland en Rusland, en het Leipziger Kunstmuseum kocht recentelijk acht van zijn topwerken aan.

Sacrevoir heeft nu Amsterdam uitgekozen als vertrekpunt om een internationale doorbraak in het westen van Europa en de Verenigde Staten te bewerkstelligen. In de hoofdstedelijke galerie Faubourg houdt de hedendaagse kunstenaar een verkoopexpositie met als titel *De naakte jongeling als schoonheidsideaal*. Op de tentoonstelling zijn vijftig werken te bewonderen in diverse technieken. Er zijn tekeningen, aquarellen, crayons, houtskool, tempera en olieverfschilderijen. In al deze werken van Sacrevoir staat de klassieke jongeling centraal, met aandacht voor kwetsbaarheid, kracht en subtielheid.

De naakte jongeling als schoonheidsideaal, werken van Sacrevoir in galerie Faubourg, Overtoom 426, Amsterdam. www.faubourg.nl

